

SİNOP DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

10. Bölge Müdürlüğü
SİNOP

SİNOP DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI

Hazırlayanlar

Ercan YENİ

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürü

Funda GÜRLEYEN KURU

Doğa Koruma ve Sulak Alanlar Şube Müdürü

Özlem GÜLNAR

Biyolog

2

Fatma KARAHAN

SİNOP Orman ve Su İşleri Şube Müdürü

Ahmet GÖKGÜN

Mühendis

Ümit TAŞDEMİR

Mühendis

İsmet DEMİR

Teknisyen

2013

Her Hakkı Mahfuzdur ve Müelliflerine Aittir, İzin Alınmadan Alıntı Yapılamaz.

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
AD	: Avcı Dernekleri
AFAD	: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AI	: Avlak İşletmecileri
AK	: Alan Kılavuzları
AKUT	: Arama Kurtarma Derneği
ASPİM	: Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
AvS	: Tescilli Avlak Sahası
AY	: Aktif Yayılcılık
B	: Bölgesel
Ba	: Bankalar
BaGİ	: Suda Garantili Çıplak Gözle Balık Gözleme İmkânı
BB	: Belediye Başkanlıkları
BKK	: Bakir Küçük Koylar
BOG	: Botanik Gezilerine Uygun Saha
BSTM	: Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
BŞD	: Büyükşehir Dernekleri
Cn	: Canyoning/Kanyon Yürüyüşü
Ca	: Kanoing
CBS	: Coğrafi Bilgi Sistemi
Cz	: Cezaevi
ÇEKÜL	: Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
ÇŞ	: Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
D	: Dernekler
DaÇiG	: Çayır Şeklinde Gruplanmış Dağ Çiçekleri Gezisi
DB	: Dağ Bisikletçiliği
DBKMG	: Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi
DD	: Denizel Değerler
DG	: Dağ-Yayla Gezisi İmkânı
DGR	: Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası
DKMPGM	: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
DSİ	: Devlet Su İşleri Bölge/Şube Müdürlüğü
DTG	: Doğal taşlardan tabiat tarihi gezisi
EBG	: Endemik Bitkilerin Gözlemi
EGM	: Estetik göl/baraj olan yerler
EM	: Emniyet Müdürlüğü
EŞ	: Estetik şelale bulunan yerler
F	: Festivaller
FAM	: Fahri Av Müfettişleri
GDŞ	: Geri Dönüşüm Şirketleri
GG	: Gastronomi Gezisi
GHS	: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
GHSM	: Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü
GMM	: Gümrük Muhafaza Müdürlükleri

GTH	: Gıda Tarım Hayvancılık İl Müdürlüğü
HEM	: Halk Eğitim Müdürlüğü
İE	: İzole İlginç Ekosistemler
İKTM	: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
İÖİ	: İl Özel İdaresi
J	: Jandarma
K	: Konsey
KA	: Kalkınma Ajansları
KDMP	: Küre Dağları Milli Parkı
KeG	: Kelebek Gözlemciliği
KHŞM	: Kır Havasında Şehir Merkezleri
KK	: Kamu Kurumları
KKDYP	: Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
KMG	: Tabiata Uyumlu Kırsal Miras Gezisi
KOSGEB	: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KP	: Köy Pazarları
KSM	: Aktif Kış Sporları Merkezi
KSP	: Kış Sporları Potansiyeli
KuG	: Kuş Gözlemciliği
KUZKA	: Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Ky	: Kaymakamlık
LB	: Liman Başkanlığı
M	: Milletler Arası
Mğ	: Mağaracılık
MEM	: Milli Eğitim Müdürlüğü
MO	: Meslek Odaları
MP	: Milli Park
MPK	: Milli Park'da Konaklama
Mu	: Muhtarlar
Mü	: Müstecir
OBM	: Orman Bölge Müdürlüğü
Oİ	: Orman İşletmeleri
OrFTGİ	: Ormanaltı Florası Tanıma Gezi İmkanı
OSİ	: Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge/Şube Müdürlüğü
ÖG	: Özel Girişim
P	: Pansiyonculuk
Pa	: Pansiyoncular
PF	: Peyzaj Güzelliği/Fotosafari
PPY	: Panparks Yönetimi
R	: Rafting
Re	: Rehberler
SA	: Seyahat Acenteleri
SF	: Sonbahar Fotoğrafçılığı
SGK	: Sahil Güvenlik Komutanlığı
SM	: Sağlık Müdürlüğü
SMMO	: Serbest Mali Müşavirler Odası
SOB	: Sportif olta balıkçılığı

STGS	: Sürdürülebilir Turizm Gelişimi Stratejisi
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SuYaGi	: Sualtı Yaşamı Gözleme İmkânı
T	: Türkiye
TA	: Tabiat Anıtı
TAj	: Tanıtım Ajansı
TATUTA	: Ekolojik Çiftliklerde Tarım Turizmi ve Gönüllü Bilgi, Tecrübe Takası Projesi
TEMA	: Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma (Vakfı)
THK	: Türk Hava Kurumu
THY	: Türk Hava Yolları
Tİ	: Turizm İşletmecileri
TKA	: Tabiatı Koruma Alanı
TO	: Ticaret Odası
To	: Tur Operatörleri
TP	: Tabiat Parkı
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TURSAB	: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜRKVET	: Veteriner Bilgi Sistemi
UB	: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
UNEP	: Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNESCO	: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
Ünv	: Üniversite
VM	: Valilik Makamı
WWF	: Dünya Doğal (Vahşi) Yaşamı Koruma Vakfı
YaHaG	: Garantili Yaban Hayatı Gözlemi
YF	: Yüksek Falezler
YHGS	: Yaban Hayatı Geliştirme Sahası
YK	: Yayılda Konaklama/Kamping
YP	: Yamaç Paraşütçülüğü
YY	: Yerel Yönetimler

SUNUŞ

Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU'nun 2012 yılındaki talimatları üzerine bütün Türkiye'de Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bölge Müdürlüklerine bağlı illerde DOĞA TURİZMİ MASTER PLANI çalışmaları başlatılmıştır.

Bu çalışmaların temel hedefi “kırsal sahaların, yaylaların, köy kültürünün turizmle tanışması, bundan gelir elde etmesi ve dolayısı ile ülkemizin turizminin geliştirilmesinin yanında doğal alanlarını koruma etkinliğinin artırılmasıdır”.

Turizm faaliyetlerinin uzun dönemde sürdürülebilir olması için geniş kapsamlı, dikkatli, katılımcı ve paylaşımcı olarak planlaması, sürecin etkin yönetimi ve izlenmesi de gereklidir. Aksi takdirde, bu faaliyetlerin geri dönüşü mümkün olmayan olumsuz etkileri ortaya çıkacak ve turizm bu alanları tahrip eden bir faktör haline gelecektir. İşte bu nedenle bu çalışmaya, “**DOĞA TURİZMİ GELİŞME (MASTER) PLANI**” çalışmasına lüzum duyulmuştur.

Bu hedef doğrultusunda planın ilk bölümlerinde yer alan metodoloji kapsamında Bölge Müdürlüğümüz liderliğinde bağlı illerimiz olan SİNOP, KASTAMONU, BARTIN, KARABÜK ve ZONGULDAK illerinde çalışmalar, etütler, literatür taramaları, çalıştaylar, anketler, birebir görüşmeler ve toplantılar yapılmıştır.

Daha sonra her il kendi özel durumu çerçevesinde ayrı ayrı ele alınmış analiz ve sentezler yapılarak il planları hazırlanmıştır.

SİNOP iline ait bu plan zamanla geliştirilebilecektir. Bundan sonraki aynı veya benzer konudaki çalışmalar için iyi bir altlık olma özelliği vardır.

Çalışmanın hayırlı neticeler doğurması temennisiyle..

ÖNSÖZ

Doğal alanlarda turizmin planlanması ve yönetimi çok önemli ve hassas bir husustur. Doğa turizmi planlaması; doğa turizmi arzının ve talebinin kırsal kalkınma yönünden analizi, talebin ve arzın miktarı ve şeklinin doğayı korumayı garantilemek için taşıma kapasitesi ile sınırlandırılması, SWOT ve benzeri analizlerden hareketle stratejik uygulama kararlarının alınması, kıyas metodu ile başarı faktörleri analizi, stratejiler ve Stratejik faaliyetler (eylem planı) gibi çalışma aşamalarını içermektedir.

Planlamada; Doğa Turizmi, Ekoturizm, Taşıma kapasitesi, Sürdürülebilir kalkınma, Kırsallık, Kırsal miras, Kırsal kalkınma, Ekosistem, Eşsizlik (Unique değer olma), İmaj, Markalaşma ve Kümelenme gibi kavramlar sıkça kullanılan terimlerdir.

Planlamada şu hususlara dikkat edilmiştir;

- 1.Doğa Turizmini geliştirme planlarının doğayı rant kaynağı olarak görmemesi,
- 2.Doğa Turizminden beklentilerin, uygulanabilir ve sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi,
- 3.Doğanın doğası ile oynanmaması ve karşılıklı zarar görme sonucunun çıkmaması,
- 4.Herkesin doğanın içinde sorumluluklarını bilmesi, başkalarına hatırlatması (otokontrol) ve kamu duyarlılığının gelişmesi,
- 5.Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması,
- 6.Doğa Turizminin ve değerlerinin garanti edilmesi açısından, doğayı etkileyen yatırımlarda doğaya pozitif ayrımcılık yapılması,
- 7.Doğa turizminden elde edilecek gelir imkanlarının kırsal kalkınma maksadına hizmet etmesi.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1: DOĞAL ALANLAR, KIRSALLIK VE DOĞA TURİZMİ

1.1.DOĞAL ALANLAR, YÖRE İNSANININ GELENEKSEL HAYATI, KIRSAL KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ALTERNATİFİ ve SİNOP VİLAYETİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ

1.2.DOĞAL ALANLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

Kırsal alan, Kırsal kalkınma, Yöresellik ve Sürdürülebilir kalkınma

Kırsal alan

Kırsal kalkınma kavramı

Kırsal alan kalkınması

Yöresellik;

Sürdürülebilir kalkınma:

1.2.DOĞA TURİZMİ

1.3.DOĞA TURİZMİ GELİŞME STRATEJİSİ,

-Pazarlama stratejisi

-Turizm destinasyonu yönetimi;

-Ziyaretçinin izlenmesi ve ziyaretçi yönetim planı:

BÖLÜM 2: DOĞA TURİZMİ GELİŞİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1 KAYNAK ANALİZİ

2.1.1 Kaynak analizinde ele alınacak unsurlar;

a. Doğal kaynaklar:

Seçkin doğal kaynaklar:

Seçkin doğal kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımlarının tanımlanması,

Kaynağın korunma durumu ve statüsü

İklim

Turizm gelişimi için potansiyel doğal kaynaklar

b. Kültürel kaynaklar:

c. Sosyo-ekonomik kaynaklar:

Altyapı

İnsan kaynakları

2.2 TURİZM POTANSİYELİ

Turizm talebi

Turizm arzı:

Konum faktörü

Doğal alanın kendine has özellikleri.

2.3 TAŞIMA KAPASİTESİ

Taşıma kapasitesinin elemanları;

Sosyal taşıma kapasitesi,

Ekonomik taşıma kapasitesi;

Ekolojik taşıma kapasitesi;

İdari/fiziki taşıma kapasitesi;

Fiziksel kapasiteyi değerlendirmek için aşağıdaki bilgiler gerekmektedir;

Psikolojik taşıma kapasitesi;

BÖLÜM 3

İLGİ GRUBU ANALİZİ VE YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

3.1 İLGİ GRUPLARI/PAYDAŞLAR

3.2 İLGİ GRUBU KATEGORİLERİ

3.3 İLGİ GRUBU ANALİZİ

3.4 TOPLUM TEMELLİ YAKLAŞIM

3.5 YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

BÖLÜM 4

4.1 SİNOP'UN TÜRKİYE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ, COĞRAFİ VE İKLİM ÖZELLİKLERİ, KIRSAL KESİM EKONOMİSİ

Akarsular:

Deniz sahili

Sinop ilinin nüfusu;

Kırsal turizme destek açısından Sinop Tarımı:

Sinop'un coğrafi konum özelliklerinin sürdürülebilir doğa turizmi için uygunluğu:

4.2 SİNOP'UN TARİHİ, KÜLTÜREL VE ARKEOLOJİK DEĞERLERİ

Tarihi

Folklor

Helesa Geleneği (Sellim)

4.3 SİNOP'UN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ(DOĞA TURİZMİ ARZI)

Sinop'un Doğa Turizmi (Arzı) Değerleri ve Bilinirlik Değerlendirmesi

Doğa Gezisi Güzergahları:

Sinop'un doğa turizmi yönünden öne çıkan ilçeleri;

4.4 SARIKUM TABİATİ KORUMA ALANI

SARIKUM Tabiatı Koruma Alanının Ekoturizm Potansiyelinin öne çıktığı ve

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı'nın Ekoturizm Yönetimi Amaçları:

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

4.5 HAMSİLOS TABİAT PARKI

Hamsilos Tabiat Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

4.4.TATLICA ŞELELELERİ TABİAT PARKI

Tathica Şelaleleri Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

4.6. SİNOP İLİ VE İLÇELERİNİN KIYASLAMA YÖNTEMİ İLE KISA DEĞERLENDİRMESİ

(KIYASLAMA ÇALIŞMASI)

BÖLÜM 5

5.1 SİNOP'TA SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ STRATEJİLERİ

Gelişme Stratejileri

Pazarlama Stratejisi

Ziyaretçi Yönetimi Stratejisi

İzleme ve Değerlendirme Stratejisi (Turizmin etkilerinin ve sürdürülebilirliğin izlenmesi)

5.2. PLANIN STRATEJİK UYGULAMA İLKELERİ:

Ek- UYGULAMA EYLEM PLANI

GİRİŞ

Doğa Turizmi Master Planı;

- Doğada yapılan etkinliklerin doğaya saygılı bir planla planlı şekilde yönetimi,
- Türkiye’de kitle turizminin yanında alternatif turizm türlerinin gelişmesini sağlamak,
- Türkiye tabiatının korunmasına destek verecek insan sayısını artırmak,
- Kırsal ekonominin güçlenmesini ve bu sayede köyden kente göçün yavaşlamasına katkı sağlamak,
- Şehirde yaşayan insanları doğayla buluşturarak ülke ve coğrafya bilgi ve sevgisini geliştirmek,
- Türkiye’deki insanların kırsal sahada yaşanan problemleri görüp, yaşayıp anlamasını sağlamak ve çözüm ortağı olmaları için fırsat sağlamak,
- İnsanları, doğanın karşı karşıya olduğu meselelere çözüm aramaya teşvik etmek,
- Ferdi tatmin ve mutluluğun artmasını temin etmek

Maksatlarını gerçekleştirmek üzere hazırlanmıştır.

Master planlar ana plan özelliği göstermektedir. Bu plan alt-uygulama planlarının ve projelerinin yapılması ile uygulama imkanı bulacaktır.

BÖLÜM 1

DOĞAL ALANLAR, KIRSALLIK VE DOĞA TURİZMİ

1.1 DOĞAL ALANLAR, YÖRE İNSANININ GELENEKSEL HAYATI, KIRSAL KALKINMA, SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM ALTERNATİFİ ve SİNOP VİLAYETİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ

Tabiatı korumanın geleceği kırsal alanların geleceğine, kırsal hayatın korunmasına ve sağlıklı yürüyen bir kırsal ekonomiye bağlıdır. Kırsal alanlardaki düşük ve dağınık nüfus ile beraber yetersiz gelir söz konusu olduğunda bu alanların turizm köyleri vb. faaliyetler için kullanılması söz konusu olacaktır. Bu tür girişimlerin önemli bir kısmı korunan alanlarda veya dışında yapılmaktadır. Bazı etkinliklerin korunan alanlara ve tabiata çok zarar verdiği de görülmektedir. Bu sebeple tabiatı korumakla görevli olan bizlerin çevremiz ile iyi bir proaktif ilişkiler içinde olmamız lüzumludur. Proaktif kişi/Kurum; ilişkilerde ve faaliyetlerde inisiyatif eline alan kişi/kurum demek olup tabiattaki faaliyetlerin kontrolü için Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü taşıra kuruluşlarının kırsal sahalarda doğa turizminin geliştirilmesinde öncü olması doğru bir harekettir.

11

Son yıllarda sivil toplum kuruluşları ve diğer kuruluşlar korunan alanlar, doğal alanlar, kırsal kalkınma, kalkınma için işbirliği gibi konuları tamamıyla farklı bir bakış açısı ile algılamaya başlamışlardır. Tabiat ve geleneksel kültürler üzerinde turizmin yarattığı olumsuz tesirler ve bunların neticesinde duyulan korkular kitle turizmine karşı alternatif çevre duyarlı turizmi ve tabiatı korumayı öne çıkarmıştır. Sürdürülebilir doğa turizmi ve ekoturizm, yaygın turizm odaklı turizm endüstrisinin doğada yapmış olduğu tahribata karşı tabiatın korunması için bir umut olarak ortaya çıkmıştır. Algılamadaki bu değişiklik, doğal alanlar, korunan alanlar ve çevresinin bölgesel planlamasında turizme ilişkin proje ve çalışmaların giderek artmasına yol açmıştır. Bu sayede turizm, zaman içinde kırsal alanların kalkınmasında, yoksulluğun azaltılması ve yöresel kültürel zenginliğinin korunmasında anahtar bir kelime haline gelmiştir.

Doğa turizmi, kırsal ekonominin çeşitlendirilmesi, kırsal nüfus için yeni bir bakış açısı yaratılması, yoksulluğun ve kırsal göçün azaltılmasında en önemli seçeneklerden biri

olarak görülmektedir. Ancak, turizmin yalnızca yerel ekonomi ile doğru şekilde bütünleştirildiği takdirde beklentileri karşılayabileceği ve yöre halkı ile diğer ilgi gruplarına fayda sağlayacağı unutulmamalıdır.

1.2 DOĞAL ALANLAR VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

1980’li yıllardan itibaren Birleşmiş Milletler Çevre Programının (UNEP) çevre konularına ilişkin çalışmaları giderek artan bir etki yaratmıştır. Dünya Çevre Kalkınma Komisyonu’nun 1987 yılında tamamladığı çalışmalar sonunda “ortak geleceğimiz” adlı bir rapor hazırlanmıştır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, çevre ve kalkınma konularına çok farklı yaklaşılması gerektiği bu raporda vurgulanmış olup, kalkınmanın ve insanlığın sahip olduğu kaynakların sürdürülebilir olduğuna değinilmiştir. Raporda ortaya konan “sürdürülebilir kalkınma” kavramı, insanların elinde bulundurduğu ve onlara muhtaç olduğu ekolojik, kültürel ve sosyo-ekonomik kaynakların nadir ve eşsiz olduğu görüşüne dayanmaktadır.

Bir sahanın sahip olduğu kaynaklar, çok farklı maksatlar için kullanılabilir. Örneğin, bir orman kereste imalatı için kullanılabilir, üzerindeki ağaçlar kesilerek tarım toprağı olarak kullanılabilir, korunan alan olarak kullanılabilir. Alanın ve alanda yaşayan yöre halkının özelliklerine bağlı olarak bu seçeneklerden bazıları uygulanabilir, bazıları ise kesinlikle uygulanamaz. Yalnızca korumacı bir yaklaşım içine girildiğinde doğru görülen seçenek ormanın el değmemiş eski haline bırakılması olsa da yöre halkı ve diğer iş gruplarının bu kaynakların sürdürülebilir kullanımı yaşam kalitelerini yükseltmek için ormandan hak iddia etmeleri mevzuubahistir. Bu sebeple yüzde yüz sürdürülebilir kalkınmaya her zaman ulaşılamasa da bu hedef üzerine yoğunlaşmalıdır.

Doğal ve korunan kırsal alanlarda, geçmişten günümüze yerel topluluklar ile arazinin beraberliği çok önemli olmaktadır. Korunan alan ağı büyüdükçe korunan alan kavramının anlamı da değişmeye ve gelişme göstermeye başlamıştır. Bu gelişme içinde yöre insanların varlığı ve faydalanmalarının sürdürülebilirliği de öne çıkmaktadır.

Doğal alanlar ve korunan alanlar içinde yer aldığı bölgenin sürdürülebilir kullanımı, turizm, ekolojik tarım, hayvancılık, yeni bölgesel ürünler, sürdürülebilir ormancılık, hatta enerji üretimindeki yatırımlarla birlikte düşünüldüğünde daha başarılı olacaktır.

Doğal alanlarda faaliyetlerin açıklanmasında **Kırsal alan, Kırsal kalkınma, Yöresellik** ve **Sürdürülebilir kalkınma** gibi kavramlar değerlendirilmelidir, bu kavramlar şu şekilde açıklanabilir;

Kırsal alan; Şehir diye tabir edilen yerleşme sahalarının dışında kalan tarımla ilgili etkinliklerin yapıldığı alanları da içeren köy, mezra, kom vb. adlarla anılan insan yerleşimlerinin var olduğu alanları “kırsal alan” olarak tanımlayabiliriz.

Kırsal kalkınma kavramı: Kırsal kalkınma, küçük toplulukların içinde bulundukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların tüm ülke insanlarının tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanma süreci şeklinde tanımlanmıştır.

Kırsal alan kalkınması; Hem bir eğitim hem de örgütlenme işi olup kırsal alan, toplumun gereksinimlerinin göz önünde tutulması, kırsal alan kalkınma politikası ile ilgili planların alınması sırasında topluma zorla kabul ettirilmemesi gereken bir konudur. Toplum istediklerini elde etmedikçe kırsal alan çalışmalarına katılmayacaktır. Tarımsal çalışmalar, beslenme, eğitim, mesleki önderlik ve öğretim, kooperatifler, el sanatları, küçük sanayiler, sosyal güvenlik çalışmaları, planlama ve sağlık politikaları nitelikleri kırsal alan ve ülke planları ile bir bütünlük sağlamalıdır.

Yöresellik; Sürdürülebilir turizmin merkezinde bulunan bir kavramdır. *Yöreye aidiyeti, bağlı olmayı ve değiştirmemeyi esas alır.*

Sürdürülebilir kalkınma: ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımına dayanmaktadır. Burada ekolojik, ekonomik ve sosyo kültürel sürdürülebilirlik şartlarının tamamının sağlanması önemli olmaktadır.

Kırsal alanlar turizm ve boş zamanların değerlendirilmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Kırsal alan, turistlere sakin ve huzurlu bir seçenek sunmaktadır. 2005 yılında Fransız vatandaşları tatillerinin %52’sini ya bir ailenin yanında ya da bir arkadaşının evinde,%26’sı evlerinde geçirdiklerini ve %9’luk bir kısmı ise kırsal alanda ikinci bir eve sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Kırsal alanlar ayrıca doğa için önemli role sahiptirler. Tabii kaynakların korunması, biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi, doğal felaketlere karşı koruma, iyi hayat şartlarının korunması ve doğal manzaranın korunması doğal çevre ile ilgili hususlardır.

1.3.DOĞA TURİZMİ

Sürdürülebilir kalkınma ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel kaynakların sürdürülebilir kullanımına dayanmaktadır. Sürdürülebilir turizmin gelişimi de sürdürülebilir kalkınma ile bağlantılı bir yaklaşımdır. Sürdürülebilir turizm gelişiminde turistlerin ve ziyaret edilen bugünkü ihtiyaçlarının, gelecekteki fırsatları koruyup genişleterek karşılanması amaçlanmaktadır. Bu yaklaşım, ekonomik, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlüğün, gerekli ekolojik süreçlerin, sosyal ve estetik ihtiyaçların, kültürel bütünlüğün, gerekli ekolojik süreçlerin, biyolojik çeşitliliğin ve kırsal hayatı destekleyen süreçlerin devamını içermektedir.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün tanımına göre sürdürülebilir bir turizm gelişimi;

Çevresel kaynakların en iyi şekilde kullanılmasını sağlamalı,

Ziyaret edilen toplulukların sosyo-kültürel yapısına, gelenekselliğine saygı göstermeli,

Bütün ilgi gruplarına adil bir şekilde dağıtılan sosyo-ekonomik faydalar ile tutarlı ve uzun vadeli ekonomik faaliyetler ortaya koymalıdır.

Buna göre sürdürülebilir kırsal/doğa turizminin gelişme ölçütleri;

- Biyolojik çeşitliliğin korunması,
- Ekonomik tutarlılık,
- Kültürel zenginlik,
- Yöre halkının refahı,
- İstihdam kalitesi,
- Sosyal eşitlik,
- Ziyaretçi memnuniyeti,
- Yetkinin yerele doğru dağıtılması,
- Toplumun genelinin refah ve mutluluğu,
- Fiziki bütünlük,
- Kaynakların etkin kullanımı,
- Çevre temizliğidir.

Korunan alanlar açısından; tabiatın seçkin parçaları olan korunan alanlar ile turizm arasındaki bağ, koruna alanların tarihçesi kadar eskidir. Korunan alanlar turizme, turizm

korunan alanlara ihtiyaç duymaktadır. Turizm korunan alanların kurulması ve yönetiminde göz önüne alınması gereken önemli bir bileşendir.

Aynı şekilde koruma altında olmayan flora ve faunanın tutunduğu tabiat alanlarına ve insanın yaşadığı sahalardaki yöresel kültüre de turizm bağımlıdır. Bu bağımlılık doğa ve kültürün bozulmaması için tedbirler gerektirir. Bu tedbirlerin neler olacağının “sürdürülebilir kırsal kalkınma” ilkeleri çerçevesinde tespiti de lüzumludur.

Turizmin önemli bir ekonomik faaliyet olması ve tüm göstergelerin bu faaliyetin büyüme eğiliminde olacağı yönünde olması önemli bir husustur. Turizmdeki büyümeyle beraber sürdürülebilir turizm, ekoturizm gibi doğayla ilgili turizme olan talep artmış ve turizm ürünleri ile destinasyonlar çeşitlenmiştir. Turistlerin talepleri de değişmiş ve çeşitlenmiştir. Turistlerin talepleri konaklamada konforun sağlanması yanında, yöreye özgü kültürel değerler hakkında bilgi edinme, yöre halkıyla iletişim, bölgenin flora ve faunası, özel ekosistemler, doğal hayat ve bunların korunması da dahil olmak üzere daha sorumlu bir seyahat deneyimi kazanmak da söz konusudur.

Beklenen büyüme ve yeni eğilimler turizmi o kadar stratejik bir konuma taşımıştır ki, turizm eşsiz özellikli doğal veya korunan alanların sürdürülebilirliğinin yanı sıra bu alanların çevresinde yaşayan yöre halkının kalkınma potansiyeline de müspet etki sağlayabilmektedir. Bu durumda turizm, doğal alanların korunması ve yöre halkı ile ziyaretçilerin çevre bilincinin artırılmasında kullanılabilecek çok önemli bir araç olabilmektedir. Dolayısıyla turizm sayesinde koruma çalışmaları için gerekli mali kaynakların kazanılmasının yanı sıra ziyaretçiler ile yöre halkına yönelik bilinçlendirme ve eğitim programlarının oluşturulması ve uygulanması gibi hedeflere de ulaşılabilmektedir.

En önemli husus; turizm faaliyetlerinin uzun dönemde sürdürülebilir olması için geniş kapsamlı, dikkatli, katılımcı ve paylaşımcı olarak planlaması, sürecin etkin yönetimi ve izlenmesi de gereklidir. Aksi takdirde, bu faaliyetlerin geri dönüşü mümkün olmayan olumsuz etkileri ortaya çıkacak ve turizm bu alanları tahrip eden bir faktör haline gelecektir. İşte bu sebeple bu çalışmaya, “ DOĞA TURİZMİ GELİŞME (MASTER) PLANI” çalışmasına lüzum duyulmuştur.

1.4.DOĞA TURİZMİ GELİŞME STRATEJİSİ,

Yukarıda da bahsedildiği üzere, insan kullanımı bakımından hassas olan sahalarda turizm söz konusu olduğunda turizmin iyi planlanması ve yönetilmesi önemli olmaktadır.

Alışılmış turizm stratejileri ile Doğa Turizmi Gelişme Stratejisi arasındaki fark şudur; alışılmış yöntemler yukarıdan aşağıya bakış açısı ile uygulanmaktadır. Yani kararlar merkezden alınmakta ve uygulanması için yerele taşınmaktadır. Yöre halkı katılımcı olamamaktadır.

Sürdürülebilir turizm ise aşağıdan yukarıya bir yaklaşım için gayret göstermektedir. Bu yaklaşımda yöre halkının beklentileri ele alınır, yönetime katılmasını sağlayıcı yapı kurulur, *yörenin kalkınma potansiyelini bünyesinde barındıran tabii değerlerin* korunması için kararlar ortak alınır ve karar almanın yanında uygulama ve izleme aşamalarında da yöre halkının becerilerini, bilgisini, en uygun şekilde kullanmak esastır. Bu yaklaşım yöre halkının, yerel otorite ve organizasyonların yetkilendirilmesine dayanır.

-Sürdürülebilir turizm gelişim aşamasında doğa ve çevresinin ortak çıkarları söz konusudur. Konaklama ve diğer turizm altyapıları mümkün olduğunca doğal alan dışında olmalıdır. Bu durum doğaya ve kültüre zararı en aza indirdiği gibi ev pansiyonları gibi faaliyetlerin yapılabileceği yöreye faydayı arttırabilir.

16

-Yöre halkı ve diğer bölgesel ilgi grupları turizm gelişiminde önemli ortaklardır, söz konusu gruplar turiste konaklama imkanı sunacaklar, sunacakları ürünün kalitesinin korunmasında da sorumluluk alacaklardır.

-Günübirlik ziyaretçiler yerine uzun süreli konaklamaya lüzum duyan turistle hedefleniyorsa, doğal ve kültürel mirasa dayalı **çekim noktaları**, el sanatları gibi faaliyetler ortaya konmalıdır.

-Doğal alanlar genellikle çok hassastır, bu sebeple ekolojik değerler, belirli bir saha ile sınırlı olmayacaktır. Geleneksel hayat, yerel kültür, kırsal sosyal ekonomik yapılar da aynı zamanda turizmin temel kaynağı olmaktadır.

-Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nın ilimizde doğa turizmine konu sahaların tüm ilgi grupları için anlamlı ve cazip bir bakış açısına dayandırılmasına esas olmalıdır.

-Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nda turizm doğayı koruma, kırsal kalkınma için bir araç olarak ele alındığından, *doğa turizmi yönetim planı* olarak ele alınmalıdır.

Hali hazırda olan turizm etkinlikleri de tartışılmalı ve değerlendirilmelidir. İlimizde sürdürülemez olan turizm veya gelir getirici çeşitli faaliyetleri de tanımlanmalıdır. Ayrıca iyi bir yönetim yapısı oluşturmak için tehditler ve fırsatları da değerlendirilerek ortaya çıkaracak bilgilere gereksinim vardır.

-Doğaya dayalı turizm yönetiminin entegre bir anlayışla (alan ve çevresinin sahip olduğu doğal, tarihi ve sosyo-ekonomik kaynakların bütüncül ele alınması) değerlendirilmesi de önemlidir.

-Turizm gelişimi genel olarak piyasa talebine göre yönlendirilir, bir alanın turizm potansiyelinin değerlendirilmesi, rekabetçi ve özgün bir destinasyon oluşturması için gerçekçi beklentiler ortaya konulmalıdır. Yüksek ekolojik değerlere sahip olan sahalar yüksek turizm değeri içermeyebilir. Turizm, ancak doğru pazar ürünlerini hedeflediği zaman başarılı olabilir. Özellikle hassas tabiat alanlarında taşıma kapasitesi düşük iken, bu alanlardan beklenen faydalar yüksek olmaktadır. Taşıma kapasitesinin düşüklüğü sınırlı sayıda turist demektir. Bu sebeple taşıma kapasitesinin değerlendirilmesi de önemli olmaktadır.

-Entegre doğal alan yönetimi, Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı ile doğa ve turizm yönetimi için tüm ilgi gruplarının desteğini almayı hedefler. Tüm ilgi gruplarının etkin desteği önem taşır. Turizm gelişiminin karmaşık yapısı göz önüne alınırsa ilgi gruplarının etkin işbirliği oldukça önemlidir, planın herkes tarafından sahiplenilmesi ayrıcalık olacaktır.

-Sürdürülebilir kırsal kalkınma için kapsamlı bir vizyon belirlenmesine de ihtiyaç vardır.

-Pazarlama stratejisi de Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planı'nın bir parçası olup, kalkınma ve rekabete açık ürün-pazar kombinasyonu için yaratıcı yaklaşımlar içermelidir. Pazarlar, hedef gruplar, turist sayısı, ürünler, hizmetler, yaratıcı yaklaşımlar bu stratejide yer almalıdır.

-Turizm destinasyonu yönetimi; yaygın bir stratejik yaklaşım olup, destinasyonu rekabete açık hale getirir, bir turizm pazarını iyi bir şekilde yönetmek, pazarlamak, bir

destinasyonu rekabetçi yapabilmek için gereken tüm unsurları içeren bir rekabetçi yaklaşımdır.

-İyi tanımlanmış amaçlarla ve göstergelerle mantıksal bir çerçeve kurmak, ayrıntılı bütçe, mali portre ve ilgi gruplarının tümüne açık görev ve sorumluluklar veren bir iş planı hazırlamak gereklidir.

-Ziyaretçinin izlenmesi ve ziyaretçi yönetim planı: Madem ki doğa gibi hassas bir sistemde çalışılıyor bu durumda turist ziyaretinin ilkelerini belirleyen bir ziyaretçi yönetim planı gereksinimi vardır. Aynı zamanda hem geri bildirim temin etme hem de taşıma kapasitesinin kontrolü için izleme programı da olmalıdır. Geribildirimler kalitenin artırılması, sunum taleplere uygun hale getirilmesi (iyileştirilmesi) ve hizmetteki aksamalarla doğadaki değişimlerin takibi için çok gereklidir.

Şu unutulmamalıdır ki; turizm, doğanın korunması için ortaya konan ana hedeflere ulaşılacağı garanti edildiği takdirde teşvik edilmelidir.

BÖLÜM 2

18

DOĞA TURİZMİ GELİŞİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1 KAYNAK ANALİZİ

Gelişme planı ve stratejisi için öncelikle kaynak analizi yapılması zorunludur. Bir alanın sahip olduğu kaynaklar, o alanın kalkınması için bir sermaye veya potansiyel oluşturmaktadır. Bu kaynakların analizi de önemli veri ve bilgi oluşturulmasını temin etmektedir.

Ekolojik ve kültürel kaynakların yanında sosyo-ekonomik özellikler de turizm gelişimi için önemli bir temel oluşturmaktadır. Örneğin kırsal turizmin tarımsal faaliyetleri desteklemediği durumlarda kırsal turizmin gerçekleştirildiği bölge hem kendi sermayesini hem de kırsal olma özelliğini kaybedecektir.

Gerek turizm potansiyeli gerekse taşıma kapasitesi turizm kaynaklarının mevcut durumuna bağlı olduğundan kaynak envanterinin yapılması gerekir.

2.1.1 Kaynak analizinde ele alınacak unsurlar;

a. Doğal kaynaklar: Turizm gelişim için önemli olan yöreye özgü olan doğal kaynaklardır. Bu kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımları, korunma durumları, statüleri, iklim gibi turizm gelişimi için potansiyel kaynakların envanterini içermektedir.

Seçkin doğal kaynaklar: Turizm yalnızca korunan doğa parçaları ile ilgili değildir. Eşsiz manzaralar, dağlar ve nehirler gibi korunmayan türler de turizm için ilgi çekici olmaktadır. Örneğin ormandaki ağaçların üzerinde gezinen sincapları konakladığımız evin penceresinden gözlemlemek son derece çekicidir. Bir orman öncelikli olarak odunculuk amacıyla kullanılsa da dağ bisikleti gibi bir aktivite için ortamı çekici hale getirmektedir.

Seçkin doğal kaynakların halihazırdaki ekonomik kullanımlarının tanımlanması:

Doğal kaynakların çok çeşitli kullanımları söz konusudur; ormanların odunculuk amaçlı kullanımı, nehirler ve göllerin sportif balıkçılık ve su sporları ve enerji üretmek için kullanımları gibi. Bu kullanımlardan bazıları gelenekseldir ve düşük etkilere sahiptir. Bazıları ise sürdürülebilir olmadığından turizm gelişimi için uygun değildir.

19

Kaynağın korunma durumu ve statüsü: Bazı doğal kaynaklar mevcut kanunlarla korunur. Bunların turizmde kullanımı da bu kanunlara uygun olmalıdır.

İklim; Mevsimlerin dağılımı, ortalama sıcaklık, nem ve günlük ortalama optimal güneş ışığı, saatlerine bağlı olarak iklim analizi yapılmaktadır. Burada önemli olan iklimin farklı mevsimlerde turizm için elverişli olup olmadığıdır.

Turizm gelişimi için potansiyel doğal kaynaklar: Potansiyel kaynakların tespiti turizm planlaması için önemli ve özellikle yönlendirici olmaktadır. Tüm bu kaynakların envanter çalışmalarının haritaya aktarılması, turizm ürünleri ve hizmetlerinin gelişmesi ve altyapı ile tesislerin fiziksel planlaması için önemli olmaktadır.

b. Kültürel kaynaklar: Kültürel kaynakların envanteri doğal kaynaklara ilişkin çalışmalara benzerlik göstermektedir. Özellikle doğal ve kültürel kaynaklardan oluşan kombinasyonlar, turistler tarafından yüksek ilgi ile karşılanmaktadır. Kültürel mirasın korunmasının önemi konusunda farkındalık yaratılabilirse, sürdürülebilir turizm gelişimine ve doğa korumaya verilen destek artacaktır.

c. Sosyo-ekonomik kaynaklar: Altyapı, insan kaynakları ve farklı ekonomik sektörlerin bileşimini içermektedir. Bu konuda yapılacak envanter çalışması, birbiri ile bağlantılı birçok farklı unsurlar içermesi ve bu unsurların turizm gelişimi için ilk bakışta kavranamaması mümkündür. Bölgenin kalkınma potansiyelinde, sosyal ve ekonomik rekabet edebilirlik unsurları büyük öneme sahiptir. Yerel nüfusun turizme yaklaşımı, turizm sektöründe çalışma isteği gibi bazı unsurların turizm ile doğrudan ilişkisi bulunmaktadır.

Altyapı: Bir bölgenin turizmde rekabet edebilirliği ve kalkınma seviyesinin tespiti için altyapı kalitesi önemli bir göstergedir. Altyapının kalitesi, yerel nüfusun hayat kalitesini ortaya koymanın yanı sıra turizm gelişimi için de zorunlu bir şarttır. Alan, güvenli içme suyu, donanımlı sağlık tesisleri gibi temel unsurları içermiyorsa turizm gelişimi asla başarılı olamayacaktır.

Altyapının farklı unsurları için şartlar, kalite ve gelecekteki durum değerlendirilmelidir. “Kaynak halihazırda turizm için mi kullanılmaktadır?” sorusu hem kaynağın turizm gelişimi için önemi konusunda hem de kaynak kalitesi hakkında göstergeleri ortaya koyabilmektedir.

20

- Su kaynaklarına yönelik etütler; kaliteli su kaynağının sağlanması, su kaynağının sürdürülebilir kullanımı ve su çıkarmanın çevresel etkisini de içerir.
- İletişim ağına yönelik etütler; turistlerin refahı ve turizm gelişimi için önemli olan cep telefonlarının da olmak üzere telefon ve internet ağlarının kalitesine yönelik etütleri içermektedir.
- Sağlık hizmetlerinin; kalite, miktar ve coğrafi dağılımı son derece önemlidir.
- Güç kaynaklarına yönelik etütler; elektrik şebekesi, ısınma ve yemek pişirme için enerji kaynaklarının varlığı önemlidir. Her ne kadar resmi standartlara göre planlansa ve tehlike içermese de turistler nükleer santrallerin yakınında konaklamamaktadır. Bu durumda turistler nükleer santraller hakkında detaylı bilgilendirilmelidir.
- Su ve toprak kirliliği etkisi olan atık su sistemleri önemli olup, bölgeye gelen turistlerin sayısı ile meydana gelecek atık su miktarı da dikkate alınmalıdır.
- Katı atıkların düzenli depolaması toplum için olduğu kadar çevre için de önemlidir. Katı atıkların görüntü kirliliğine de yol açması ayrı bir menfi etkisidir.

- Yol ağlarının durumu; çoğu turistin tercihlerini yaparken en önemli etkidir.
- Güvenlik; kamu güvenliğini ve asayişi sağlamak turist güvenliği gibi unsurlar önemli olmaktadır. Aşırı kar yağışı, kanyon veya dağ kurtarma timlerinin olup olmaması da çok önemlidir.
- Politik istikrarsızlık ve suçlar; turist için caydırıcı etki yapmaktadır.

İnsan kaynakları; Bir bölgenin insan sermayesini ifade eden bu unsur, turizm gelişiminde anahtar etmenlerden biridir. İnsan kaynakları hem hizmeti hem de manevi nitelikteki kültür ve kimliği oluşturmaktadır.

İnsan kaynaklarına ilişkin etütler aşağıdaki unsurları içermelidir;

- Yöre halkının nüfusu,
- Göç vb. eğilimler,
- Demografik yapı,
- Aktif nüfus ve yapısı, eğitim seviyesi, potansiyel bilgi ve beceriler, açık fikirlilik, geleceğe odaklanma, çalışma ahlakı,
- Yöreye özgü geleneksel ekonomik faaliyetleri ve yöresel sanatları yapabilme,
- Turizm gelişimine ilişkin tutum, misafirperverlik duygusu, hizmete yönelim,
- Sosyal tutarlılık, esneklik, mevcut sosyal ilişkilerin kalitesi ve aralarındaki işbirliğini içeren sosyal yapı,
- Yerel kurumlar, idareler, yönetim, bürokrasiden kaçınma vb. hususlarla finansal kaynaklar ve yönetimleri,
- Alanın kültürü ve kimliği, alanda etkin görev alacak kişilerin ortak değerleri, ilgileri, yaklaşımları, algılama şekilleri, özel ilgi ve becerileri, özgün gelenekler, o topluma ait olma ve o toplumda yaşamaktan onur duyma gibi durumları içerir,
- Farklı ekonomik sektörler; söz konusu coğrafi bölgeye yoğunlaşma durumları, firma sayısı, ölçeği, ortalama karlılık, geleceğe yönelik bakış açısı, pazarları ve dış ilişkileri, sektörler arası işbirliği son derece önemlidir, tüm sektörler turizm sektörü ile ilişkili olabilmektedir.

Kaynak analizinin sonuçları; sürdürülebilir turizm yönetimi ve kalkınmada sermayeyi oluşturan kullanılabilir kaynaklara genel bir bakışı sağlamakla beraber, bölgenin mevcut kalkınma durumunu ve sürdürülebilirliğini değerlendirmeye

yönelik bir resim sunmaktadır. Analiz aynı zamanda; bölgenin sürdürülebilir kalkınmasına yönelik bir vizyon oluşturulmasını ve turizm gelişiminin diğer sektörlerle bütünleştirilmesini sağlayacaktır.

2.2 TURİZM POTANSİYELİ

Yüksek değerlere sahip doğal ekolojik sahalar her zaman yüksek turizm potansiyeli içermezler;

- Bazı doğa parçaları araştırma yapan uzmanlara, iyi eğitilmiş ekoturistlere hitap etmektedir. Bu alanlar sayıca az olduğu için de sınırlı bir turizm potansiyeli içerirler,
- Bazı doğal sahalar, erişim, güvenlik gibi nedenlerle turistler için elverişli olmayan yerlerde bulunurlar,
- Ekolojik kaynakların kullanımlar karşısındaki duyarlılığı (taşıma kapasitesi), ziyaretçi girişinde kısıtlamalara sebep olmaktadır,

Bir sahanın daha fazla turist çekebilmesi için ihtimalleri ortaya koyan *turizm potansiyeli* önemli bir konudur. Turizm potansiyelinin tespiti için arz ve talebin ortaya konması gerekir. Bu potansiyel sınırlıysa başarılı bir turizm girişimini başlatmak imkanı olmayacaktır.

22

Turizm ekonomik bir faaliyet olduğundan ancak turizm pazarında sürdürülebilirliği için bir talebi karşılaması lazımlıdır.

Turizme ilişkin motivasyon ve istekler değişkendir, kaynakların değeri aynı kalırken değişen tüketici davranışları turizm potansiyelini etkilemektedir. Dolayısıyla turizm potansiyeli tüketicinin bakış açısı (talebi) ile değerlendirilmelidir.

Turizm potansiyeline ilişkin veri toplarken, istatistiki veriler, anketler gibi yöntemlerle veri elde edilebilir, ayrıca derinlemesine görüşmeler, katılımcı gözlemleme, olaylar üzerinde çalışmalar ile veri elde etmek için kullanılan niteliksel araştırma metotları kullanılmaktadır.

Turizm potansiyeli için “*turizm talebi*” incelemesi aşağıdaki hususların tespiti ile yapılabilir;

- Halen yapılan turizm,
- Halihazırdaki turist miktarı,
- Her bir ziyaretçinin günde harcadığı miktar,
- Ortalama kalma zamanları,
- Turist profili,
- Dürtü analizi; hangi temel etmenlerin turistler için rol oynadığı,(doğa, kültür, sağlık, güneş, vb.)
- Benzer bir il veya saha ile kıyaslama yapılması, milli veya milletlerarası bir il ile kıyaslama yapılması ve neden o ilin tercih edildiği,
- Gelecekte rakip olacak iller hangileridir, nedeni,

“Turizm arzı” incelemesinde ise aşağıdaki hususlar öne çıkmaktadır;

- İlimizde bir uluslar arası havaalanı var mıdır veya yakın bir ilden yararlanma imkanı makul müdür?
- Alana ulaşım hangi araçlarla olur?(demiryolu, özel taşıt, genel taşımacılık, vd.), bunlara yaklaşım nasıl olmaktadır (kötü, yeterli, iyi gibi),
- Alana ulaşma durumu (kolay-rahatsız, çaba ile, zor ve tehlikeli)
- İle gelmek için yabancı turistler ülkemizden vize alıyor mu?
- Sahamızın istikrarlı bir yönetimi var mı?
- Güvenlik ve ulaşım açısından ne gibi problemler yaşanabilir?
- *Alt yapı incelemesi*; taşımacılık ağı, yerel yolun durumu(toprak, asfalt), anayolla bağlantısı, demiryolu ağı, yerel genel taşımacılığın yaygınlığı, program, ücretler, hat/duraklar, döngü patikaları, patikalar, yollar, işaret levhaları, genel enformasyon levhaları, araç-otobüs park kapasitesi, bilgi alma, tercüme kolaylıkları,
- *Yiyecek içecek ve barınma*; restoran sayısı, restoranların sınıflandırılması(iyi-sayısı, orta iyi-sayısı vb.)
- Hangi standartta yiyecek sunuluyor?(yüksek, yeterli, kötü)
- İl ve çevresinde ne tür barınma alanları var? (otel, hotel, yatak kapasitesi, rota üstü barınma kulüpleri, bungalov parkları, kamp alanı, diğerleri),
- Hangi standartlarda barınma sunuluyor? (yüksek, yeterli, kötü),
- İlinizin seçkin özellikteki doğal alanlarının özellikleri (sundukları ile tek mi?, biraz farklı mı?, diğer seçkin özellikli yerlere benziyor mu?),

- Alan turist gezi rotasına girecek şekilde turistlerin ilgisini çekebilecek diğer sahalara yakın mı? (diğer çekici sahalara yakın, orta derecede potansiyel, düşük veya yakında böyle bir potansiyel bulunmamakta),
- İlimizin alanlarında yaban hayatı; (bayrak tür, ilginç diğer türler, temsil edici yaban hayatı, farklı yaban hayatı izleme aktiviteleri, yürüyerek, botla, gözlem noktası ile vb.),
- Yaban hayatı izleme de tatmin edicilik durumu (garanti etme, genellikle, şans veya mevsime bağlı),
- Bölgedeki önemli yaban hayatının tanımı,
- Yardımcı tesislerin durumu (rekreasyonel, spor, diğer; durumu: kötü-yeterli-iyi),

Kaynakların turizm potansiyelinin değerlendirilmesi;

- *doğal değerler*: (sahiller, sahil kayalıkları, kumullar, dağlar, ormanlar, korunmuş izole olmuş alanlar, şelaleler, göller, nehirler, mağaralar, yaban hayatı-hayvan-kuş, deniz canlıları, iklim, diğerleri),
- *kültürel değerler*; (tarihi binalar, tarihi yerler, anıtlar, arkeolojik yerler ve koleksiyonlar, folklor ve gelenekler, el işleri, müzeler, sahne sanatları, sanayi mirası vb.)
- *Toplunun turizm potansiyeli*; (insan kaynakları; aktif nüfusun büyüklüğü ve yapısı, eğitim düzeyi ve profesyonel bilgi, beceriler, eğitimler, orijinal-karakteristik ve geleneksel özellikleri, ekonomik faaliyetler-sanatlar profesyonel olmayanlar dahil, resmi olmayan bilgi ve beceriler, turizm gelişimine yaklaşımlar, misafirperverlik anlayışı, hizmet eğilimleri, yerel kuruluş ve idareler ile yönetim, alanın kültürü ve kimliği,
- *Ekonomik kaynakların turizm potansiyeli*; (tarım, ormancılık, balıkçılık, sanayi ve diğer),
- *Altyapı*; (su sistemleri, ulaşım ağları, sağlık imkanları, ulaşım terminalleri, enerji kaynakları, kanalizasyon sistemleri, katı atık ve yok etme sistemi, caddeler/yollar, güvenlik sistemleri vb.)
- *İş ve hizmet altyapısı*; (fırınlar, kasaplar, bakkallar, süpermarketler, doğrudan satış yapan çiftlikler, kiralık araç, servis istasyonları, taksiler, otobüsler, kiralık bisiklet,

kiralık spor malzemeleri ve bakımı, postaneler, bankacılık hizmetleri, doktorlar, dişçiler, eczaneler, kafe ve restoranlar, atm'ler, bankalar, diğer iş ve hizmetler.)

Turizm talebi; turizmin mevcut durumunun incelenmesi;

Ziyaretçi; boş zamanlarını geçirmek için bir yere gelen kişi olarak tanımlanabilir, turist ise alanda bir veya daha fazla gece konaklamaktadır. *Her turist bir ziyaretçidir, ancak her ziyaretçi turist değildir.* Dolayısı ile turist ve ziyaretçi sayılarının ayrılması gerekmektedir.

Ziyaretçi ve turist ayrımı farklı talepleri sebebi ile yapılmak durumundadır, ayrıca her ikisinin de farklı etkileri bulunmaktadır. Bir turistin ortalama harcaması alanda daha fazla zaman geçirdiğinden, konaklamaya, ilave yiyecek ve içeceğe ödeme yaptığından genellikle daha yüksek olmaktadır.

Turizme ilişkin mevcut durumun ortaya konabilmesi için;

- Turist ve ziyaretçileri ayrı ayrı sayısı(yıllık, mevsimlik, aylık, haftalık, günlük),
- Son on yılda turistlerin/ziyaretçilerin değişimi,
- Ortalama kalış süreleri, konaklama ve ulaşım şekilleri önemlidir.

25

(Doğa turizm gelişme planımızda ana unsur turizm olduğundan; turizme ilişkin veri kullanılamaz olduğu hallerde ikinci en iyi seçenek olarak ziyaretçilere ait veriler üzerinden değerlendirme yapılması mecburiyeti doğmaktadır).

- Turist başına ortalama harcama,
- Grup hacmi ve düzeni,
- Turistlerin ağırlıklı yaş grubu,
- Yaptıkları faaliyetler,
- Ziyaret edecekleri-ettikleri yere ilişkin seçimleri,
- Memnuniyeti, deneyimleri ve para harcama şekilleri,
- İkinci ziyaretlerin yüzdesi ve sayısı,
- Kullanılabilir ilave veriler.

Talep incelemesinde ilimizi rakip olarak gördüğümüz veya bizimle rekabet eden benzer il veya illerle karşılaştırmak faydalı ve yerinde olacaktır.

Turizm arzı:

Konum faktörü; Bir ilin başka turizm pazarları ile ilişkili olarak nasıl konumlandığını, bir turistin alan ulaşmak için harcadığı zamanı, parayı/enerjiyi belirtir.

Bir saha ne kadar güzel olursa olsun, hedef grup tarafından kolayca ulaşılabilir değilse asla başarılı bir turizm gelişimi sağlanamayacaktır. *Yerel nüfusun değil turistlerin algılama durumu dikkate alınmalıdır.* Örneğin bakir alanları ziyaret etmekten zevk alan ve ilkel patika yollarla ulaşılan yerleri ziyaret etmek isteyen turistler için düşünülen uzak mesafeler için alanın sınırlı sayıda turist potansiyeli olacaktır.

- Uzun mesafeden gelen turistler için hava alanına uzaklık çok önemlidir,
- Tur operatörlerinin çoğu havayolu ulaşımını zorunlu görmektedirler, bu sebeple bağımsız turistler veya tur operatörleri hedeflenebilir,
- Tren, otobüs veya özel araçlarla erişim de konum faktörleri içinde önemlidir,
- Alana ziyaret iklim şartları açısından da kısıtlı imkanlara neden olabilir,
- İle özgü yapılan bürokratik işlemlerin biktırıcılığı da önemlidir, sık sık güvenlik birimleri tarafından kimlik sorulmak, aranmak gibi,
- Turizm arzında; işaretlemeler, doğru yönlendirmeler, bilgiye ulaşma kolaylığı da önem arz etmektedir. Haritalar, broşürler, internet imkanı, kılavuz ve rehberler önemli bir arz faktörüdür.
- Yiyecek içecek sunumu ve konaklama arzı; Sunumun ürün ve hizmet kalitesi, hijyenik standartlar, özgünlük/otantik, yöresel olması, yer ve ürünlerin çeşitliliği, ortam ve konukseverlik önemlidir.
- Restoranların sınıflaması önceden yapılırsa turist için kolaylık olacaktır.
- Konaklama tüm türleri içerebilmelidir, ürün ve hizmetlerin kaliteli olması, özellikle hijyeniklik konaklamada çok önemlidir.

Doğal alanın kendine has özellikleri; Doğal alanların değer yaratması, kırsal kalkınmada rol oynaması beklentisi de son yıllarda öne çıkan bir görüştür. Doğal alanların alternatif kaynak kullanımına dönüştürülmesi için yapılan baskılar sonucu tehdit altında olduğu yerlerde devamlılığını sürdürebilmeleri, diğer alternatif kaynak kullanımları karşısında koruma ve kullanma dengesinin uzun dönemli ekonomik değerinin gösterilebilmesine bağlıdır. Tabiat ve kültürel miras, yaban hayatının

gözlemlenmesi, yöreye özgü özellikler ve korunması gereken öncelikli türler, doğa ile ilgili çalışan ve doğanın kıymetini bilen eko-turistler için son derece önemlidir.

2.3 TAŞIMA KAPASİTESİ

- Belirli bir sürede (yıl, ay, hafta, gün, saat) bir bölgenin alabileceği ziyaretçi sayısı veya bölgenin kaynakları üzerinde istenmeyen veya planlanmamış etkilere sahip olmayan ve sürdürülebilir kalkınmayı tehdit etmeyecek düzeyde bir alanda aynı anda bulunabilecek ziyaretçi sayısı,
- Bir bölgenin, hayati önemde olduğu düşünülen değerleri, ekolojik süreç ve koşulları tehlikeye atmadan ve sürdürülebilir kalkınma imkanlarını azaltmadan belirli bir süre boyunca destekleyebileceği insan faaliyetlerinin (ağaç kesimi, avlanma, tarım) ve diğer etmenlerin (örn: iklim değişikliği, kirlenme vb.) baskısı,
- Ziyaret edilen bir alan veya tesisin sahip olduğu kaynaklar üzerinde koruma amaçlarını tehlikeye atmadan, istenmeyen ve planlanmayan etkilere neden olmadan belirli bir süre (yıl, ay, gün, an) boyunca alabileceği ziyaretçi sayısı şeklinde tanımlanmaktadır.

Taşıma kapasitesi, *Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planında* önemli bir planlama aracıdır. Turizmin gelişimi ve korunmasında önemli bir kavramdır. Taşıma kapasitesinin analizi ve izlenmesi, yönetim kararları yönünden girdi sağlayacaktır. Taşıma kapasitesi sayesinde kullanımı sınırlamak, en elverişli ziyaretçi sayısını tamamlayarak müspet etkileri azamiye çıkartmak, olumsuz etkileri en aza indirmek mümkün olabilecektir. Kısaca *Doğa Turizmi Gelişme (Master) Planındaki* “sürdürülebilirlik” taşıma kapasitesinin aşılması ile temin edilir.

Ziyaretçi sayısı ve etkinin büyüklüğü arasında doğrudan ilişki vardır. Ancak alan içinde tek tehdit unsuru ziyaretçiler değildir. Doğa için önemli olan tehditlerin tümünün birleşik etkisidir.

Taşıma kapasitesinin elemanları;

Sosyal taşıma kapasitesi,

Turizm için yerel tolerans limitleri olarak tanımlanmakta olup yöre halkı üzerindeki olumsuz etkilerinden ve ziyaretçiler ile yöre halkı arasındaki çatışmalardan

kaçınılmasını içerir. Bu unsurun turizm gelişimi içerisinde anahtar rolü vardır. Yöre halkı turizmi desteklemezse kalkınma asla olmaz.

Yerel kabulü belirleyen temel etmenler, sosyal yapı ve kültürün hassaslığı, toplumun değişimin üstesinden gelebilme yeteneği, turizmin algılanışı, yöre halkı ile ziyaretçilerin ilişkileri, kullanıcı grupların davranışları, birbiri ile uyumu ve paydaş olmanın ekonomik ve toplumsal faydalarıdır.

Ekonomik taşıma kapasitesi;

Sürdürülebilir bir turizm gelişiminde turizm, ekonomik yapı ile bütünleşmiştir ve diğer sektörleri de desteklemektedir.

Ekonomik taşıma kapasitesi; turizm gelişimini sağlayan bir yerel ekonomi ve yerel ekonominin sürdürülebilirliğini sağlayan bir turizm gelişimi anlamına gelmektedir. Yani temel kıstas; turizm gelişimi ile yerel ekonomi arasındaki sinerjidir.

Ekonomik taşıma önemli olan iki unsur; beklenen faydaları temin etmek için asgari turist sayısı ve ekonominin üstesinden gelebileceği azami turist sayısıdır.

28

Ekolojik taşıma kapasitesi;

Ekolojik taşıma kapasitesi, ziyaretçilerin/turistlerin ziyaret edilen alandaki ekosistemler, ikamet yerleri ve canlı türleri üzerinde ortaya koyduğu ekolojik zararlardır. Burada, ekolojik değerlerin, ziyaretçi akışlarının ve davranışlarının uzun süreli ve sistematik olarak izlenmesi ve veri toplanması önemli olmaktadır.

İdari/fiziki taşıma kapasitesi;

Fiziki taşıma kapasitesi aynı anda ve belirli bir zamanda müşteri olarak alınabilecek ziyaretçi sayısıdır. Bu kapasite, alana uygun insan sayısına, yani alanın büyüklüğü ve diğer fiziki şartlar (doğal, coğrafi koşullar ve hava şartları) ile turizm altyapısının kapasitesine dayanmaktadır. Burada temel göstergeler; kalabalık, kuyruklar ve trafik sıkışıklığıdır.

Fiziksel kapasite yönetiminin verimliliği ve etkinliği şu unsurlara bağlıdır;

- Organizasyon kaynaklarının kapasitesi (insan ve ekonomik kaynaklar vb. gibi),

- Ziyaretçi yönetiminin kapasitesi,

Fiziksel kapasiteyi değerlendirmek için aşağıdaki bilgiler gerekmektedir;

Bir sahanın ziyaretçi kullanımına/ turizm gelişimine karşı hassas olan kaynakları: Kırmızı liste ve endemik türlerin habitatları, alanın savunmasız olan diğer kaynakları, göçe hassas türler,

Ziyaretçi yönetimi de dahil olmak üzere yönetim amaçları ve hedefleri: Genel bir doğa koruma planı, amaçlar, hedefler ve doğa koruma politikası, tür koruma politikaları, bölgeleme sistemi, izleme sistemi,

Ziyaretçiler/turistler, turizm gelişimi ve etkileri üzerine veriler; tüm güzergahlar, tesisler, konaklama ve ziyaretçi/turist için olan etkinlikler ve detaylı haritalar, ziyaretçi sayısı, özellikleri, akımları, ziyaretçi modelleri, etkinlikler ve mevsime bağlı özelliklere ilişkin bilgiler vb., ziyaretçiler tarafından özel olarak gerçekleştirilen faaliyetler, ziyaretçi etkilerine ilişkin veriler, etkilerin izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin yöntemler, ölçütler ve göstergeler.

Coğrafi bilgi sistemleri (CBS) teknikleri ile bilgilerin gösterilmesi mümkündür.

29

Psikolojik taşıma kapasitesi;

Psikolojik taşıma kapasitesi bir alanın belirli bir zaman diliminde ziyaretçi deneyimleri üzerinde olumsuz etkilenmeye sebep olmaksızın kaldırabileceği maksimum ziyaretçi sayısıdır.

BÖLÜM 3

İLGİ GRUBU ANALİZİ VE YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

3.1 İLGİ GRUPLARI/PAYDAŞLAR

İlgi grupları, “belirli bir koruma ve sürdürülebilir kalkınma projesi ile ilgili olarak fayda sağlayan, projenin içinde yer alan veya söz konusu projeden olumlu ya da olumsuz etkilenen bireyler, gruplar veya organizasyonlar” olarak tanımlanabilirler.

Paydaşlar, bir problemi çözmek için sürdürülebilir doğa turizmi gelişimine ve amaçlarımıza ulaşmak için güvenebileceğimiz kişilerdir.

İlgi gruplarının hepsi sürdürülebilir doğa turizmi gelişimine ortak değildir veya olmaları gerekmez. Çünkü, bir ortağın projeye olumlu bir bakışı, tutumu olmalıdır ve amaçlara ulaşmak için işbirliği yapılmalıdır.

Bazen bir ilgi grubu projeye olumsuz bakabilir ve hatta aktif bir tehdit bile olabilir, ilgi gruplarını işbirliği yapılanlar haline getirmek onlara paydaş değeri verilmesi ile mümkün olur.

3.2 İLGİ GRUBU KATEGORİLERİ

Turizmde ilgi grupları;

- Yörehalkı, kişiler ve kurumlar,
- İlin sorumlu yöneticileri,
- Bölgesel yetkililer,
- Ulusal yetkililer,
- Turizm ofisleri, yerel turizm organizasyonları, konaklama ve hizmet sunanlar, taşımacılar,
- Turizmle ilgili sektörler,
- Tarım, ormancılık ve balıkçılık gibi farklı ekonomik sektörlerin temsil edildiği ticaret ve sanayi odaları ve el sanatları ile ilgili birimler,
- İşçi sendikaları, dernekler, STK'lar,
- Eğitim ile ilgili birimler,

3.3 İLGİ GRUBU ANALİZİ

İlgi grubu analizi *sürdürülebilir doğa turizmi gelişme planının* ortaya konması ve uygulamasında yer alan farklı taraflara ilişkin genel bir izlenim sahibi olabilmek, niyet okumak için kullanılan bir araçtır. Yalnızca bir envanter olarak ele alınmamalıdır, *Doğa Turizmi Gelişme Planının* planlanmasında potansiyel ortaklarımızın kimler olduğunu ve hangi tarafla çelişkiler yaşayacağımızı bize bildirmektedir. Ayrıca projenin farklı seviyelerinde destek temini için de son derece elverişli bir analizdir.

İlgi grupları analizine dayalı olarak *Doğa Turizmi Gelişme Planının* yönetiminden sorumlu bir organizasyon oluşturulmalıdır.

Sürdürülebilir doğa turizmi gelişimi için, detaylı bir ilgi grubu analizi, ilgi gruplarının;

- Genel hedeflerini,
- Turizmden beklediği faydaları ve
- Turizmdeki rollerini tanımlamalıdır.

Bu maksatla Sinop'ta 12 adımdan oluşan bir süreç başlatılmıştır. Bunlar;

1. İlgi gruplarının tanımlanması,
2. Her ilgi grubunun çıkarlarının, önceliklerinin ve değerlerinin belirlenmesi,
3. Her ilgi grubunun davranışlarının belirlenmesi,
4. İlgi grubunun gücünün ve ilgi grupları arasındaki muhtemel koalisyonlarının gücünün tahmin edilmesi,
5. İlgi gruplarının mevcut ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığının değerlendirilmesi,
6. İlgi grupları ile birebir iletişimlerin başlatılması ve ilgi gruplarının güveninin kazanılması,
7. Ortak menfaatler, sinerji ve başarı unsurlarının tanımlanması,
8. Paydaşların bir araya getirilmesi,
9. Ortak hedef ve amaçların ve onlara ulaşmak için gerekli olan stratejinin ortaya konması,
10. Organizasyon çerçevesinin oluşturulması,
11. Uygulama (zaman çizelgesinin ve hedeflerin ortaya konması, iletişim organizasyonunun oluşturulması, ilgi gruplarına somut sorumlulukların verilmesi)
12. İzleme ve geri bildirimin yapılması

SinopDoğa Turizmi Master Planı çalışmasında aşağıdaki şekilde hareket edilmiştir.

1- İlgi grupları tanımlandı.

İL DOĞA TURİZMİ İLGİ GRUPLARI ve PAYDAŞLARI
Belediye Başkanlıkları Sinop Merkez Belediyesi, Ayancık Belediyesi , Erfelek Belediyesi, Boyabat

Belediyesi, Gerze Belediyesi, Dikmen Belediyesi, Türkeli Belediyesi, Durağan Belediyesi, Saraydüzü Belediyesi, Güzelkent Belediyesi, Yenikent Belediyesi.
Kaymakamlıklar
Sinop Valiliği, Ayancık Kaymakamlığı, Erfelek Kaymakamlığı, Boyabat Kaymakamlığı, Gerze Kaymakamlığı, Dikmen Kaymakamlığı, Türkeli Kaymakamlığı, Durağan Kaymakamlığı, Saraydüzü Kaymakamlığı,
Kamu Kurum ve Kuruluşlar
Orman ve Su İşleri 10. Bölge Müdürlüğü, DSİ Samsun Bölge Müdürlüğü, Sinop DSİ Şube Müdürlüğü, Kastamonu Orman Bölge Müdürlüğü, İl Özel İdaresi, Orman ve Su İşleri Sinop İl Şube Müdürlüğü, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Karayolları Samsun Bölge Müdürlüğü, İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, YEDAŞ İl Müdürlüğü, Bilim Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, İl Müftülüğü, Genç İşadamları Derneği, Müsiad Sinop Temsilciliği, Sinop Sanayici ve İş Adamları Derneği,
Üniversiteler
Kastamonu Üniversitesi Bartın Üniversitesi Ankara Üniversitesi Gazi Üniversitesi Sinop Üniversitesi
Muhtarlıklar
İlçelerdeki Köy Muhtarlıkları ve Mahalle Muhtarlıkları
Sivil Toplum Kuruluşları
Sinop Dernekleri, İstanbul Hemşehri Dernekleri(İlçe ve Köy Dernekleri), Sinop Kültür ve Turizm Derneği, Köy ve İlçe Dernekleri, TEMA Temsilciliği,
Turizm İşletmecileri
Antik Otel, Öztürk Restoran, Bossinop Otel,
Basın
Ulusal ve Yerel Basın
Doğa Turizmi Yönünden Öne Çıkan İlçe/Köylerin Yöre Halkı

2- Her ilgi grubunun çıkarlarının, öncelikleri ve değerleri belirlendi. İlgili gruplarının Bölge Müdürlüğümüzün diğer illeri benzerlikler gösterdiği tespit edilen istekleri şu şekildedir;

- Kaymakamlıkların, Belediye Başkanlıklarının, muhtarların, yöre insanının turizmden gelir beklentilerinin olduğu,
- Turizm işletmecilerinin daha fazla turist beklentisi olduğu,
- Kaymakamlıkların ve Belediye Başkanlıklarının Orman ve Su İşleri Bölge Müdürlüğü'nden yatırım talepleri olduğu,
- Kaymakamlıkların köylere hizmet götürme birliği kanalıyla turizm yatırımı yapabilme imkanı olduğu,
- Tanıtım eksikliğinin vurgulandığı,

- Kaymakamlıklar ve Belediyeler tarafından bungalov ev yapılması istendiği,
- Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yeşil ev temasının öne çıkarılmasının talep edildiği,
- Alan Kılavuzluğu kursunun talep edildiği,
- Özellikle pansiyonculuk kursu ve desteklenmelerin bulunduğu özelliklerde köylerde parasal destek ve hibe talepleri olduğu,
- Herkesin turizmde aktif talepleri olduğu,
- Yöreye yabancı turistlerin de gelmesinin istendiği,
- Gastronomi değerlerinin turizme kazandırmada bu değerleri öne çıkarmak gerektiği özellikle köylülerce dile getirildiği,
- Devremülk fikrine sıcak bakıldığı, uzun vadede profesyonel şekilde yapılması istendiği,
- Yöre insanının kendi oturdukları evde küçük dokunuşlarla apart şeklinde kiralamaya sıcak bakıldığı,
- Doğaya yönelik geleneksel doğa sporları (kızak, cirit vb.) etkinliklerinin turizm içinde değerlendirilmesi gerektiği,
- Bazı yerlerde turizm uygulamaları içinde termal tesislerin yapılması istendiği,
- Orman yan ürünlerinden ve dağ bitkilerinden elde edilecek besinlerin(kurutulmuş gıda, marmelat, reçel, pekmez vb.) turizm için kullanılabilir nitelikte olduğunun özellikle köylüler tarafından dile getirildiği,
- Acentelerin güçlendirilmesi gerektiği,
- Altyapının geliştirilmesine yönelik beklentilerin olduğu,
- Eskiden köylülerce gezilmiş yolların özellikle çoban yollarının görsel olarak turistik değer ifade ettiğinin köylülerce dile getirildiği,
- Yöre insanının 12 ay boyunca, yaz-kış turizm beklentisi olduğu,
- Doğa turizmi uygulamalarında rol almak isteyen yöre halkının diğer illerde uygulanan iyi örnekleri görmek istedikleri talep edildiği,

3- Her ilgi grubunun davranışlarının belirlenmesi çalışmasında şu neticeler alınmıştır:

-Özellikle yöre Belediye Başkanları ve Kaymakamlar hatta Valiler işbirliğine çok açıklardır. Her türlü yapılacak iş ve işlemlerde aktif rol almak istemekte bu yönde atılacak her adımda yardımcı olunacağı belirtmektedirler.

-Üniversite, toplantılara aktif katılım göstermiştir. Özellikle toplantılar sonunda email ve yazılı ortamda katkılarda bulunmuşlardır. Bundan sonraki süreçte de destek ve katılımlarının devam edeceğini belirtmişlerdir.

-İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü çalışmalarımıza personel ve diğer imkanlarının pek fazla olmamasına rağmen çalışmalara destekleri görülmüştür.

-Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının da (özellikle Milli Eğitim Müdürlükleri ve Halk Eğitim Müdürlüklerinin) yöre halkının eğitimi, desteklenmesi ve becerilerinin geliştirilmesi maksadıyla programlar oluşturabileceklerini, hâlihazırda da halk eğitim kurslarında turizme yönelik hediyelik eşya vb. materyali ürettiklerini belirtmişlerdir.

-İl Özel İdaresinin kaynaklarının turizm altyapısı iyileştirilmesi için kullanılabileceği imkanının da olduğu anlaşılmıştır.

-Turizmle iştigal eden restoran, konak, otel, pansiyon sahipleri, tur operatörleri turizmden pay almak, işyerlerini yeniden dizayn etmek, tanıtımda aktif rol almak aynı zamanda turizm konusunda eğitim almak istemektedirler. Kısaca daha kaliteli hizmet sunma yönünde isteklilik söz konusudur. Bazıları şimdiden dönüşümleri başlatmışlardır.

-Turizmle iştigal edenlerin kurdukları dernekler de doğa turizminin doğal değerlere saygılı olmak kaydıyla mutlaka uygulanması gerektiği, ekoturizm de aktif faaliyette bulunan derneklerin daha ileri seviyede doğa turizminde rol almak istedikleri görülmüştür. Aynı zamanda derneklerin doğa turizmi, ekoturizm içerikli çok sayıda projeye ve proje fikrine sahip oldukları görülmüştür. Dernekler sahalarını çok iyi tanımaktadırlar. Çeşitli doğa aktivitelerinde ve yöre tanıtımında bizzat rol almaktadırlar. Bu rol gönüllülük esasına dayanmaktadır.

-Yöre halkı turizm için çekince göstermemektedir. Hatta her türlü uygulamada var olmak istemekte ve pay alma beklentisi içindedirler.

4- İlgi grubunun gücünün ve ilgi grupları arasındaki muhtemel koalisyonlarının gücünün tahmin edilmesi,

Özellikle köylere hizmet götürme birlikleri ve STK lar arasında güçlü ve muhtemel koalisyonlar kurulabilir. Bunların projelerinin kendi kaynakları ve

kalkınma ajansı, AB kaynakları vb. finans imkanları ile desteklenmesi mümkündür. Bugüne kadar bu şekilde başarılı uygulama örnekleri vardır.

Özellikle tanıtım maksadıyla Valilik (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) , Kaymakamlıklar ve Belediye Başkanlıklarının Orman ve Su İşleri Bölge/Şube ve Milli Park Müdürlüğü ile ortaklaşa başarılı çalışmalar yaptıkları bunun daha da geliştirilerek devam ettirilmesi imkanı bulunmaktadır.

Özellikle STK ların bünyesinde görev alan kişilerin gönüllü tanıtım rehberlik yapabilecekleri görülmüş olup bunların alan kılavuzluğu eğitimi verilerek birlik halinde ve standartlandırılmış halde organize edilmeleri mümkündür.

Muhtarlarla köy halkının köyde turizm geliştirilmesi fikri üzerine birlikte hareket etmesi de önemli bir harekete geçirici birlikteliktir.

İstanbul ve diğer büyük şehirlerde bulunan bu yöre insanları, bunların kurdukları dernekler gerek eğitim seviyesinin yüksekliği gerekse mali güç yönünden daha güçlü olmaları, genç insan kaynağına sahip olmaları ve ayrıca yöreleriyle ilgili projeleri gelecekte iş fikirleri ile ayrı bir potansiyel içermektedirler. Bunların yöre STK ları ve turizm aktörleri ile yapacakları işbirlikleri yüksek değer ifade edeceği gibi başarılı uygulama örneklerinin ortaya çıkması sağlanacaktır.

5- İlgi gruplarının mevcut ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığının değerlendirilmesi,

- Turizm işletmecileri özellikle yaz sezonuna bağlı olan kısa süreli turizm faaliyeti turizm işletmecilerinin ihtiyaçlarını yeterli seviyede karşılamamaktadır.
- Turizm işletmecilerinin; tanıtım yapılması yönünde çalışmaların yetersiz olduğu, tanıtım ihtiyacının karşılanmadığı, yeterince turizm desteklerinden yararlanamadıkları anlaşılmıştır.
- Yöre insanları turizmden yeterli pay alamamaktadırlar. Turizm içerisinde rol alma çabaları olmasına rağmen bu çabaların karşılığı oluşmamıştır.
- Yöre insanları turizm faaliyetinde öncülük yapacak kişi ve kuruluşlarla ilgili beklenti içindedirler. Bu beklentiler kısmen ve çok az karşılanmıştır.
- Bazı yatırım yapma gücünde olanlar yöre de şekillenmiş, net olarak ortaya konmuş, fizibilitesi yapılmış projelerin olmaması, detay turizm planlarının olmaması sebebiyle bu yörede turizmde gelecek göremediği için yatırımlarını, başka yönlerle, il dışına yönlendirmektedirler.

- Doğa turizmine hizmet edebilecek yöre halkına ait olan köy evlerinde küçük dokunuşlarla yapılacak restorasyonların devlet desteği ile yapılması beklentisi olduğu gözlenmiştir. Bu durumun kişilere sunulacak restorasyon örneği ile kendi imkanları ve/veya küçük bir katkı ile gerçekleştirilebileceği anlaşılmaktadır.
- Tur Operatörleri ve acentelerin yetersiz sayıda oldukları, A sınıfı seyahat acentelerinin az sayıda olmasının yanında doğa turizmi ile ilgili aktif rol almadıkları, bu hususta proje geliştirmedikleri anlaşılmıştır. Doğa Turizmi Master Planı çalıştay ve toplantılarında tur operatörleri ve acentelerinin doğa turizmi konusunda da faaliyette bulunabileceklerini fark ettikleri gözlenmiştir.
- Yöre insanı, turizmle iştigal edenler, turizmle ilgili fikirleri olanlar ve STK larda çalışanlar özellikle alan kılavuzluğu eğitimi, turizm eğitimini almak istemekte, doğa turizmi ile alakalı iyi uygulama örneklerini yerinde görerek tecrübelerini arttırmak istenmektedirler.
- İlgi gruplarının tamamının yabancı dil eğitimine ihtiyaç duydukları, yetersiz düzeyde oldukları yabancılara yönelik turizm için bilgi altyapısının geliştirilmesinin gerekli olduğu, yabancı dil kurslarının açılarak yabancı dil eğitiminin verilmesi lüzumludur.
- Turizmin gıda ihtiyacının doğa turizmi konseptine uygun olarak organik tarım ürünlerinin yetiştirilerek temin edilmesi uygun olmakla birlikte yörede sertifikalandırılmış organik tarım uygulamaları yetersizdir. TATUTA Çiftlikleri örneğinde model-tip uygulamalarının gerçekleştirilerek yaygınlaştırılması talepleri vardır.
- Sivil toplum kuruluşları sayısının yetersiz olduğu görülmüştür. Var olanların da mali kaynakları yetersizdir. Üye sayısı azdır.
- İl Özel İdaresinin doğa turizmine ayırmak için önceliklendirdiği ödenek, yatırım vb. kısıtlı miktardadır.
- Küçük ilçe belediyeleri turizmi kalkınma için gerekli görmekle beraber yeterli turizm deneyimine sahip değildir.
- Kalkınma ajansının turizm öncelikleri olmasına ve buna kaynak ayırmasına rağmen projeler için istediği şartlar tabana yaygın kaynak kullanımını

engellemektedir. Aynı zamanda kalkınma ajansının ayırdığı toplam kaynaktan yeterli büyüklükte değildir.

- Yörede doğa turizmi ve turizm konusunda tecrübeli yeterli sayıda uzman yoktur.
- Yöre insanı girişimcilik yönünden gerek mali gerekse bilgi yönünden yeterli seviyede olmadığı görülmektedir. Girişimci sayısı çok azdır. Girişimcilik eğitime ihtiyaç olduğu görülmektedir. Özellikle bu yörenin insanı olup büyükşehirlere göç etmiş olanların yörede girişimlerde bulunması, ortaklıklar kurması gerekli görülmektedir.
- Yöre insanı özellikle ayıdan şikayet etmektedir. Aynı zamanda yol alt yapısının yetersizliği sebebiyle sağlık imkânlarından yararlanmakta güçlük çekmektedir. Yörede/kırsalda yaşamının zorlukları söz konusu olup bunun doğa turizmine de menfi etki yapacağı dile getirilmektedir.

6- İlgi grupları ile birebir iletişimlerin başlatılması ve ilgi gruplarının güveninin kazanılması için;

Köylere kadar gidilerek birebir görüşmeler, toplantılar, anket çalışmaları, çalıştaylar, kendilerinin sunduğu proje fikirlerini değerlendirme, projelere katılım sağlama, projelerde düzeltme ve iyileştirme yapma, örnek projeler üzerinde görüşme, saha gezileri, problemlerin tespiti ve kayıt altına alınması, iletişim içerisinde bulunma, alan kılavuzluğu, ev pansiyonculuğu gibi eğitimleri yapma, işbölümü yapma, güçlü yönlerini, fırsatları beraberce ele alma ve değerlendirme, birlikte karar alma, uygulamada rolleri paylaşma gibi etkinliklerle güven temini sağlanmaya çalışılmış iletişim imkanları kurulmuştur.

7- Ortak menfaatler, sinerji ve başarı unsurlarının tanımlanması için;

Doğa turizminin yöre insanına fayda temin edeceği gibi doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve kullanımı yanında korunması için de bir araç olarak kullanılma imkanı olduğundan doğa turizmi ortak menfaatlerin birleşebileceği ortak payda olarak görülmektedir.

Doğa turizmi ortak paydasında buluşulup geliştirilmesine yönelik eylemlerin paylaşılması, uygulamaya konulması halinde turizmin geliştirilmesi, yöreye turizm gelirinin girmesi ve korumanın etkinleştirilmesi süreçlerinde bir sinerjinin ortaya çıkacağı öngörülmüştür.

Çok sayıda paydaşın aynı hedefe (doğa turizmini gerçekleştirme hedefi) rol ve güç paylaşımında bulunarak ortak katılımcı mekanizmalarla yönelmesi önemli bir başarı unsurudur. Bu bölgede kırsal kalkınmanın sağlanması için, önemli bir şart olan birlikte hareket etme ve kaynakları aynı hedef için kullanma istekliliği mevcuttur.

8- Paydaşların bir araya getirilmesi için;

Yukarıda bahsedildiği gibi çok sayıda toplantı, görüşme, çalıştay yapılmış, paydaşların birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlayacak ortam sağlanmış, iletişim araçlarından yararlanarak iletişim mekanizmalarının kurulmasına çalışılmıştır. Aynı zamanda toplantılarda bu plana konan eylemlerin gerçekleşmesinde rol dağıtımı da yapılmıştır. Paydaşların Doğa Turizmi Master Planı çalışmasına başlanmadan öncekine göre daha fazla işbirliğine eğilimli, daha net fikirlere sahip oldukları gözlenmiştir.

9- Ortak hedef ve amaçların ve onlara ulaşmak için gerekli olan stratejinin ortaya konması,

Gerekli olan stratejinin ortaya konması maksadıyla, bu planın gerek uygulama ilkeleri gerekse eylemler bölümünde ortaya konan stratejiler ve stratejik eylemler çerçevesinde ortak hedef ve amaçlara ulaşılması planlanmıştır. Doğa Turizmi Master Planının tamamı gerek olan stratejinin özünü yansıtmaktadır.

10- Organizasyon çerçevesinin oluşturulması,

Doğa Turizmi Master Planının gerçekleştirilmesi için paydaşlara yapılan işlerin uygulanması, kaynakların temini, zamanında gerekli eylemlerin yapılması, eğitimlerin gerçekleştirilmesi gibi tüm iş ve işlemlerin takibi, geri bilgilendirilmesi vb. hususlarda konsey benzeri Valilik Makamı emrinde ilgi grubu ve paydaşların temsilcilerinin katılımıyla bir yönetim/danışma organının oluşturulması karara bağlanmıştır. Bu organ 3.5 Yerel Organizasyonun Oluşturulması ve uygulama ilkeleri bölümünde detaylı olarak anlatılmıştır.

Bu plan aynı zamanda Valilik Makamı onayı ile uygulamaya konacaktır. Planın uygulama alt planları (Atık Yönetim Alt Planı, Tanıtım ve Pazarlama Alt Planı, Alt Yapının Geliştirilmesi Planı, Ziyaretçi Yönetim Planı, Taşıma Kapasitesini İzleme, Uygulamaları Kontrol ve Geribildirim Alt Planı, Ürün Geliştirilmesi ve Tasarımı Alt Planı, Kapasite Geliştirme Alt Planı, İletişim Alt Planı, Güvenlik

Alt Planı, Finans Temini Alt Planı, Kaynak Kullanımı Alt Planı, Maliyetlerim İzleme Alt Planı, Rekabet Edebilmenin Geliştirilmesi Alt Planı, Yenilikçilik/İnovasyon Alt Planı, Girişimciliği Geliştirme Alt Planı, Ortaklar Arasında Otokontrol ve Hizmet Kalitesini Geliştirme Alt Planı, Toplam Kalite Yönetimi Alt Planı, Engelli Grupların Hizmete Erişimi Alt Planı, Kadın Emeğini Geliştirme ve Kadının Turizm Gelirinden Daha Yüksek Oranda Pay Almasının Sağlanması Alt Planı, Özel Gruplara çocuk/yaşlı/genç Pozitif Ayrımcılık Uygulamaları Alt Planı, Av Koruma ve Kontrol Planı, Biyogüvenlik Alt Planı , Çevresel Etkilerin İzlenmesi Alt Planı vb.) ayrıca yapılacaktır.

11- Uygulama,

Uygulama, zaman çizelgesinin ve hedeflerin ortaya konması, iletişim organizasyonunun oluşturulması, ilgi gruplarına somut sorumlulukların verilmesi çalışması eylemler bölümündeki faaliyet çizelgesinde yapılmıştır.

12- İzleme ve geri bildirim için;

İzleme ve değerlendirme birimi oluşturulmuştur. Bu birimde milli park yönetimi, kaymakamlıklar, bazı muhtarlar, gönüllüler, STK lar yer alacaktır. Eylemler bölümünde de belirtildiği üzere her faaliyetin izlenmesi önemli olmaktadır. Değişimin sınırlarının belirlenmesi, çevresel etkilerin izlenmesi, ekonomik etkilerin izlenmesi, sosyal ve kültürel etkilerin izlenmesi, sürdürülebilirliğin izlenmesi, uyumun izlenmesi, izlemenin raporlama ve geri bildirimlere dönüştürülmesi,

3.4 TOPLUM TEMELLİ YAKLAŞIM

Doğa Turizmi Gelişme Planı'nın hazırlanmasında toplum temelli yaklaşımın uygulanması ile,

- Yöre halkı için sürdürülebilir geçim kaynakları ortaya koymak,
- Toplulukların kendi yapılarını korumalarını teşvik etmek ve
- Doğal alanların koruma hedeflerinde yerel faydayı oluşturmak mümkündür,

Toplum temelli turizmin en önemli özelliği, doğal kaynakların kalitesi ile alanın kültürel mirasının bozulmamış ve mümkünse turizmle güçlendirilmiş olmasıdır. Doğal çevre üzerindeki olumsuz etkiler en aza indirilmeli ve yerel kültür

korunmalıdır. Turizm, insanların kendi yerel kültürlerini yaşatma ve değerlendirmeye teşvik etmelidir.

3.5 YEREL ORGANİZASYONUN OLUŞTURULMASI

İlgi grubu analizine dayalı olarak, korunan alan ve çevresi için, Doğa Turizmi Gelişme Planını izlemek veya biçimlendirmek amacıyla, korunan alan yönetimi ve tüm ilgi gruplarının resmi işbirliğine dayalı bir organizasyon oluşturulmalıdır.

Bu işbirliği imzalanmış resmi bir dokümana dönüşebilir, Doğa Turizmi Gelişme Planını uygulamak, desteklemek, sorumluluklar ve karar verme esasları gibi hususlar düzenlenebilir.

Bu maksatla İlimiz genelindeki doğa turizmi faaliyetlerini bu plan çerçevesinde koordine edecek, takip edecek, aksamaların ve gelişmelerin raporlanacağı, tavsiyelerde bulunacak Valilik Makamına bağlı olarak çalışacak İL DOĞA TURİZMİ DANIŞMA/YÜRÜTME KONSEYİ kurulması uygun görülmüştür. Konseyin yapısı şu şekildedir;

İL DOĞA TURİZMİ DANIŞMA/YÜRÜTME KONSEYİ
Başkan
Vali Yardımcısı
Üyeler
Turizm değerleri öne çıkan ilçelerin Kaymakamları ve Belediye Başkanları
Orman ve Su İşleri Bölge ve Şube Müdürü
Orman Bölge Müdürü
İl Kültür ve Turizm Müdürü
Doğa turizmi yönünden güçlü ilçeleri temsilen 2 Orman İşletme Müdürü
İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği'nde konuyla ilgili Müdür
Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürü
İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürü
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü
İl Mili Eğitim Müdürü
Üniversiteden varsa turizm ve orman fakültelerinden veya biyoloji bölümlerinden doğa turizmi ve doğa koruma ile alakalı birer öğretim üyesi
Kalkınma ajansını temsilen 1 kişi
Turizmle alakalı sivil toplum kuruluşlarından en faal olanları temsil etmek üzere 3 temsilci,
Tur operatörlerinden/seyahat acentelerinden 2 temsilci
Otel işletmecilerini temsilen 1 kişi,

Pansiyonları temsilen 1 kişi,
Restoranları temsilen 1 kişi,
Hediyelik eşya üreticilerini temsilen 1 kişi,
Doğa turizminin en yoğun yaşandığı 2 köyü temsilen 1 muhtar ve köy halkından 1 kişi

KONSEY 6 ayda bir toplanacaktır. Alınan kararlar Valilik Makamı onayına müteakip uygulayıcılara gönderilecektir.

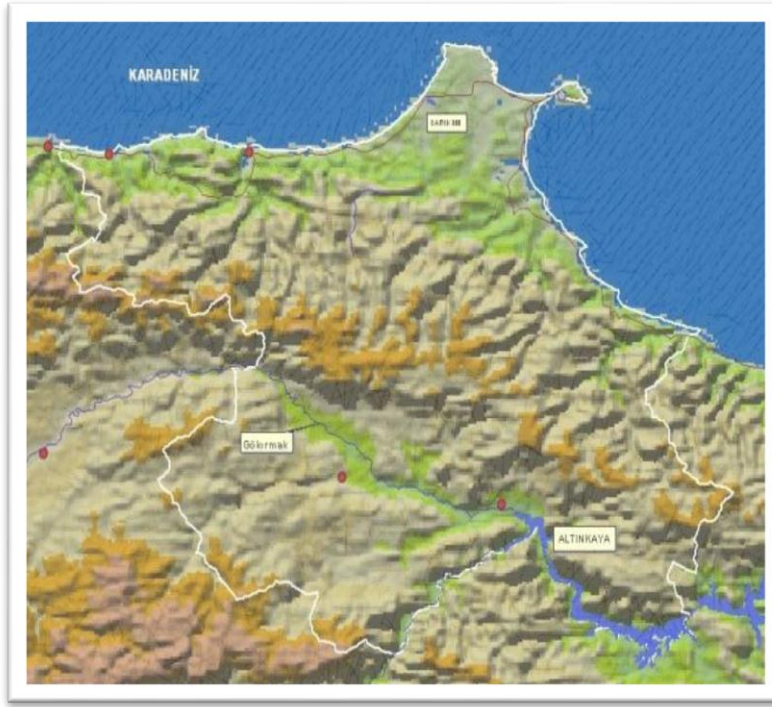
BÖLÜM 4

4.1 SİNOP'UN TÜRKİYE VE BÖLGESİNDEKİ YERİ, COĞRAFİ VE İKLİM ÖZELLİKLERİ, KIRSAL KESİM EKONOMİSİ

Sinop Karadeniz Bölgesi'nin ortasında Anadolu'nun en kuzeyinde Boztepe Yarımadası'nın en dar kesiminde kurulmuş şirin bir kenttir.

Yapılan yüzey araştırmalarında Sinop'ta ilk yerleşim izinin kalkolitik (M.Ö.4500-3000) çağa kadar uzandığı görülmüştür. 1951-1954 yıllarında merkez ilçeye bağlı Demirci Köyü Karagöz Höyükte yapılan kazılarda İlk Tunç Çağı (M.Ö.3000-2700) dönemine ait ortaya çıkarılan buluntular, Sinop arkeolojisinin açıklamasında ve Sinop'un Balkanlar ile İç Anadolu arasındaki belgelemede önemli olmuştur.

Sinop'un ilçeleri, Ayancık, Boyabat, Erfelek, Durağan, Gerze, Türkeli, Saraydüzü ve Dikmen'dir.

Sinop ili yer şekilleri haritası

Kaynak: www.ogm.gov.tr

Sinop idari bölünüş haritası

Kaynak: www.eski.gumruk.gov.tr

Sinop Karadeniz kıyı şeridinin kuzeye doğru sivrilerle uzanmış bulunan Boztepe yarımadası üzerinde kurulmuştur. Batı ve Doğu Karadeniz bölgeleri arasında bir geçiş bölgesinde yer alan il toprakları 41,2-43,5 paralelleri ve 34,5-35,5 meridyenleri arasında bulunmaktadır.

Sinop 5862 km²'lik yüzölçümüyle Türkiye topraklarının % 0,8'ini kaplar. İl doğudan Samsun'un Alaçam, güneyden Samsun'un Vezirköprü, Çorum'un Osmancık, Kargı, Kastamonu'nun Taşköprü, batıdan Kastamonu'nun Çatalzeytin ilçeleriyle çevrilidir. 475 km uzunluğundaki sınırlarının 300 km'si kara, 175 km'si denizdir.

İl olarak, Merkez ilçe hariç 8 İlçesi, 11 Belediyesi ve 469 köyü bulunmaktadır. İlin nüfusu 2011 sayımına göre 203.027'dir.

Sinop İli Erfelek-Ayancık arasında yer alan dar kıyı düzlükleri hariç, fizyografya denizden iç kısımlara doğru hemen yükselmektedir. Batı Karadeniz Bölgesinde yer alan İsfendiyar Dağlarının doğu kısmı Sinop ilini boydan boya kaplamaktadır. Fazla yüksek olmayan bu dağ sırasının üzerinde yer yer yüksekliği 1500-1800 m arasında değişen tepeler ve doruklar vardır.

Sinop ili yakın ve uzak çevresini üst kretase filiş serisi hakim formasyon olarak yüzeylemektedir. İlin büyük bir kısmında Zonal toprakları, küçük bir sahada ise intrazonal ve azonal topraklarından oluşmuştur (Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü, 2006).

İsfendiyar (Küre) dağları, 3. jeolojik zamanın başlarında meydana gelen Alp-Himalaya kıvrım kuşağı üzerinde yer almasıdır. Bu dağların en önemli özelliği genç ve yüksek olmalarıdır. Eski dağlar kadar aşınmaya pek uğramamışlardır. Sinop İli sınırları içinde dağlar, fazla yüksek olmamalarına karşılık iç bölgelerle kıyı kesimi arasında ulaşımda yıllarca zorluk ve güçlük çıkarmışlardır. İlimizin iç kısımlarla olan ilişkisinin sık ve devamlı olmamasından gelişip büyümediğini görmekteyiz. Küre dağları yörenin engebeli arazisini meydana getirir. Kuzeybatı'da yükselen dağlar merkez sahillerine 9 km yaklaşınca alçalır, kıyı ovalarını meydana getirir. Gerze sınırından itibaren tekrar yükselerek Bafra ovasına ulaşır.

Dağlar İl arazisinin % 80'ini kaplar. En yüksek tepeler, Ayancık'ta Çangal (1605 m),Erfelek Dağı (1763 m), Zindan (1050 m), Gerze'de Elma ve Köse Dağları (900 m), Uzunören(850 m), Göktepe ve Soyuk (1200 m), Boyabat'ta Dranaz (1345 m), Alaca (900 m), Karaağaç (850 m)'dır.

Dağlar arasında ve dağlarla sahil kesimi arasında kalan ovalar büyük düzlükler halindedir. En önemlileri Sinop ve Boyabat düzlükleridir. Boyabat ovasını; Gökırmak, Arım, Gazidere, Asarcık düzlük ve ova vadileri meydana getirmiştir. Sinop Ovası ise Erfelek,Aksaz, Sarıkum kıyı düzlüklerinden oluşmuştur. Gerze yöresinde Çalvanlar Çayının meydana getirdiği dereyeri, Güzelceçay boyunca uzanan vadi düzlükleri de kıyı ovalarına örnek gösterilebilir.

Boyabat, Durağan yöresindeki Kızılırmak vadisinin dışında büyük vadiler yoktur.

Akarsuların kendi adını verdikleri birçok küçük vadiler, aynı zamanda bölgenin arazi yapısı karakterini özetlemektedir.

Sinop'un Karadeniz kıyıları girintili ve çıkıntılı kıylardır. Hopa'dan başlayan ve İstanbul Boğazında sona eren Karadeniz kıyılarının hiçbir yerinde Sinop'taki kadar koy ve körfezlerle korunmuş limanlara rastlanmaz.

Sinop kıyılarında, Köşk, Kayser, Karakum, Selamet, Boztepe, Sinop, Feryat Bozburun, İnceburun, Güllüsu ve Usta adlarında birçok önemli burunlar bulunmaktadır. İnce burun aynı zamanda Anadolu'nun en kuzey noktasıdır.

Sinop kıyıları, Doğu Karadeniz kıyılarına oranla dik ve sarp değildir. YalnızAyancık kıyıları engebeli, inişli çıkışlıdır. Dağlar burada kıyıya paralel uzanmakla beraber, doğudaki kadar denize yakın değildir.

Akarsular: Sinop İlının akarsu yüzeylerinin toplam alanı 1220 ha'dır. Sinop İlindeki irili ufaklı akarsulardan bazıları Karadeniz'e bazıları da Güney sınırlarından geçen Kızılırmak nehrine bağlanır. İlin en büyük akarsuyu Kastamonu topraklarından çıkan ve birçok kolları batıdan doğuya doğru akarak Durağan'ın güneyinde Kızılırmak nehrine bağlanan Gökırmak'tır. Uzun bir vadi boyu olan bu ırmak Taşköprü ve Boyabat Ovalarını sular. Gökırmak'ın ortalama debisi36 m3/sn.' dir. Karadeniz'e dökülen çaylar batıdan doğuya doğru Çatalzeytin ve Ayancık Çayları, birçok kollar olarak denize

dökülen Kırkgeçit ve Sarımsak çayları, Erfelek ve Celevit Çayları önemli akarsulardır. Bunun dışında Tepeçay, Ayardin Deresi, Karasu Çayı, Çakıroğlu Çayı ve Güzelceçay diğer önemli akarsulardır

Sinop'ta bulunan başlıca göller Sarıkum Gölü, Aksaz Gölü, Karagöl, Sülük Gölü ve Akgöldür. İlimizdeki göletler ise Bektaşğa, Muhsinli, Taşmanlı, Boyabat'ta Bektaş, Kelperen, Boyalı, Cemalettin Göletleri, Durağan'da Durağan-1 ve 2, Yassıalan göletleri, Erfelek'te Gümüşsuyu Göleti bulunmaktadır.

Deniz sahili: Sinop ilinin yaklaşık 175 km'ye ulaşan kıyı şeridi bulunmaktadır. Türkeli, Ayancık, Sinop ve Gerze ilçeleri denize kıyısı olan ilçelerdir. Özellikle Sinop il merkezinin 3 tarafı denizle çevrili olup, deniz turizmine uygun geniş kumsalları ve yat turizminin gelişebileceği doğal limanları bulunmaktadır.

Sinop ilinin nüfusu;

2011 Yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına göre; 100.595 Erkek ve 102.432 Kadın olmak üzere Sinop İlının nüfusu 203.027' dir.

Bu nüfus ile ülke nüfusunun % 0.27' sine tekabül etmektedir. Nüfusun % 54.08' i (109.807) İl ve İlçe Merkezlerinde, % 45.92' si (93.220) kırsalda yaşamaktadır. Nüfus yoğunluğu 35'dir.

Nüfus sıralamasına göre ilçeler: Merkez(38.705), Boyabat(26.467), Ayancık(12.925), Gerze(12.254), Durağan(7.838), Türkeli(5.594), Erfelek(3.691), Dikmen(1.327) ve Saraydüzü(1.006)'dür.

Kırsal turizme destek açısından Sinop Tarımı:

İlimizin 586.200 hektarlık yüzölçümünün % 37'sini oluşturan 217.251 hektar alan tarıma elverişli olup bunun 92.518 hektar alanında tarım yapılmaktadır. Geriye kalan tarım dışı alanların %56'sını orman alanı, %6'sını iskân ve tarıma elverişli olmayan alanlar, %1'ini çayır ve mera alanları oluşturmaktadır.

Sinop ilinde Hayvancılık işletmeleri aile işletmeciliği şeklinde olup küçük üniteler halindedir. Sahil yerleşim yerlerinde büyükbaş, yüksek kesimlerde küçükbaş hayvan yetiştiriciliği fazladır.

İl genelinde TÜRKVET kayıtlarında 22.888 hayvancılık işletmesi bulunmaktadır. Ülkemizdeki işletmelerin % 0,78'i ilimizde bulunmaktadır. İldeki işletmelerin % 96'sı 1-25 hayvan mevcudu ile faaliyet göstermektedir, işletmelerin % 4'ü 25-250 hayvan mevcuduna sahiptir.

İl genelinde toplam 18.481,2 ton Balık üretimi olup tümü Su Ürünleri İşleme Tesislerine, Balık Unu ve Yağı Fabrikalarına ve tüketilmek üzere iç piyasaya sunulmaktadır.

İldeki su ürünleri yetiştiriciliği yapan (Alabalık) 4 adet tesiste yıllık 8 ton Alabalık Üretimi gerçekleştirilmektedir.

İl genelinde beş adet su ürünleri işleme ve değerlendirme tesisi bulunmakta olup bütün tesisler iç piyasaya yönelik olarak faaliyet göstermekte, iki işletme yurt dışına su ürünleri ihracatı yapmaktadır.

Sinop'un coğrafi konum özelliklerinin sürdürülebilir doğa turizmi için uygunluğu:

Yukarıda yazılan coğrafik konum, yer şekilleri, bitki örtüsü, kıyı ve dere oluşumları, dağlar ve peyzaj özellikleri Sinop İlini doğa turizmi uygulamaları yönünden elverişli hale getirmektedir. Sinop'ta Aklıman ve Hamsilos Koyu, Sarıkum Gölü, Ayancık Akgöl, Boyabat Bazalt Kayalıkları, Erfelek Tatlıca Şelaleleri, Türkeli Çatak Kanyonu, Ayancık Kepez Kanyonu, Türkeli Hacıağaç Yaylası, Ayancık İnaltı Mağarası, gibi doğal oluşumlar da yüksek görsel özellikler içerdiği gibi turizm için kullanılabilirlik, turizm uygulamalarının yapılabilirliği hususlarında imkanlar sunmaktadır.

4.2 SİNOP'NUN TARİHİ, KÜLTÜREL VE ARKEOLOJİK DEĞERLERİ

Tarihi

Yapılan yüzey araştırmalarında Sinop'ta ilk yerleşim izinin kalkolitik (M.Ö.4500-3000) çağa kadar uzandığı görülmüştür. 1951-1954 yıllarında merkez ilçeye bağlı Demirci Köyü Karagöz Höyükte yapılan kazılarda İlk Tunç Çağı (M.Ö.3000-2700) dönemine ait ortaya çıkarılan buluntular, Sinop arkeolojisinin açıklamasında ve Sinop'un Balkanlar ile İç Anadolu arasındaki belgelemede önemli olmuştur.

Hitit tabletlerinde Karadeniz sahillerinde Kaşkayada Gaşka adında yerli kavimler yaşadığı belirtilmektedir. Ancak yapılan yüzey araştırmalarında Gerze Köşk Höyükte erken Hitit dönemine ait (M.Ö.1800) buluntulara rastlanmıştır. Kazılar sırasında 11. dönem kolonize dönemine ait buluntularla birlikte ele geçen Frig seramiği, Sinop'un bir dönem (M.Ö. 750-560) Friglerin egemenliği altına girdiğini göstermektedir. Şehir M.Ö. VI. Yüzyılın başlarında Anadolu'ya kuzeyden gelen Kimmerlerin, M.Ö.VI. yüzyılın ortalarında da İran'dan gelen Perslerin istilasına uğramıştır.

M.Ö. 333 yılında Büyük İskender'in Persleri yenmesi üzerine Sinop'ta Grek hakimiyeti başlar. Bir ara Kapadokya Kralı Ariarathes (M.Ö. 332) hakimiyetinde kalan Sinop daha sonraları Pontus Kralları Mitridatların eline geçer. Pontus Krallığı'na uzun zaman başkentlik yapan Sinop'un iki limanı, muhteşem tersaneleri vardı. Sinop Paflagonya'nın, Galatya'nın ve Kapadokya'nın Karadeniz'e açılan kapısıydı. Ticaret, balıkçılık, zeytincilik ve kıymetli maden yatakları Sinop'u zenginleştirmişti.

Helenistik çağ Sinop'un en parlak dönemidir. İskender'e "Gölge etme başka ihsan istemem." diyen antik çağın ünlü düşünürü (filozof) Diyojen (M.Ö.413-323) ile şair ve tiyatroyazarı Diphilos (M.Ö.360-275) Sinop'ta doğmuştur. Dönemin en iyi darphanesi Sinop'ta bulunmaktaydı. Şehir adına para bastırıldı. Paranın bir yüzünde tanrıça Sinope, diğer yüzünde yunus balığı ve üzerine kartal tasviri yapıldı. Tanrıça Sinope bağımsızlığı, yunus balığı Karadeniz'in bereketini, kartal ise gücü vegururu temsil ediyordu.

Daha sonra iç huzursuzluk sonucunda zayıf düşen Sinop, M.Ö.70 yılında Roma idaresi altına girdi. Şehrin bütün zenginlikleri ve hazinesi Romalılar tarafından yağmalandı. Roma döneminde Sinop'a, su kanalları ve kemerlerle 20 km uzaklıktan su getirildi. Kültüre ve sanata önem verildi. M.S.395 yıllarında Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesiyle Sinop Doğu Roma topraklarında kaldı. Romanın mirasını devam ettiren Bizans İmparatorluğu Justinianus döneminde Sinopen parlak dönemini yaşadı. M.S.1025'ten itibaren Bizans'ta gerileme ve çöküntü dönemi başladı. Süleyman Şah'ın valisi olan ve bugün mezarı Çankırı'da bulunan Emin Karatekin1077 yılında Sinop'u fethedip Selçuklu sınırlarına kattı. Kısa bir süre sonra Sinop tekrar Bizanslıların eline geçti. Sultan İzzettin Keykavus tarafından Sinop 3 Ekim 1214 tarihinde Selçuklu topraklarına katıldı. Sinop Selçuklu devletinin karışıklık içinde olduğu dönemde

Trabzon Rum Devleti tarafından işgal edildi(1254). Bunun üzerine Selçuklu veziri Muiniddin Pervane büyük bir ordu ile Sinop'a hareket etti ve 1261 yılında Sinop Pervaneoğulları Beyliği ve Candaroğulları egemenliğinde kaldı. Beylikler döneminde Sinop'ta imara ve kültüre büyük önem verilmiştir.

Sinop 1461 yılında Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. Osmanlı döneminde Sinop, bir liman şehri olarak kullanıldı. Tersanelerinde gemi yapımı devam etti. Karadeniz ticareti Sinop'tan idare edildi. Daha sonraları Osmanlı İmparatorluğu'nun uzak eyaletlerde toprak kaybetmesi ve Karadeniz ticaretinin zayıflaması sonucunda Sinop önemini yitirdi.

Kurtuluş Savaşı'nı başlatmak üzere Bandırma vapuruyla Samsun'a gitmek için İstanbul'dan hareket eden Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk,18 Mayıs 1919 günü Anadolu'ya geçmek üzere Sinop'a geldi. Ancak o tarihlerde Sinop'un İç Anadolu ile bağlantılı karayolunun bulunmayışı nedeniyle tekrar vapurla Samsun'a gitti(19 Mayıs 1919).

Sinop idari teşkilat olarak önceleri merkezi Samsun olan Canik Livasına, Tanzimat'ın ilanından sonra Kastamonu sancağına bağlanmış, Cumhuriyetin ilanı ile il olmuştur (1924)

Kültürel Yapı

Antikçağ'da Paphlagonia olarak adlandırılan bölgenin kuzey ucunda Sinop'un saptanabilen en eski adı "Sinope" dir. Bu kelimedeki "Sin" kökü ile Asur-Anadolu ilişkisi, Sinope ile de Yunan ırmak tanrısı Asopos'un su perisi kızlarından Sinope kastedilmiştir ki bu da ismin kökenini İyonya'nın bölgedeki kolonizasyonuna bağlamaktadır.

Efsaneye göre güzeller güzeli Sinope'yi gören Zeus ona bir anda aşık olur ve gönlünü kaptırdığı Sinope'yi elde etmek için her türlü yolu dener ancak başarılı olamaz. En sonunda aşkına karşılık ona her isteğini yerine getireceğini söyler. Korku içindeki genç kız, Zeus'a kendisine dokunmamasını söyler. Zeus ona dokunmayacağına dair söz verir ve sözüne sadık kalarak Sinope'yi alır en sevdiği yerlerden olan Karadeniz'in cennete benzeyen yemyeşil kıyılarına yani bugünkü Sinop kıyılarına bırakır.

Sinop ismi ile ilgili bir başka fikir de Amazon Kraliçesi Sinova'dan geldiğine yöneliktir. Grek etimolojisine yabancı olan Sin ya da Sind sözcüklerine Yunanistan'ın dışında, Pontus, Doğu Anadolu, İran ve Hindistan'da rastlanmaktadır. Bu da Sinope adının yerli Anadolu dillerinden gelmiş olabileceğini göstermektedir.

Amasyalı Strabon ise kentin kurucusu olarak Arganotlar'dan Teselyalı Otolikos'u göstermekte ve onun kenti ele geçirerek bir Yunan kolonisi kurduğunu yazmaktadır. Kentin ele geçirilmesi, kolonileştirmeden önce kentte yerli bir halkın yaşadığını ortaya koymaktadır.

Zengin bir kültür hazinesine sahip olan Sinop, Anadolu'nun en eski şehirlerinden biri olup, ilin ilk yerleşme tarihi ilk Tunç Çağı ile başlamıştır. Coğrafi konumu nedeniyle antik çağlardan beri deniz ve ticaret kenti olan Sinop'ta Karadeniz'e hakim olmak isteyen bütün kavimler yaşayarak medeniyetlerinin kalıntılarını bırakmışlardır. Bir Helen kolonisi olarak kurulan ve Antikçağ'da Karadeniz'in en önemli kenti olan Sinop, Helenistik dönemde Anadolu'nun yerli kültürleriyle Helen ve Pers kültürlerini birleştirmek isteyen Pontus Devleti'nin de başkentlerinden biri olmuştur.

MÖ 70 yılında Romalıların, MS 395 yılında Bizanslıların, 03 Ekim 1214 yılında Selçukluların, 1461 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun hâkimiyetine giren Sinop, Bizans döneminde Ortodoks Hristiyanlığı'nın etkisiyle dilde ve kültürde Helenleşmiştir. Türk egemenliğine geçişle yayılmaya başlayan Türk-İslam kültürü ise, günümüzdeki yapının temelini oluşturmuştur.

Selçuklu egemenliğinde Sinop baştanbaşa imar edilmiş, şehrin imarı için diğer şehirlerden hocalar ve yapı ustaları getirilmiştir. Candaroğulları döneminde de önemli bir liman olma durumunu koruyan Sinop'a büyük önem verilmiştir. Kültür müessesesi zamanının en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Şehirde cami, medrese, kütüphane, imaret, köprü, han ve hamamlar yaptırılmıştır. Tersanelerinde zamanın en büyük gemileri yapılmaya başlanmıştır. İlim adamları Sinop'ta toplanmış ve büyük himaye görmüşlerdir. Yine bu devirde Türkçe birçok eser yazılarak Türk Kültürü'nün dünyaya yayılmasına hizmet edilmiştir. Sinop darphanelerinde devrin en güzel paraları basılmıştır.

Osmanlı Dönemi'nde de önemli bir liman ve gemi yapımı merkezi olma durumunu

sürdüren Sinop'a, XVII. yüzyıl ortalarında uğrayan Evliya Çelebi halkının tüccar, marangoz ve gemici olduğunu ünlü Seyahatnamesinde yazmıştır. Ancak XIX. yüzyılda Anadolu'nun iç kesimleriyle bağlantı güçlüğü yüzünden, Sinop Limanı önemini kaybetmiş, Trabzon ve Samsun Limanları ön plana çıkmıştır. Nüfusun çoğunluğu Müslüman olmasına rağmen, bu dönemlerde daha çok Sinop'ta toplanan Hristiyan azınlıklar ticaret ve zanaatı ellerinde tutmuşlardır. XIX. yüzyıl sonları ve XX. yüzyıl başlarında dışa bağımlı ticaretin gelişmesiyle surların dışında yeni bir yerleşim merkezi ortaya çıkmıştır.

Folklor

Sinop, Orta Karadeniz Bölgesi'nde, Anadolu'nun en kuzey ucunu oluşturan bir yarımada üzerinde bulunmaktadır. Geçiş yolu olmaması nedeniyle ilin kıyı kesimlerinde başka kültürlerle çok fazla etkileşim olmamasına rağmen iç kesimlerde, yani Kastamonu, Samsun ve Çorum illeriyle sınır olan bölgelerde kültürel etkileşim kendisini göstermektedir.

1214 yılına kadar Roma ve Bizanslıların elinde olan, bu yıldan sonra Türklerin eline geçen Sinop'a 19. yüzyıldan itibaren Kafkasya'dan göçen Abazalar, Çerkezler ve Borçka tarafından gelen Gürcüler yerleştirilmiştir. Sinop'ta, bu etnik grupların ve mübadeleye kadar burada yaşayan Rumların da etkisiyle zengin bir kültürel doku oluşmuştur.

50

Helesa Geleneği (Sellim)

Sinop'a özgü önemli bir gelenek Ramazan ayında "sellime çıkma" ya da diğer adıyla "helesa"dır.

Helesa geleneğinin ortaya çıkışıyla ilgili söylence ise şöyledir: "Çok eski devirlerde, gemiler yelken ile çalıştığı zamanlarda Karadeniz'de sığınacak üç liman varmış. Bunlar Temmuz, Ağustos ve Sinop'muş. Yani Karadeniz sadece Temmuz ve Ağustos aylarında fırtınasız olur, diğer zamanlarda da gemiler ancak Sinop limanında barınabilirmiş.

Yine böyle bir kış mevsiminde, bir yelkenli gemi Sinop limanına sığınmış. Haftalarca burada mahsur kalındığından kumanyaları tükenmiş. Açlık baş göstermiş. Dilenmek istemediklerinden kimseden bir şey isteyememişler. Bir gün kaptanın aklına feneri alıp ev ev dolaşarak mani söyleyip yardım istemek gelmiş. Filikayla şehre çıkıp gece feneri

de yakarak ev ev dolaşıp, mani söyleyerek yiyecek toplamışlar. Bundan sonra Sinop'ta bu olay gelenek haline gelmiş ve her Ramazan ayının 15'inden itibaren helesaya çıkılır, bahşiş toplanır olmuş. "Ramazanın 15'inden itibaren gençler akşamdan hazırladıkları süslü kayıklarla sellime çıkarlar. Kayıklar birkaç kişinin taşıyacağı büyüklüktedir. Son derece güzel süslenirler, fenerlerle, mumlarla ışıklandırılırlar. Akşamları iftardan sonra gençler bu süsledikleri kayığı omuzlarında taşıyarak bir mahalleye gelirler. Kayığı her ev tarafından görülecek bir yere koyarlar ve evlerin kapılarına gidip helesanın bir bölümünü söyleyerek bahşiş isterler. Bahşişler bir mendile sarılarak ve düştüğü yer görülsün diye mendilin ucu yakılarak helesacılara atılır.

Sellime çıkanlar içinde sesi güzel olanlardan biri aşağıda sözleri yazılı olan helesadan bölümler okur, diğerleri de nakarat kısmını söyleyerek kapı kapı dolaşır ve bahşiş toplarlar.

Helesa

Bismillahla başlayalım	Aşağı hamamın yokuşu
Ayva dalı taşlayalım	Söküldü mestin dikişi
Bu yıl burda kışlayalım	İlle de kocakarıların cümbüşü
Helesa yelesa	(Nakarat)
Heyemola yusa hop	
	Dal budarım dal budarım
Altımızda çürük minder	Bahçede bülbül güderim
Altını üstüne dönder	Sizleri her yerde methederim
Aman beyim bahşiş gönder	(Nakarat)
(Nakarat)	
Aşçımızın adı Tayyar	Bahşişi almamış olmaz
Bir kepçe koyar iki sayar	Gemi düzenini bulmaz
Bununla gemici doyar	Tayfalar buna razı olmaz
(Nakarat)	(Nakarat)
	Sıçan gelir takur tukur
Gemi geldi duydunuz mu	Ben sanırım düze dokur
Salam verip aldınız mı	Komşu bizden fakir
Bu gemiyi tanıdınız mı	(Nakarat)
(Nakarat)	
	Büyük cami direk ister
Kaptanımız fener taşır	Söylemeye yürek ister
Uyuz olmaz durmaz kaşır	Arkadaşlar bahşiş ister
Tayfalarım hamsi taşır	(Nakarat)
(Nakarat)	
	Aşağıları geze geldim

İnce burundan geçerken
Sırmalı sancak açarken
Biz doldurup biz içerken
(Nakarat)

Bir gemim var çift direkli
Tayfası aslan yürekli
Filikası çifte kürekli
(Nakarat)

Elimde şimşir sopası
Olduk çocuk maskarası
Sonumuz mektep hocası
(Nakarat)

İnci mercan dize geldim
Bakın beyim size geldim
(Nakarat)

Bir gemim var boyda bosta
Baş üstüne kurdum posta
Bizden selam olsun eşe dosta
(Nakarat)

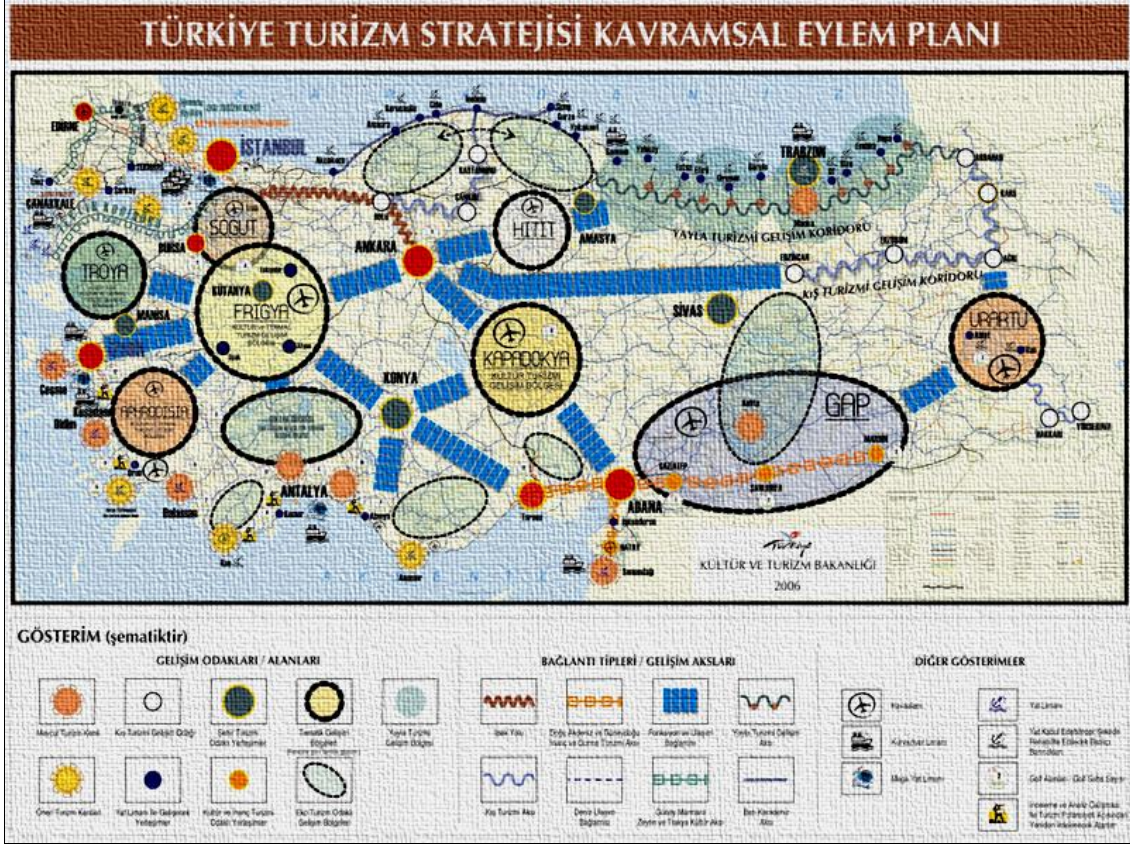
Hasan ağbi geldik size
Hatırın kalmasın bize
Bahşişi çok gönder bize
(Nakarat)

4.3 SİNOP'UN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ(DOĞA TURİZMİ ARZI)

Dağ ekosistemleri, orman peyzajları, yaban hayatı ve bitki çeşitliliği, jeomorfolik ilginç yapılar, yaylalar, kanyonlar, şelaleler, tabiatla uyumlu kırsal mimari, köylerin kültürel orijinallliği, insanı bunaltmayan sağlıklı soğuk-ılıman iklimi ile turizme doğaya yönelik aktiviteler vb. her türlü faaliyet için imkanı sağlar.

Bu çalışma, kapsam itibarıyla doğaya yönelik aktiviteleri detaylı incelemek ve geliştirme stratejisini oluşturmak için yapıldığından özellikle sürdürülebilir doğa turizmi gelişimi için uygun yerler ve faaliyetler ele alınacaktır.

İlimiz Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda ekoturizm ve deniz turizmi odaklı gelişme bölgesi içine alınmıştır. Dolayısıyla bu doğa turizminin desteklenebileceği düşünülerek bir avantaj olarak değerlendirilmektedir.

Sinop; Kültür ve Turizm Bakanlığı Türkiye Turizm Stratejisi Kavramsal Eylem Planı'nda ekoturizm ve yat limanı odaklı gelişme bölgesi içine alınmıştır.

53

Sinop'un Doğa Turizmi (Arzı) Değerleri ve Bilinirlik Değerlendirmesi

Değerinbilinirliği; Bölgesel seviyede B, Ülke seviyesinde T, Milletlerarası seviyede: M

1-Milli Park ve benzeri sahalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Hamsilos Tabiat Parkı	Sinop Merkez İlçe	T
Tathca Şelaleleri Tabiat Parkı	Erfelek	T
Topalçam Tabiat Parkı	Boyabat	B
Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı	Boyabat	T
Sinop Deniz Milli Parkı /teklif saha)	Sinop Merkez	B
Çatak Kanyonu-Hacıağaç Yaylası Milli Parkı (Teklif Saha)	Türkeli	B
Çatak Kanyonu Tabiat Parkı (Teklif Saha)	Türkeli	B
Hacıağaç Yaylası Tabiat Parkı (Teklif Saha)	Türkeli	
Çangal Tabiat Parkı (teklif saha)	Ayancık	T
Akgöl Tabiat Parkı	Ayancık	B

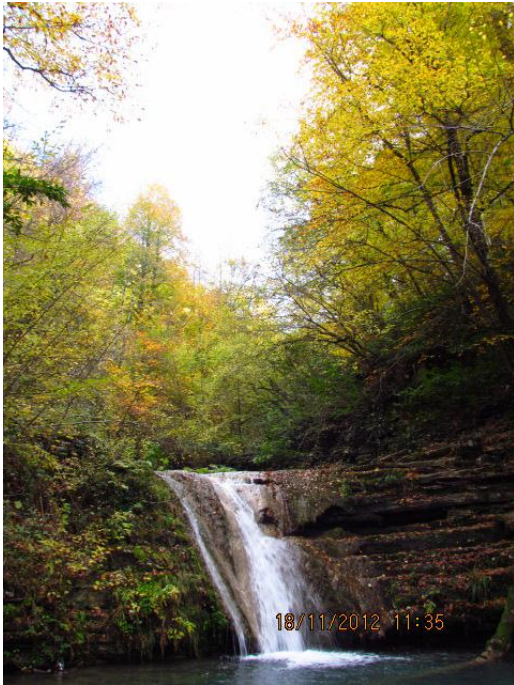

Dikmen-Durağan Yaylaları (teklif saha)	Dikmen-Durağan	B
Gerze Karlı Kelebek Vadisi Şelalesi Tabiat Anıtı (Teklif saha)	Gerze	B
Sarıkum Tabiat Parkı (teklif, revize edilecek saha)	Sinop Merkez	T

Hamsilos Tabiat Parkı

55

Erfelek Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı

Foto: Özlem GÜLNAR

Boyabat Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı

(Foto: Boyabat Belediyesi)

Sinop Milli Park ve benzeri sahalarına ait SWOT Analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Hamsilos ve Erfelek TP'nin ülkemizde de tanınırlığının olması, - Sinop İl Yönetimi, İlçelerin kamu ve yerel yönetimlerinin tamamının TP için yatırım yapma düşüncesi ve projelerinin olması, - Hamsilos TP'nin Uzun Devreli Gelişme Planının bitirilmiş olması, - TP lerin tümünün ulaşım yönünden avantajlı konumu, - Hamsilos TP'nin geleneksel yerel müşteri kitlesinin olması, - Hamsilos Tabiat Parkı'nın konum olarak uygun yerde kurulu olması, vatandaşlarımıza kamping ve plaj hizmetlerini bir arada verebilmesi, - Hamsilos TP ve Bazalt Kayalıkları TA için, yatırımlarının yapılmakta olması, - Yakında havaalanı bulunması -	- Sinop Şubesinin Müdürlük olarak yetersiz sayıda teknik elemanı olması, - Uzun devreli gelişme planlarının hepsinin tamamlanmamış olması, - Devlete bağımlı kırsal yapı, - TP lerin koruma görevlisi sayısının yetersizliği, - Topalçam TP'nin mesire yeri özelliklerinin olması, cazip özellikler içermemesi, - Topalçam TP'nin biyolojik açıdan az sayıda türe sahip olması, ekosistem olarak çeşitliliğe sahip ve ilginç olmaması, - Topalçam TP'nin eskimiş binalara sahip olması, - Tatlıca Şelaleleri TP'nin saha olarak küçük olması, - Tatlıca TP'nin daha fazla ziyaretçi taleplerine yetecek kadar tesisleşmeye müsait yapısının olmaması, - Tatlıca, Hamsilos TP ile Bazalt TA'nın turizm ve sit alanları ile iç içe olması
Fırsatlar	Tehditler
- Tatlıca TP'nin takım şelalelerinden oluşması - Hamsilos TP'nin Uzun Devreli Gelişme Planının tamamlanmış olması, - STK destekleri, - Halkın ve yöneticilerin etkin katılımı, - Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın ödenek gönderme yönünde imkanlarının olması, - Coğrafi bilgi sistemlerinin gelişmesi - Ücretsiz/ücretli tanıtım fırsatlarının olması,	- Vatandaşların beklentilerinin bazı bölgelerde yükseltilmiş olması, - Turizm yatırım taleplerinin ölçsüz olması ve muhtemelen yönetim planına aykırı olması, - Beklentilerin gerçekleşmemesi ihtimalinin varlığı, - Yerel yöneticilerin kırsal kalkınmada turizmi gerek ve yeter şart olarak görmeleri, - Korunan sahalara yerel yöneticilerin korunan alan değil de turizm alanı olarak bakmaları

Milli Park ve benzeri sahalara dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, **güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;**

- Sinop'ta geneli ve milli park alanları itibarıyla doğa turizmi henüz taşıma kapasitesine ulaşmamıştır.
- Bu sebeple turizmin geliştirilmesi ve daha da artırılması öngörüsünü karşılayacak artırma

imkanı vardır.

- Turizm sahalarımızdaki etkinliklerde tabiatın öne çıkan özelliklerinin daha fazla insanlara sunan sürdürülebilir turizme yönelik uygulamalara ihtiyaç vardır. Bunlardan Hamsilos Tabiat Parkı için Aklıman Koyunda marina, yüzen evler yapılması yeni çekim değeri ifade edecektir. (YÜZEN EVLER ve MARİNA),
- Hamsilos'ta aynı sahada deniz etkinliklerinin öne çıkarılması mümkün olup Olimpik Deniz Yarışma Parkurları yapılması da ayrı bir çekim noktası olacaktır.
- Özellikle Hamsilos ria oluşumunda yüksek deniz altı değerlerinin gözlenebilirliği sağlanmak üzere en az 1000m2 taban alanlı su altında bulunacak tamamen camdan deniz altı doğal eğitim merkezi kurulmalıdır. (CAMFANUS),
- Hamsilos sırtında ziyaretçilerin yeme içme gezinme imkanlarını temin etmek amacıyla restaurant, cafe gibi kolaylık tesisleri yapılması gerekmektedir.
- Bisiklet yolları ve patikalarda yürüyüş aktif gezinme imkanlarının oluşturulması gerekmektedir.
- Sarıkum Tabiatı Koruma Alanının Tabiat Parkı'na dönüştürülerek tamamıyla Açık Hava Doğa Eğitim Merkezi olarak planlanarak bu merkezde sertifikalı doğa eğitim programlarının oluşturulması tatil-doğa eğitimi temasıyla insanların tatil yapması ve aynı zamanda doğa eğitimi almaları sağlanmalıdır. Bu doğa eğitimleri yaz ve kış dönemleri için ayrı ayrı eğitim programları ile planlanması gerekmektedir. Doğa eğitimlerinin uygulanması doğa turizminde ek hareketlilik getireceği ön görülmektedir.
- Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı piknik, doğa gezisi konseptine uygundur. Buna ek olarak Erfelek İlçesinin gastronomi değerlerinin ilave edilerek ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanmalıdır. Aynı zamanda Erfelek İlçesinde üzerinde doğal ürünlerin ceviz, turşu, fındık, pekmez, kurutulmuş sebze, kurutulmuş meyve, konserve gıdalar, reçel, vb. ürünlerin turizm pazarında değerlendirmesi turizme ilave değer katacaktır.
- Sinop İlinde Boyabat İlçesinde Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtında taş müzesi yapılması mümkündür.
- Turizmin ilimizde Sinop merkezden çıkıp ilçelere de yayılma imkanı vardır. Bu maksatla Boyabat İlçesinde bulunan Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı gibi benzer temalı çekim noktalarının oluşturulması sağlanmalıdır.
- Bunun için İlimiz Türkeli ilçesinde Çatak kanyonu adrenalin etkinlikleri maksadıyla Tabiat Parkı olarak tescil edilmesi ve hizmete açılması gerekmektedir.
- Türkeli İlçesi Hacıağaç Yaylası kış turizm teması ve yaz aylarında yaylada konaklama teması öne çıkacağı bir planlama ile ele alınmalıdır. Bu sahalar tabiat parkı-millî park olarak tescil edilmelidir.
- Ayancık ilçesi Çangal mevkiinin tabiat parkı olarak tescili yapılmalıdır.
- Ayancık ilçesi Çangal ormanları ve Akgöl atıl olarak durmaktadır. Özellikle Çangal'daki tesislerin yaz-kış konaklamaları ve doğaya yönelik her türlü etkinlik için çok uygundur. Gençlik kampları, yaz okulları burada yapılmalıdır. Miadını doldurmuş eski tesislerin yıkılıp yeni tesislerin yapılması sağlanacaktır.
- Durağan İlçesi Buzluk mağarası ve çevresi Durağan-Dikmen sırtlarındaki yaylalar doğa gezisine yönelik her türlü imkanı sunmaktadır. Buradaki sahaların Tabiat Parkı olarak ilan edilmesi halinde yatırım yapılması mümkün olacaktır.
- Altinkaya Barajı ve Saraydüzü'nde bulunan Boyabat Barajı sportif balıkçılık için yüksek imkanlar sunmakta olup değerlendirilmelidir. Aynı zamanda kürekle ve yelken yarışları için ideal parkurlara sahiptir. Ankara'daki Çayırhan Barajı örneğinde olduğu gibi ziyaretçiler için baraj gölünde rink şeklinde geziler oluşturulması ile yeni çekim noktası oluşturulacaktır.
- Sinop genel itibarıyla yaban hayatı gözlemi, kuş-kelebek vb doğa fotoğrafçılığı, doğa gezisi, trekking, doğayla bütünleşmiş otantik köylere geziler, yayla gezileri, doğada konaklama, denizel etkinlikler yapma gibi yayla-orman-deniz-kültür gibi unsurları birlikte

sunan çok değerli kapasiteye haizdir. Bu sebeple mevcut tescilli ve gelişme planları olan sahaların lüzumlu görülmesi halinde plan değişiklikleri yapılarak yukarıda ön görülen tesis ve benzeri kolaylık tesislerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

- Doğa turizmi potansiyeli yüksek olduğu düşünülen tescil edilmemiş sahaların bir an önce tescillerinin ve planlarının yapılarak yatırım programına alınması gerekmektedir.
- Tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış tüm sahaların doğa yürüyüşü trekkinglerle birbirine bağlanması gerekmektedir.
- İncirpınarı mevkiinden İnceburuna kadar olan Bozburun Yarımadasının kuzey-batı kıyısının ve 2 km.e kadar denizel alanın “SİNOP DENİZ MİLLİ PARKI” olarak tescili önemli ve gerekli görülmektedir.

2-Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları (YHGS)

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Bozburun YHGS	Merkez İlçe	T
Avlaklar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Zindan Örnek Avlağı	Ayancık	T-M
Göve Örnek Avlağı	Boyabat-Durağan	T-M
Suludüz Devlet Avlağı	Gerze	T

Sinop ili Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ve Avlaklar SWOT analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Av turizmi deneyimi, - Çok çeşitli yaban hayvanlarını barındırması, - Zorlu kış aylarında yaban hayatına yem desteği yapılabilmesi imkanlarının olması, - Kaçak avcılığın fazla olmaması, - Sahaların her yıl envanterlerinin yapılması, - Koruma ve kontrol teşkilatının olması, - Karaca, Sülün ve Yaban Domuzu varlığının ve trofe kalitesinin yüksekliği - Yönetim planı yapım deneyimine sahip personeller, - Avlak sayısının arttırılması imkanı, uygun sahaların mevcudiyeti. - Av ve yaban hayatı bölümlerinden mezun olan elemanların kurumumuzda istihdam edilmesi, - Havaalanı olması	- Av turistlerinin avlakhara yakın yerlerde konaklama imkanlarının yetersiz oluşu, - Yetişmiş profesyonel av kılavuzlarının olmaması, - Seyahat acentelerinin av köşkü yapma taleplerinin orman arazilerinde karşılanamaması, - Boyabat, Durağan bölgesinde teşkilat yapısının olmaması nedeni ile insan baskısını önleme yönünde fazla sayıda personel gerektirmesi, - Avlak potansiyelinin (taşıma kapasitesinin) altında avcı gelmesi,
Fırsatlar	Tehditler
- Coğrafi bilgi sistemlerinin gelişmesi,	- Avrupa'daki kriz sebebi ile turist sayısının

- Mali imkanların teknolojik gelişimleri takip ve satın alma için yeterli olması - Avlak şirketlerinin kurumsallaşma çabaları, - Av sayısının artma eğilimi, - Sinop avlaklarının ünü, - Av köşkü yapımı için köylerde çok sayıda uygun boş ev bulunması,	- azalması, - Envanter giderlerinin çok yüksek olması sebebi ile mali külfet, - Gelir-gider dengesinin bazen negatif olabilmesi,
---	--

Av turizmine ve av yaban hayatı değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, **güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;**

- Av turistlerinin konaklama ihtiyacının nitelikli pansiyon ve benzeri küçük kapasitesi butik otellerle giderilmesi iyi bir çözüm olacaktır,
- Butik otel/pansiyon tarzı yapıların köylerde yapılmasının teşvik edilmesi önemli kırsal kalkınma için uygun olacaktır, bu oteller yayla turizmi ve diğer turizm çeşitlerinin de konaklama altyapısını temin edeceklerdir.
- Yerel profesyonel av kılavuzu ihtiyacının 10. Bölge Müdürlüğü imkanları ile eğitim yapılarak giderilmesi, eğitilenlerin seyahat acentelerinde staj imkanlarının olması, yabancı dil eğitimi konuşma seviyesinde almaları faydalı görülmektedir,
- Sinop İl Şube Müdürlüğünün yaban hayatı bölümü mezunu personel bakımından güçlendirilmesi,
- Avlaklarda av sayısının artırılması için doğada av üretimi metodlarının tatbiki,
- Zorlu kış aylarında av kaynağına yem takviyesinin daha da arttırılması,
- Avlaklarımızın ve av kaynağının fuarlar, yaban televizyonu, av dergileri ve benzeri kaynaklarda tanıtılması, yerli ve yabancı av turizmi acenteleri ile görüşme yapılarak tanıtılması,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, av turizmi uygulamalarından yöre insanının daha fazla pay almasına dayalı uygulamanın daha da geliştirilmesi, payın karşılığında yöre insanının av kaynağına müspet fayda temin edebilmesine yönelik düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğü İl Şube Müdürlüğünce yapılması,

3-JEOLOJİK OLUŞUMLAR

Mağaralar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
İnaltı Mağarası	Ayancık	T
Aydınlık Mağarası	Türkeli	B
Buzluk Mağarası	Durağan	T
Ağcaçal Mağarası	Durağan	B

Kanyonlar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
İnaltı Kanyonu	Ayancık	T
Çatak Kanyonu	Türkeli	B
Kepez Kanyonu	Ayancık	B
Arım Vadisi Kanyonu	Saraydüzü	B

Şelaleler		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Tatlıca Takım Şelalesi	Erfelek	M
Deli Kızın Şelalesi	Erfelek	B
Poyracık Şelalesi	Gerze	B
Sorgun Şelalesi	Gerze	B
Çatak Kanyonları içinde çok sayıda şelale bulunmaktadır.	Türkeli	B
İlginç Kayalıklar		
Bazalt Kayalıkları	Boyabat	T

İnaltı Mağarası

(Foto: Funda GÜRLEYEN KURU)

Sinop ili Karstik Yapıları: Kanyon, Mağara ve Şelaleleri SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Türkeli ilçesinin kanyon bakımından zengin olması özellikle de Çatak bölgesinde çok sayıda dev ebatlarda kanyon ve 100 adedin üzerinde	- Kanyonların tehlikeli can güvenliği riski oluşturması, - Kanyon, dağ ve mağara kurtarma timi olmaması,

- şelalelerin ve mağaraların bir arada bulunması, - Şelalelerin turizm için görselliklerinin bulunması, - Envanteri yapılmamış ancak varlığı bilinen mağara sayısı, - Karstik yapı elemanlarının görselliklerinin ve boyutlarının çok yüksek olması, - Yerel yönetimlerin sürekli desteklemeleri, - Tatlıca Şelalesinin yüksek turizm potansiyeli ve ziyaretçi sayısının olması, - Bazalt Kayalıklarının turizm altyapısının bitmek üzere olması	- Mağaraların tarihi olanlarının korunmasında problemler, - Mağaraların envanterinin yapılmamış olması, - Mağaraların dağınık bir coğrafyada ve zor ulaşılır olması korunmasını zorlaştırmaktadır, - Keşif yapacak yeterli eleman ve uzman görevli olmaması, - Statüsü olmayan karstik yapılarla ilgili turizm yatırımı yapmak için yasal imkanların kısıtlı olması,
Fırsatlar	Tehditler
- Tatlıca Şelalelerinin ülke genelinde tanınırlığının yüksek olması, - Reklam yapmak için objenin var olan yüksek gücü, - Tarihi özellikleri olan mağaraların da bulunması, - Mağara gruplarının bulunması,	- Bölgede Hes projelerine ilginin artması nedeniyle kaynak değerlerin bozulma ihtimalinin olması, turizmin de etkilenebileceği, - İnsanların mağara merakı ve tahrip etmeleri, kirletmeleri, - Sarkıtları kırma merakının yaygınlığı, - Bilinç eksikliği, - Hazine avcılarının varlığı, - Yarasa gübresi ticareti, - Bazı ilçelerde belediye ve kamu yöneticilerinin turizm bilgi ve becerisi olmadan giriştikleri faaliyetler, - Kanyonlarda ölüm ve yaralanma olaylarının olması,

Kanyon, Mağara, Şelale ve diğer Karstik değerlere dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Sinop karstik yapılarının tanıtımında ve hatta Sinop'un tanıtımında Kanyonların öne çıkarılması çekici bir değer yaratacaktır,
- Türkeli Çatak Kanyon ve Şelaleleri ile bölgedeki mağaraların envanter bilgilerinin çıkarılarak, haritalandırılması, bölgedeki yürüyüş ve araç rotalarının detaylandırılması ve gerekli olan yerlerde yürüyüş platformlarının konulması, işaretlemelerin tamamlanması,
- Ayancık ve Türkeli ilçesindeki doğa ve kültür turizmi değerlerinin kanyonlar bölgesi destinasyonunu destekler mahiyette planlanması lüzumludur,
- Destinasyonları destekleyici konaklama altyapılarının teşvik edilmesi için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün gerekli çalışmaları başlatması gereklidir,

- 10. Bölge Müdürlüğünce eğitimi başlatılan Milli Park Alan Kılavuzluğu çalışmasının Sinop ili için de planlanması,
- Turistlerin can güvenliği sebebi ile Dağ, Kanyon ve Mağara Kurtarma Timlerinin kurulması AFAD İl Müdürlüğünce eğitilmeleri lüzumludur,
- Envanteri çıkarılan mağaraların haritalandırılmış olanlarının yabani hayat ve benzeri ekosistem unsurları yönünden zarar görmeyenlerinin, ulaşılabilir ve estetik olanların öncelikli olarak turizme kazandırılması,
- Mağaraların kullanımında ekolojik sürdürülebilirlik ilkelerine dikkat edilmesi,
- Mağaralarda tahribat ve benzerinin önlenmesi için lüzumu halinde mekanik tedbirler alınması , jandarmanın bu hususları da gözetmesi, muhtarların duyarlı davranmaları,
- Tüm karstik değerlerin tanıtımı etkin bir program dahilinde İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü ile 10. Bölge Müdürlüğü Sinop İl Şube Müdürlüğü tarafından yapılması,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi, yöre insanının müspet fayda temin edebilmesine yönelik düzenlemelerin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 10. Bölge Müdürlüğü, Kaymakamlıklar ve diğer ilgili kuruluşlarca yapılması,

Orman Meyveleri (Planlanabilir Olanlar: Ürün Toplama İmkanı Olanlar eklenecek)

Adı	İlçesi	Bilinirlik
<i>Kuşburnu</i>	<i>Tüm ilçelerde</i>	B
<i>Kestane</i>	<i>Ayancık-Türkeli</i>	T
<i>Yaban Mersini</i>	<i>Ayancık-Türkeli</i>	T
<i>Mantarlar</i>	<i>Tüm ilçelerde</i>	T

4-Yaylalar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Bürnük Yaylası	Boyabat	B
Karlık Yaylası	Ayancık	T
Hacıağaç Yaylası	Türkeli	B
Buzluk Yaylası	Durağan	B
Akgöl Yaylası	Ayancık	B
Bozarmut Yaylası	Türkeli	B
Kurugöl Yaylası	Türkeli	B

DağlarDağ Ekosistemleri

Çangal Dağları	Ayancık	T
Dranaz Dağı	Boyabat	B
Çangal-Akgöl Dağları	Ayancık-Türkeli	T
Karlık Dağı	Ayancık	T
Zindan Dağları	Türkeli	T

Hacıağaç Yaylası

(Foto: Ercan YENİ)

64

Hacıağaç Yaylası

(Foto: Funda GÜRLEYEN KURU)

Sinop ili Yaylaları ve dağ ekosistemleri SWOT analizi	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Çok sayıda yaylanın bulunması, - Yaylaların geniş sahalarda olması - Turizm için kullanılabilir nitelikte olanların varlığı, - Yayla turizmi için girişimcilerin olması, - Yaylaların çok sayıda turizm çeşidine imkan veriyor olması, - Yayla evlerinin pansiyon ve benzeri kullanımlar için uygun özelliklerinin olması, - Aktif yaylacılığın azalsa da devam ediyor olması, - Çangal Dağlarında endemizm oranının ve biyoçeşitliliğin yüksek olması - Yolların mevcudiyeti,	- Yaylacılığın azalma trendine girmesi, - Bir çok yerde yayla evlerinin sökülüşmesi, eskimesi, tamiri için masraf gerektirmesi, - Yaylacılık yapanların turizm altyapısı ve turizm fikri olmaması, - Bazı mülkiyet ve yönetim meseleleri, - Yayla yollarının bakım istemesi, arazili araçlar dışındakilerin gelemsinin çok zor olması, - Bazı yaylalarda elektrik olmaması, - İnsan kaynağının çok az olması, eğitim seviyelerinin düşüklüğü,
Fırsatlar	Tehditler
- Yaylalarda konaklama için basit kampçılık imkanlarının mevcudiyeti, - Yaylaların mevcut turizm destinasyonlarına yakın ve av turizmine uygun yerlerde bulunması, - Misafirseven köylülerimizin turizmin başlatılması için sıcak bakışları, - Yakındaki Kastamonu'da başarılı pansiyonculuk deneyiminin olması, - Kıyı ve dağ ekosistemlerinin bir arada birbirini destekleyebilmesi, turizmi çeşitlendirme imkanı, - Dağ ekosistemlerinden geçen kuzey güney yönlü yolların bulunması, - Dağ ve Yaylalara yönelik turizm imkanlarıyla kıyılara yönelik turizmin aynı destinasyonda birleştirilebilme imkanı,	- Yaylacılığın bazı yaylalarda tamamen ortadan kalkması, yaylacılık kültürünün yok olma riskinin varlığı, - Yaylalardaki bazı su kaynaklarının isale hatları ile köylere alınmış olması, - Eski yolların bazı yaylalarda bakımsızlık sebebi ile daha da bozulması, - Yaylaların bazılarında düzensiz yapıların yapılması,

Yaylalar ve Dağ ekosistemlerine Yayla/dağ değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Yaylalarda **pansiyonculuk** uygulamalarının geliştirilmesi uygun görülmektedir,
- Yayla evlerinin turizme uygun olanlarının tespit edilerek öncelikle sahiplerinin teşvik edilmesi, bu gerçekleşmezse av köşkü olarak kullanılmak üzere seyahat acentelerinin buna teşvik edilmesi,
- Yaylaların tamamında atlı, yürüyüş ve bisikletli gezi rotalarının tespit edilerek işaretlenmesi işlerinin Kaymakamlıklarca öncelikli olarak yaptırılması,
- Yaylacılığın geliştirilmesi ve desteklenmesi için İl Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğüne gerekli uygulamaların başlatılması,
- Mevcut, turizm destinasyonlarına bu sahaların da eklenerek zenginleştirilmesi çalışmasının İl Turizm ve Kültür Müdürlüğü ve Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlüğü'nce yapılması,
- Özellikle Boyabat İlçesi Yaylalar yönünden zengin olup, ulaşım imkanlarının da uygun olması sebebi ile bu faaliyette ilk planda uygulamalarda yer almalıdır,
- Kırsal kalkınma maksadıyla, yöre insanının faaliyetlerden daha fazla pay almasına dayalı uygulamaların geliştirilmesi,

5-Kıyılar

Adı	İlçesi	Bilinirlik
Aklıman-Hamsilos Koyları	Merkez	M
İstefan Koyu	Ayancık	T
Helaldı Koyu	Türkeli	T

66

Güçlü yönler	Zayıf yönler
- Sinop'un kıyı uzunluğunun 175 km gibi oldukça uzun olması, - Güneşin denizden doğup denizden battığı bir bölge olması - Doğal limanlara sahip olması - Bazı bölümlerinin (Bozburun Yarımadası) tamamen bakir koylar saklı ve keşfedilmemiş olması, - Karadenizde ender olan ada oluşumlarını barındırması (Sarı Ada, Kara ada ve Tavşan Adası gibi) - Deniz Koruma Alanı olarak ayrılabilir seviyede denizel biyolojik çeşitlilik değerlerine sahip olduğunun gözlenmesi, - Bozburun Yarımadası kıyılarının farklı ekolojik sistemi,	- Türkeli ve Ayancık ilçelerinin ulaşımının yeterli olmaması, yolda geçen sürelerin uzun olması sebebiyle handicap içermektedir, - Merkez ve Ayancık dışında turizm konaklaması için uygun altyapının henüz oluşmaması, konaklamaya uygun tesisler bulunmaması, - Özellikle Ayancık-Türkeli Bölümünün tek başına sadece deniz turizmi imkanı olan Abana ve Çatalzeytin'in güçlü bir destinasyon oluşturamamaları sebebi ile kısa vadede atak imkanlarının olmaması, - Turizmin sadece deniz turizmi ile sınırlı olması, başka deneyimlerin zayıf olması, - Deniz turizmi vb. etkinlikler için gelen

- Peyzaj karakteristikliği yönünden orijinal olması, yüksek orman ekosistemi çeşitliliği ve biyolojik çeşitlilik, - Plaj kapasitesinin Sinop merkez başta olmak üzere özellikle Gerze, Ayancık, Helaldı ve Türkeli ilçelerinde yüksek olması, - Merkez ve Ayancık ilçesinde konaklamaya uygun tesisler bulunması, Ayancık ve Gerze ilçelerinin nispeten turizmi tanıyor olmaları, - Merkez ve Gerze ilçesinde ev pansiyonculuğunun gelişmiş olması	- turistlerin gelir seviyesinin düşük olması, - Kır nüfusunun azalması, - Yetersiz doğal kaynak etüdü, turizm değerleri için yeterli seviyede veri olmaması
- Fırsatlar	- Tehditler
- Sinop-İstanbul otoyol projesinin olması, - Bakırlığın muhafazası, turizmin genellikle henüz başlaması, fazla boğucu olmaması, - Merkezdeki turizm deneyiminden çıkan neticelerden faydalanabilme imkanı olması, - Turizme yerel yönetimlerin sıcak bakışı, - Merkez de Hamsilos Tabiat Parkı'nın oluşu - Dağ ve Yaylalara yönelik turizm imkanlarıyla kıyılara yönelik turizmin aynı destinasyonda birleştirilebilme imkanı, - İkinci konutların olmasının turizm için kullanılabilme imkanı sunması,	- Karadeniz kıyı yolu çalışmalarının plaj ve kıyı ekosistemlerine zarar vermesi, - Turizm sahalarında atıl vaziyette ve turizme sunulması düşünülmeyen çok sayıda ve boş tutulan ikinci konutların olması, bunların turizm değeri taşıyan bazı koyları işgal etmeye başlaması, - Katı atıkların görsel ve kıyı kirliliği yaratması, - Yağışlı iklim sebebi ile köy ve dağ yollarında problemlerin mevcudiyeti, - Yazın gelen insanların doğadan yaban hayvanlarının yiyeceği meyveleri plansız toplaması,

Yayla Dağ ve Kıyı Ekosistemi değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- 10. Bölge Müdürlüğü tarafından denizel koruma sahası tespiti için çalışma yapılması, bu şekilde hem biyolojik değerlerin öne çıkarılması ve korunması hem de bu sahada oluşturulacak destinasyonların güçlendirilmesi,
- Sinop'un Kuzey bölgesinin ayrı bir destinasyon olarak planlanması,
- Bu destinasyonda deniz ve dağ ekosistemleriyle yaylaların sundukları değerlerin esas alınması,
- Kırsal kalkınmayı temin maksadı ile yöre insansının içinde aktif olarak yer alacağı planlamalara gidilmesi,
- Turizm değerlerinin ortaya çıkarılması için detaylı etüt ve envanter çalışmalarının İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile 10. Bölge Müdürlüğü tarafından yapılması,
- İkinci konutların turizme kazandırılarak konaklama kapasitesinin geliştirilmesi için bazı pilot bölgelerde çalışmaların başlatılması,
- Av turizminin bu bölgelerde de geliştirilmesi imkanlarının temin edilmesi,
- Mevcut yaz dönemi turizminin altyapı problemlerinin belediye ve kaymakamlıklarca tespit edilerek çözümlerin aranması,

- Katı atıkların bertarafı hususunda gerekli tedbirlerin alınması,

6-Göller ve Barajlar, sulak sahalar		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Sarıkum Gölü	Merkez	M
Akgöl	Ayancık	T
Sülük Gölü	Merkez	B
Taşmanlı Göleti	Merkez	B
Espiyeli Göleti	Boyabat	B
Cemalettin Göleti	Boyabat	B
Durağan Göleti	Durağan	B
Maruf Göleti	Boyabat	B
Nisi Göleti	Merkez	B
Erfelek Barajı	Erfelek	B
Dodurga Barajı	Boyabat	B
Aksaz-Karagöl Sulak Alanı	Merkez	T
Altinkaya Barajı	Durağan	T
Karacaören Göleti	Durağan-Boyabat	B
Bektaşğa Göleti	Merkez	B

SİNOP Sulak Sahaları Doğa Turizmi SWOT analizi	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
- Sulak alanlarla alakalı bir İl Şube Müdürlüğü ve DSİ teşkilatlarının bulunması, - Bölgede mevcut diğer turizm destinasyonlarına ilave olarak bazı etkinliklere imkan bulunmaktadır, - Karadeniz bölgesinde sulak alan sayısının azlığı mevcut sulak alanlardaki kuş konaklama sayısını (kuş görselliğini) arttırmaktadır, - Sinop ilinin Kuş Göç yolları üzerinde olması - Baraj ve Göletler ile Kepez ve İnaltı Çaylarında sportif olta balıkçılığının geliştirilebilmeimkanı, - Sarıkum Gölünün Uluslararası Öne sahip sulak alan olması - Aksaz ve Karagölün yüksek yaban hayatı varlığı ve görsel değerlere sahip olması,	- Dereler üzerinde çok sayıda hes projesi olması turizm için caydırıcı olmaktadır, - Dereler katı ve sıvı atıklarla kirletilmektedir, - Köylere kanalizasyon yapılmakla beraber atık arıtma sistemleri henüz yapılmamaktadır, bu sebeple dereler kirlenmektedir, - Pirinç vb. sulama için yer yer derelerdeki suyun tamamının alındığı görülmektedir
Fırsatlar	Tehditler
- Aksaz ve Sarıkum Gölünün Sulak Alan Yönetim Planlarına başlanılmış olması - Sulak alanlara ulaşılabilirliğin olması	- Yapılaşmanın kıyı şeridi ve sulak alanları giderek tehdit etmesi - Sarıkum gölünün giderek sığlaşması ve kirlenmesi

Sulak Alan değerlerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- İç Sular ve kıyılarda Sportif balıkçılığa uygun yerlerin İl Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü ile Orman ve Su İşleri İl Şube Müdürlüğü tarafından detaylı olarak planlanması,
- Akarsu ve göllerde balıklandırma çalışmalarının yapılması
- sportif balıkçılık sahalarına uygun nitelikli sportif balıkçılık iskeleleri yapılması,
- Bu yerlere ait broşürün basılarak turistlerin istifadesine sunulması,
- Sportif balıkçılık ve kuş gözlemciliği gruplarına ulaşarak bu sahalarda da çalışmalar yapılması,
- Aksaz ve Sarıkum Gölüne kuş gözlem kuleleri yapılması,
- Derelerin katı ve sıvı atıklarla kirlenmesi hususunun katı atık bertaraf tesisleri kurulana kadar bir mekanizma geliştirilerek belediyeler ve il özel idaresi tarafından düzenlenmesi gerektiği, kaynak temini çalışmalarına başlanması,
- Heslerin sahaya bırakması gereken cansuyu miktarlarının kontrolünde DSİ ve ilgili kuruluşlar tarafından gerekli titizliğin gösterilmesi,
- Sportif balıkçılık ve sulak sahalara yönelik turizm çeşitlerinde yöre insanının kırsal kalkınmasını temin maksadıyla öncelikli olarak yöre insanının rol alacağı uygulamalara yer verilmesi,
- Aksaz ve Karagöl'ün kuş avcılığı için avlak olarak planlanması, avlakta aynı zamanda avcılarının ve diğer ilgi duyanların aileleriyle birlikte vakit geçirebilecekleri, yaban hayatını tanıma imkanı bulabilecekleri, Su Kuşları Tanıtım ve Sergi Merkezi ve kafeterya, Av Köşkü yapılması,

Doğa Gezisi Güzergahları:

Atlı Doğa Gezisi Güzergahları					
İlçe	Rotanın Adı	Bilinirlik	Uzunluğu (km)	Görsel Değerleri	Rota Güçlük Sınıflandırması(Kolay-Orta-Zor)
Merkez İlçesi	Hamsilos Koyu-Başyoz Burnu Yürüyüş Yolu	T	10	Orman diri örtüsü, Karadeniz kıyı fundalıkları ve akdenizenklavları örnekleri, yalılar kayalık habitatları, sinop manzarası	Orta
	Sarıkum Köyü-Saraycık-Kurtkuyusu-İnceburun	T	15	Orman diri örtüsü, Karadeniz kıyı fundalıkları ve akdenizenklavları örnekleri, yalılar kayalık habitatları, sinop manzarası	Orta
	Keçideresi-Dinamit	T	10	Peyzaj bütünlüğü	Orta

	Deposu-İncirpınarı				
	İncemeydan-Güvenköyü-Salıköyü-Padişah Kesanesi-Abdurrahman Paşa	T	10	Orman, Peyzaj bütünlüğü ve Padişah Kestanesi Anıt Ağacı	Orta
	Hamsilos-İnceburun-Sarıkum	T	19	Orman ekosistemi, kıyı ekosistemi, dere ekosistemi, peyzaj bütünlüğü, flora, fauna, kıyı kumulları	Orta
Ayancık İlçesi	İnaltı Şefliği-İnaltı Kanyonları-Dörthavuzlar-İnaltı Mağarası-Akgöl	T	17	Kanyon, Mağara ve Akgöl oluşumu	Zor
Erfelek İlçesi	Tatlıca Şelaleleri	T	13	Orman ekosistemi, flora, fauna, şelale, dere ekosistemi	Orta
Erfelek İlçesi	Erfelek Sorgun Köyü-Isırganlık Tepesi ve Tatlıca Şelaleleri	B	13	Orman ekosistemi, şelale, dere ekosistemi, flora ,fauna	Orta
Boyabat İlçesi	Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı	T	4	Jeolojik oluşum, flora, fauna, kayalık yapı	Orta
Gerze İlçesi	Sorgun Köyü Kelebek Vadisi Şelalesi	B	2	Flora, fauna, orman, dere ekosistemi, şelale oluşumu	Orta

Doğa Yürüyüşü ve Bisikletli Gezi Güzergahları		
Adı	İlçesi	Bilinirlik
Aklıman mevkii-Hamsilos Koyu Yürüyüş Yolu	Merkez	T
Hamsilos Koyu-Başyoz Burnu Yürüyüş Yolu	Merkez	T
Sarıkum Köyü-Saraycık-Kurtkuyusu-İnceburun	Merkez	T
Balıfakı-Topçuköyü-Abdurrahman Paşa	Merkez	T
İncemeydan-Güvenköyü-Salıköyü-Padişah Kestanesi-Abdurrahman Paşa	Merkez	T
Sarıkum-İncirpınarı	Merkez	T
İncirpınarı-Abalı	Merkez	T
Sarıkum-Büyük Mezarlık	Merkez	T
Veysel-Hamidiye	Merkez	T
Keçideresi-Dinamit Deposu-İncirpınarı	Merkez	T

Kızılcaelma-Soğucalı-Hasandere	Erfelek	T
Çelenköy-Akıllıoğlu Mahallesi-Kurucalı mahallesi-Çelenköy	Erfelek	T
Şelale-Tatlıcak Köyü	Erfelek	T
İncirpınarı-Tatlıcak Şelaleri	Erfelek	T
Erfelek Merkez-Kuztepe-Savutçu Köyü-Kaldırarak-Kınık Mah-Erfelek	Erfelek	T
Oğuzeli-Kirençukuru-Esertepe-Kirençukuru-Eymür	Gerze	T
Salarköyü-Bazalt Kayalıkları	Boyabat	M
Daylı Köyü Kireç Fabrikası-Doğuca Kulesi-Doğuca köyü-Yenice Kerperen	Boyabat	T
Sahil-Çamurca-Çaylıoğlu köyü-Say arkası-İstefan	Ayancık	M
Ayancık-Ünlüce Radar-Cifi-Ayancık	Ayancık	T
İnaltı Mağarası-Karlık Yaylası	Ayancık	T
Akgöl-Duvarsöku	Ayancık	T
Kuşlarbaşı-Çangal-Eski Ayancık Yolu	Ayancık	T
Çangal-Akgöl Çadır Kampı	Ayancık	T
Akgöl-Karlık Tırmanışı	Ayancık	T
Karadibi Yaylası-Akgöl Parkuru	Ayancık	T
İnaltı Şefliği-İnaltı Kanyonları-Dörthavuzlar-İnaltı Mağarası	Ayancık	T
Kent ormanı-Pazarcık	Ayancık	T
Çatak Kanyonu	Türkeli	T

Sinop İli Doğa Yürüyüşleri,Bisikletli ve Atlı Gezi Rotaları SWOT analizi	
Güçlü yönler	Zayıf yönler
- Ormanspor yürüyüş grubunun düzenli olarak halka açık doğa yürüyüşleri yapmakta olması - Merkez ve ilçelerde rota çalışmalarının devam etmesi, - Yerli turistlerin de artan nispette bu güzergahları tercih etmeleri, rotalardan duyulan memnuniyet, - Rotaların Sinop ilinin kaynak değerlerini ortaya koymada başarılı olması,	- Rotaların bazıları pek benimsenmemesi, uzun ve yorucu bulunması, - Atlı geziler için köylerde at/katır bulmanın zorluğu, - Tabelalara zarar verilmesi, - Tabela ve işaretlemelerin henüz tamamlanamamış olması, - Köylerde insan kaynağının zayıf olması,
Fırsatlar	Tehditler
- Rotaların tespiti için gönüllü çalışmayı talep eden grupların bulunması, - Bugüne kadar yapılan çalışmalar sebebi ile deneyimlerin bulunması, - Mevcut rotalardan alınan geribildirimler, - Kaymakamların bu tür çalışmaları yapma yönünde istekli olmaları, - Mevcut destinasyonlara rota eklenerek zenginleştirilme imkanı,	- Bisiklet yollarında köpeklerin saldırıları, - Rotalarda katı atıkların sorun teşkil etmesi,

Yaya, Atlı ve Bisikletli Doğa gezilerine dayalı doğa turizmi uygulamalarında güçlü yönlerin daha da geliştirilmesi, güçlü yönler ve fırsatlardan yararlanarak zayıflık ve tehditlerin önlenmesine ve doğa turizminin geliştirilmesine yönelik stratejik kararlar;

- Mevcut başarılı rotalardaki uygulamanın başarı faktörlerinden faydalanarak yeni rotaların da aynı mantıkla yapılması,
- Rotalarda kırsal hayatın değerlerine ve bu kültürün sürekliliğine azami dikkat gösterilerek, kırsal sahalardaki insanlarımızın bu etkinlikten en yüksek seviyede fayda temin etmelerinin sağlanması,
- Mevcut rotalar üzerindeki işaretlemelerin, tabiatın korunmasına ait tanıtıcı düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerce yapılması,
- Mevcut rotalar üzerinde manzara seyir noktalarında ilgili birimlerce(Kaymakamlıklar, 10. Bölge Müdürlüğü, Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü) seyir terasları yapılması,
- İnsanlarımızın son yıllarda kilo vb. problemleri sebebi ile harekete ihtiyaçlarının olması sebebi ile il-ilçe şehir merkezleri civarında da tabiata gezi amaçlı hafta içi ve hafta sonu aileleri ile beraber yürüyecekleri rotaların Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından meydana getirilmesi, bu rotalarda tabiatı tanıtıcı düzenlemelerin 10. Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerce yapılması,
- Rotalarda güvenliğin temini için özellikle tehlikeli rotalarda erken uyarı, alan kılavuzu vb. hizmetlerin verilmesinin gerektiği, tehlike anında ne yapmaları gerektiği bilgilendirmelerinin yol boyunca yer verilmesi, (ilk yardım bilgileri panosu, ve telefon numaraları vb.),
- Rotalar üzerinde kişilerin satın alma ihtiyaçlarını gidermek üzere köylü vatandaşlarımıza öncelik vererek uygun yerlerde basit satış noktalarının yapılmasının Kaymakamlıklarca gerçekleştirilmesi, bunun kırsal kesimdeki vatandaşlar için faydalı olacağı gibi rota yürüyen/gezen insanlar için de ihtiyaçlarını karşılama şansı verecektir,
- Rota güzergahları üzerinde uygun yerlere “kuru tuvalet” tabir edilen tuvaletlerin yapılmasının Kaymakamlıklarca gerçekleştirilmesi, 10. Bölge Müdürlüğünce de Mili Parklarda bu uygulamanın gerçekleştirilmesi,
- Bölgesel olarak kaymakamlıklar, belediyeler veya bazı gruplar tarafından tespit edilmiş ve benimsenmiş çok sayıda güzergah olduğu, bunların uygun niteliklere haiz olanların işaretlemelerinin tamamlanması, broşürlerinin basılması işlemlerinin yerine göre Belediye ve Kaymakamlıklarca yapılması,
- Fırtına ve yağmur durumunda gezi gruplarının kaybolma ihtimali veya tehlike altında olmaları durumunda kurtarma ekiplerinin alan kılavuzları ve Jandarma işbirliği ile kurulması,

SİNOP İLÇELERİNİN ÖNE ÇIKAN DOĞA TURİZMİ DEĞERLERİ MATRİSİ

Aktivite/değer	Merkez ilçe	Ayancık	Erfelek	Türkeli	Boyabat	Gerze	Saraydüzü	Durağan	Dikmen
Değerler toplamı	26	34	27	33	32	30	23	28	18
Rafting (R)									
Canoing				X	X		X	X	
Canyoning/kanyon yürüyüşü(C)		X	X	X	X	X	X	X	
Mağaracılık(M)		X	X	X	X	X	X	X	
Dağ bisikletçiliği(DB)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Yamaç Paraşütçülüğü(YP)		X		X	X	X		X	
Denizel değerler (DS)	X	X	X	X		X			X
Dağ-yayla gezisi imkanı (DG)		X	X	X	X	X	X	X	X
Peyzaj güzelliği/fotosafari(PF)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sonbahar Fotoğrafçılığı(SF)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Yaylada konaklama/kamping(YK)		X	X	X	X	X	X	X	X
Düzenlenmiş doğa gezisi rotası(DGR)	X	X	X		X	X		X	
Tabiata uyumlu kırsal miras gezisi(KMG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Pansiyonculuk(P)	X	X				X			
Kır havasında şehir merkezleri(KHŞM)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Aktif yaylacılık(AY)				X	X			X	X
Kelebek gözlemciliği imkanı(KeG)	X	X	X	X	X	X		X	
Kuş gözlemciliği imkanı(KuG)	X	X		X	X	X	X	X	X
Sportif olta balıkçılığı imkanı(SOB)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Milli park vb sahalar(MP)	X		X		X				
Milli park vb. nde konaklama(MPK)									
Kış sporları potansiyeli(KSP)	X	X		X	X		X		
Aktif kış sporları merkezi(KSM)									
Estetik şelale bulunan yerler(EŞ)		X	X	X	X	X		X	
Estetik göl/baraj olan yerler(EGB)	X	X	X		X		X	X	
Botanik gezilerine uygun saha(BOG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tescilli avlak sahası (AvS)		X	X	X	X	X	X	X	
Yaban hayatı geliştirme sahası(YHGS)	X								
Garantili yaban hayatı gözlemi(YaHaG)		X	X	X	X		X	X	
İzole ilginç ekosistemler(İE)	X	X	X	X	X	X			
Suda Garantili Çıplak Gözle Balık Gözleme İmkkanı(BaGİ)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sualtı Yaşamı Gözleme İmkkanı(SuYaGİ)	X	X		X		X			
Yüksek Falezler(YF)	X	X		X		X			
Bakir Küçük Koylar(BKK)	X	X		X		X			
Ormanaltı florası tanıma gezi imkanı(Mantar ve benzeri dahil)(OrFTGİ)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Endemik Bitkilerin Gözlemi(EBG)	X	X		X	X	X			
Köy Pazarları(Orman meyvelerinden reçel marmelat, kurutulmuş meyve satılması kaydıyla)(KP)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Çayır şeklinde gruplanmış dağ çiçekleri gezisi (görselliği yüksek olacak)(DaÇiG)		X	X	X	X	X	X	X	X
Doğal taşlardan tabiat tarihi gezisi(Gezi sırasında en az 10-15 değişik taş türü ve jeomorfolojik yapılar tanıtılmalıdır)(DTG)					X			X	
Gastronomi gezisi (GG)	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dokusu bozulmamış kırsal miras gezisi (köyler)(DBKMG)		X	X	X					
Doğada Yapılan Festivaller-Şenlikler-Güreşler	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Canoing : Armutlu Çayı devamı(Türkeli), Gazi Dere Çayı'nın üst bölümü(Boyabat İlçesi Gazi Dere-Tabaklı Köyü üstü), aynı şekilde Altinkaya Barajı (Durağan) ve Boyabat Barajı'nda (Saraydüzü).

Kanyon yürüyüşü: Dereli Köyü-Sorgun Merkez-Güzelyurt arası(Gerze), Ayancık İlçesi İnaltı Kanyonu, Ayancık İlçesi Kepez Kanyonu, Zindan Kanyonu(Ayancık İlçesi Fındıklı-Aktepe arası), Ayancık İlçesi Oluza Kanyonu, Tatlıca Köyü Gürleyik Deresi-Karsu Çayı arası(Erfelek),Çatak Kanyonu(Türkeli), Arın Vadisi(Saraydüzü), Karataş Şelalesi devamı(Durağan İlçesi Kurt Hasan-Erdoğan arası). Boyabat Kalesi mevkiinde

Mağaracılık: Kahramaneli Köyü Mağarası(Gerze), Kirençukuru Köyü Mağarası(Gerze), Ayancık İnaltı Mağarası, Karlık Mağarası(Ayancık), Kaldırayak Köyü Mağarası(Erfelek), Handeresi Mağarası(Türkeli), Türkeli Aydınlar Mağarası, Buzluk Mağarası(Türkeli), Atsöku Mağarası(Türkeli),Arım Kaya Mezarı(Saraydüzü), Durağan Buzluk Mağarası, Terelek Kral Kaya Mezarlığı(Durağan), Ambarkaya Kaya Mezarlığı(Durağan), Durağan Ağcaçal Mağarası, Boyabat Kalesi Mağarası.

Doğa yürüyüşü : İnsanların açık havada yürüyüş yaparken gerek spor, gerekse tabiatı haz alacağı imkanlar (manzara, botanik zenginliği gibi) ve kültürel değerler içeren rotalarda yapılan yürüyüşlerdir.

74

Aklıman mevkii-Hamsilos Koyu (Merkez), Hamsilos Koyu-Başyoz Burnu (Merkez), Sarıkum Köyü-Saraycık-Kurtkuyusu-İnceburun (Merkez), Balıfakı-Topçuköyü-Abdurrahman Paşa (Merkez), İncemeydan-Güvenköyü-Salıköyü-Padişah Kestanesi-Abdurrahman Paşa (Merkez), Sarıkum-İncirpınarı (Merkez), Keçideresi-Dinamit Deposu-İncirpınarı (Merkez), Kızılcaelma-Soğucalı-Hasandere (Erfelek), Çelenköy-Akılhoğlu Mahallesi-Kurucalı Mahallesi-Çelenköy (Erfelek), Şelale-Tatlıcak Köyü (Erfelek), Erfelek Merkez-Kuztepe-Savutçu Köyü-Kaldırayak-Kınık Mahallesi-Erfelek (Erfelek), Oğuzeli-Kirençukuru-Esertepe-Kirençukuru-Eymür-Salarköyü-Bazalt Kayalıkları (Boyabat), Daylı Köyü Kireç Fabrikası-Doğuca Kulesi-Doğuca Köyü-Yenice Kerperen (Boyabat), Sahil-Çamurca-Çaylıoğlu Köyü-Say arkası-İstefan-Ayancık-Ünlüce Radar-Cifi-Ayancık (Ayancık), İnaltı Mağarası-Karlık Yaylası (Ayancık), Akgöl-Duvarsöku (Ayancık), Akgöl-Duvarsöku (Ayancık), Kuşlarbaşı-

Çangal-Eski Ayancık Yolu(Ayancık), İnaltı Şefliği-İnaltı Kanyonları-Dörthavuzlar-İnaltı Mağarası (Ayancık), Kent Ormanı-Pazarcık (Ayancık), Çatak Kanyonu (Türkeli).

Dağ Bisikletçiliği : Sarıkum-İncirpınarı arası(Merkez), İnceburun-Kurtkuyusu-Sarıkum Köyü arası(Merkez), Görümcek Köyü-Sarımsak Mevkii-Çağlayan Yaylaları arası(Gerze), Acısı çevresi(Gerze), Avlağsökö Köyü-Koççuvaz Köyü-Yemişli Çayı-Gündüzlü Yaylası arası(Erfelek), Ormantepe Köyü-Çayır Köyü-Aydınlar Köyü-Erfelek Merkez, Değirmencili Köyü-Veyssel Köyü-Bektaşğa Köyü arası(Erfelek), Yeniköy-Çobanlar-Dibekli-Ayancık Yolu arası(Erfelek), Ada Dağı Mevkii(Durağan), Buzluk Mağarası-Geyik Ardıcı arası(Durağan), Eski Boyabat –Sinop Yolu arası, Saraydüzü tüm orman yolları, Dikmen tüm orman yolları. İnaltı Kanyonu, Kepez Kanyonu (Ayancık),Çatak Örencik (Türkeli)

Yamaç Paraşütçülüğü: Gerze Yelkentepe, Ayancık Çamurcun-Helaldi arası, Ayancık Aktepe, Ayancık Akkaya(Kepez). Çatak Örencik- Kapıkaya (Türkeli), Boyabat Kalesi Mevkii(Boyabat), Durağan Merkez (Bu alanlar için rüzgar yönü değerlendirmesi yapılmalıdır.)

Sinop Kıyıları - Zeytin ağaçlarına dikkat ediniz.

(Foto: Ercan YENİ)

Denizel Değerler: Kıyı yürüyüşleri, koy gezileri, midye toplama gibi faaliyetlerini içerir.

Gerze Bedre mevkiinde kumsal yürüyüşü yapılabilir, balıkçı tekneleri ile Geçirmez-Değirmenler-Yenikent-Kanlıçay’a kadar, Kasımkayas-Bedre Mevkii-Çakıroğlu-

Demirci Köyü gezilebilir, Ayancık İstifan(Çaylıoğlu)-Helaldı-Ayvasul Köyü kıyı yürüyüşü, Ayancık İstifan-Maden-Ayvasul Köyü-Gebelit-Karacaköy-Harzana-Teknecik kıyı yürüyüşü, Ayancık Karacaköy'den Sarıkum'a kadar kıyı yürüyüşü, Ayancık Harzana Sahili-Karacaköy Sahili-Ayancık Sahili-Çamurca Sahili-Oluza Kayalıkları-Gelincik Burnu rüzgar sörfü yapılabilir, Ayancık Gelincik Kayalıklarında süngerimsi kayalar bulunmaktadır(Bitki fosilleri barındırmaktadır), Ayancık İstifanda denizaltı gözlemi ve zıpkın balıkçılığı yapılabilir, Türkeli, Helaldı, Güllüsu plajları kıyı yürüyüşü, Helaldı-Türkeli-Güllüsu arası tekne gezisi düzenlenebilir, Dikmen Kanlıçay sahilinde yürüyüş, Sinop Mekez İlçe'nin tüm sahillerinde yürüyüş ve tekne turları yapılabilir. Erfelek Şerefiye Köyü-Karacaköy sahilinde kumsalda yürüyüş yapılabilir.

Dağ-Yayla Gezisi İmkani: Tatlıcak Mevkii(Gerze), Sarımsak Mevkii(Gerze), Dikmen Mevkii(Gerze), Yamacık Mevkii(Gerze), Tilkilik Yaylası(Gerze), Sökü Yaylası(Gerze), Göldağı Yaylası(Gerze), Sarımsak Yaylası(Gerze), Kızılcacı Yaylası(Gerze), Aktepe Orman Gözlem Kulesi(Ayancık), Karlık Yaylası(Ayancık), Yumacık Yaylası(Ayancık), Yemişli Köyü Yüzbaşı Yaylası(Ayancık), Karaçalı Yaylası(Ayancık Boyabat sınırında), Erfelek Merkez-Şelaleler-Akören Köyü-Kurtköyü-Koççuğaz Köyü-Yemişli Vadisi-Gündüzlü Yaylası-Günpınar Köyü-Ormantepe Köyü'nde son bulan ve Erfelek Tatlıca Şelaleleri'nde konaklamalı-Yemişli Vadisi-Akgöl'de konaklamalı Küre Dağları Milli Parkı'nda son bulacak şekilde gezi yapılabilir, Türkeli Gölet Tepesi, Türkeli Hacıağaç, Atsöku, Araplar, Gökçealan-Karagöz, Göldağ yaylaları, Saraydüzü İlçesi'nde Aksu, Karatepe, Uluköy, Asarcık ve Bahçeköy yaylaları, Durağan İlçesi Buzluk-Tekir- Boz Armut yaylaları, Boyabat Bürnük-Döme-Dodulga yaylaları, Dikmen Guzfındık-Bozarmut-Bardaş-Yummak yaylaları.

Peyzaj Güzelliği/Fotosafari: Hem doğal hem de kültürel değerlerin birbiriyle uyumluluk gösteren değişik peyzajların bütünleştiği görselliği yüksek yerler.

Gerze Acısı Mevkii, Gerze Sarımsak Mevkii, Gerze Sorgun Şelaleleri, Gerze Tatlıcak Mevkii, Gerze Başsöku Köyü, Gerze Bolalı Köyü, Gerze Görümcek Köyü, Gerze Saray Köyü, Gerze Hacıselli Köyü, Gerze Yamacık Köyü, Gerze Sazak Köyü, Gerze Kirençukuru Köyü, Gerze Avlağsöku Köyü, Ayancık Karlık Yaylası, Ayancık İnaltı Yaylası, Ayancık Kızılcakaya Kökleğen Mahallesi, Ayancık İnaltı Ormanları, Ayancık Çangal Ormanları, Ayancık Aktepe Gözlem Kulesi Kepez Akkaya Köyleri Arası,

Ayancık Armutluyazı, Ayancık Hacılı-Gökçealan Köyü(Tavaca Mah.), Ayancık Kapıkaya-Hacıağaç-Araplar Yaylası-Handere Mağarası, Ayancık İstefan tarafı, Ayancık Karacaköy-İkisü Geyiktepe’de manzara fotoğrafçılığı, Erfelek İlçesi Çatak Deresi boyunca Sorgun Köyü-Avlağsöku Köyü-Kurtköyü, Erfelek Tatlıca Köyü, Türkeli Çatak-Zindan Ormanları, Türkeli Gölet Tepesi, Türkeli Hacıağaç Yaylası, Saraydüzü Akbelen Yaylası, Durağan Geyik Ardıcı ve Buzluk Mevkilerinde, Boyabat Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı ve çevresinde, Dikmen Saray Köyü Geniş Mevkii çevresinde, Dikmen Görümcek Köyü çevresi, Dikmen Bozarmut ve Guzfındık yaylaları, Sinop Merkez İlçe’de Sarıkum-İncirpınarı-Bektaşaga Göleti-Aklıman-Aksaz mevkileri.

Sonbahar Fotoğrafçılığı: Gerze Acısu Mevkii, Gerze Sarımsak Mevkii, Gerze Sorgun Şelaleleri, Gerze Tatlıcak Mevkii, Gerze Başsöku Köyü, Gerze Bolalı Köyü, Gerze Görümcek Köyü, Gerze Saray Köyü, Gerze Hacıselli Köyü, Gerze Yamacık Köyü, Gerze Sazak Köyü, Gerze Kirençukuru Köyü, Gerze Avlağsöku Köyü, Ayancık Karlık Yaylası, Ayancık İnaltı Yaylası, Ayancık Kızılcağa Kökleğen Mahallesi, Ayancık İnaltı Ormanları, Ayancık Çangal Ormanları, Ayancık Aktepe Gözlem Kulesi Kepez Akkaya Köyleri Arası, Ayancık Armutluyazı, Ayancık Hacılı-Gökçealan Köyü(Tavaca Mah.), Ayancık Kapıkaya-Hacıağaç-Araplar Yaylası-Handere Mağarası, Ayancık İstefan tarafı, Ayancık Karacaköy-İkisü Geyiktepe’de manzara fotoğrafçılığı, Erfelek İlçesi Çatak Deresi boyunca Sorgun Köyü-Avlağsöku Köyü-Kurtköyü, Erfelek Tatlıca Köyü, Türkeli Çatak-Zindan Ormanları, Türkeli Gölet Tepesi, Türkeli Hacıağaç Yaylası, Saraydüzü Akbelen Yaylası, Durağan Geyik Ardıcı ve Buzluk Mevkilerinde, Boyabat Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı ve çevresinde, Dikmen Saray Köyü Geniş Mevkii çevresinde, Dikmen Görümcek Köyü çevresi, Dikmen Bozarmut ve Guzfındık yaylaları, Sinop Merkez İlçe’de Sarıkum-İncirpınarı-Bektaşaga Göleti-Aklıman-Aksaz mevkileri.

Dikmen Yaylaları

(Foto: Ercan YENİ)

Yaylada konaklama/kamping: Erfelek İlçesi'nde Gebegüney Yaylası ve Tatlıca, Avlağsökö, Kurtköyü, Sorgun köylerinde bulunan eski evlerde konaklama imkanı bulunmaktadır. Hacıağaç(Türkeli), Atsökö(Türkeli), Bahçeköy(Saraydüzü), Uluköy(Saraydüzü), Aksu(Saraydüzü), Akbelen(Saraydüzü), Tekir(Durağan),Karlık (Ayancık), Göldağı (Gerze), Buzluk(Durağan), Bürnük(Boyabat), Döme(Boyabat), Bozarmut(Dikmen) ve Guzfındık(Dikmen) yaylalarında kamp imkanı bulunmaktadır.

Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası: Hacıselli'den Yelkentepe'ye kadar yürüyüş(Gerze), Asar zirveden şelalelere iniş yapılabilir(Gerze), Sarnıç Köyü Çalı Mahallesi Asartepesi'ne çıkılıp Sarnıç Köyü'ne inilebilir(Gerze), İnaltı Kanyonu yürüyüşü(Ayancık), Kepez Kanyonu yürüyüşü(Ayancık), Ünlüce Köyü'nden Karakavak Dolay Köyü Ayancık'a iniş, Akgöl İnaltı-Karlık Mağarası arası yürüyüş(Ayancık), Yeniköy-Çobanlar-Dibekli-Ayancık Yolu boyunca yürüyüş(Erfelek), Durağan Karataş Şelaleleri akarsu boyunca yürüyüş, Boyabat Salar Köyü-Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı arası yürüyüş, Sinop Merkez İlçe'de Hamsilos-İnceburun-Kurtkuyusu-Saraycık-Sarıkum Gölü güzergâhında yürüyüş.

Tabiata Uyumlu-Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi: Bir tabiata uyumlu binlerce yıl dan günümüze kadar gelmiş hayat tarzının devam ettiği veya geleneksel giysi, alet/edavatların kullanıldığı köyler-otantik yerleşimlere yapılan geziyi ifade eder.

Gerze Başsöku Köyü, Gerze Kızılcacı Köyü, Gerze Kirençukuru Köyü, Gerze Avlağsöku Köyü, Gerze Belören Köyü Devret Mahallesi, Gerze Yaykıl Köyü Çakıroğlu Mahallesi, Ayancık Karakestane Değirmenleri, Ayancık Kurtköy'ünde ahşap cami(Erfelek sınırı), Ayancık Armutluyazı (ahşap cami), Ayancık İnaltı Dört H avuzlar mevkiinde 3 adet değirmen, Ayancık Harzana(Eski cami), Ayancık Akkaya Kepez'in üzerinde 4 adet değirmen, Ayancık Zindan'da 3 adet değirmen, Erfelek Hacılar Köyü(ahşap cami), Erfelek Salı Köyü'nde Söku Mahallesi'nde anıt ağaç(kestane), Erfelek Sorgun-Avlağsöku-Kurtköyü-Horzum köylerinde ahşap evler, Erfelek Tatlıca Şelaleleri(değirmenler), Erfelek Öküz Köyü(ahşap değirmen), Erfelek Sarıboğan-Tombul köylerinde değirmenler, Erfelek Uzungürge Köyü(değirmen), Erfelek Merkez Toplu Mahallesi(Soğurcalı Değirmeni), Türkeli Çatak Örencik-Tacıroğlu Mah. Değirmen güzergahı, Türkeli Çatak-Güney-Gergü Mah. Değirmen güzergahı, Türkeli Düzler Köyü-Yılanlık Mah. Değirmen güzergahı, Türkeli Hamamlı Köyü çevresi(eski hamam), Türkeli Hacıkaya Köyü Kösele Taşı Mah. çevresi(eski cami), Türkeli Çatak Geliş çevresi(eski cami), Türkeli Çatak Güney çevresi(eski cami), Türkeli Satı Köyü çevresi(değirmen), Saraydüzü Arın Vadisi(rum mezarları), Durağan Ulupınar Köyü(tarihi menengiç ağaçları ve tarihi mezarlar bulunmakta), Boyabat Gazidere-Tabaklı ve Arıoğlu köyleri), Dikmen Saray-Yaykıl-Kadıbcak-Büyükdağ köyleri.

Pansiyonculuk: Gerze Merkez'de öğrencilere yönelik yapılmaktadır. Ayancık Yeşilyurt Köyü'nde (Yeşilvadi) ve Ayancık merkezde (Yörük pansiyon) yapılmaktadır. Sinop Merkezde ve Akliman Mevkiinde yapılmaktadır.

Kır Havasında Şehir Merkezleri: Gerze Yenikent Köyü, Gerze Karlı Köyü, Gerze Merkez, Ayancık Kumluk Köyü, Ayancık Yenikonak-Babaçay, Ayancık Hatip Köyü, Ayancık Merkez, Erfelek Merkez, Türkeli Merkez, Türkeli Güzelkent, Türkeli Gencek Köyü, Boyabat Kalebağı Mevkii, Dikmen Merkez, Dikmen Çorak Köyü, Sinop Merkez, Sinop Merkez İlçe Akliman Mevkii, Saraydüzü merkez, Durağan Merkez.

Aktif Yaylacılık: Türkeli Atsökö, Hacıağaç, Kapıkaya, Kuru yaylaları, Durağan Tekir Yaylası, Durağan Buzluk Yaylası, Boyabat Büknük Yaylası, Boyabat Döme Yaylası, Boyabat Dodulga Yaylası, Dikmen Bozarmut Yaylası, Dikmen Guzfındık Yaylası, Dikmen Bardaş Yaylası,

Kelebek Gözlemciliği: Kelebeklerin çok yoğun olarak gözlenebildiği veya bir tür kelebeğin yılın belirli döneminde yoğun olarak gözlenebildiği yerlerdir.

Gerze’de şelalelerin bulunduğu alanda, Gerze Sorgun Çayı, Gerze Kahramanelli Köyü, Gerze Sarımsak Çayı boyunca, Gerze Tilkilikaltı Mevkii, Ayancık ormanlarının genelinde, Ayancık Dörthavuzlar Mevkiinde, Ayancık Sekecek Mevkiinde, Ayancık İnaltı Kanyonu çevresi, Ayancık Saray Gölü çevresi, Ayancık Karlık Yaylası’na gelmeden At Avlusu Mevkiinde, Erfelek Isırgan Tepesi(Horum Köyü Davutçu Mah. Üstü), Türkeli Gölet Tepesi, Türkeli Atsökö Yaylası, Türkeli Kurugöl Yaylası, Hamsilos Tabiat Parkı (Sinop Merkez), Abalı-İncirpınarı-Bektaşğa Köyleri(Sinop Merkez). Boyabat Dıranaz, Durağan Altınkaya Barajı mevkii.

Kuş Gözlemciliği İmkânı: Gerze Çakıroğlu Mevkii, Gerze Güzrzüvet Köyü(Ovada Töngel Sokağı), Gerze İdemli Mevkii, Gerze Sökö Yaylası, Gerze Sarımsak Çayı, Türkeli sahilllerinde, Durağan İlçe Merkezi’nden Gökırmak boyu, Boyabat Cemalettin Barajı ve Gökırmak boyu, Saraydüzü (Boyabat Barajı), Dikmen sahilleri, Sinop Merkez İlçe’ye bağlı Aksaz, Karagöl sulak alanları ve Sarıkum Gölü’nde kuş gözlemi yapılabilir.

Sportif Olta Balıkçılığı İmkânı: Gerze Gebeçayı Mevkii, Gerze Çıraburnu Mevkii, Gerze Topalhasan Çekeği Mevkii, Gerze Yelken Kayalar Mevkii, Gerze limandaki anafener çevresi, Gerze değirmenler mevkii, Gerze Kargaşa Mevkii, Gerze Karataş Mevkii, Gerze İdemlialtı Mevkii, Gerze Güzrzüvet Burnu, Ayancık Merkez, Ayancık Gelincik Oluza Kayalıkları, Ayancık Köyü(Çinekop, palamut, istavrit, levrek), Ayancık İnaltı Çayı, Ayancık Akgöl, Ayancık İkisu, Ayancık Kumluk Çayı(sazan), Ayancık Çangal arka tarafı ve Bakırlı Zaviye tarafı, Erfelek Dipsizgöl Altınyayla Köyü’nde bulunan göl(çay sazanı), Erfelek Karasu Çayı boyunca, Türkeli Gökçealan Çayı ve şelalelerin bulunduğu yerlerde, Saraydüzü Boyabat Barajı, Saraydüzü Asarcık Barajı, Saraydüzü Kızılırmak boyu, Saraydüzü Akbelen Yaylası Göleti, Durağan Altınkaya

Barajı, Durağan Gökırmak boyu, Boyabat Gökırmak boyu, Boyabat Cemalettin Barajı, Boyabat, Bektaş-Eğlence-Maruf-Boyalı göletlerinde, Dikmen Kanlıçay, Dikmen sahillerinde, Sinop Merkez İlçe sahillerinde, Sinop Merkez Karasu Çayı boyunca, Hamsilos Tabiat Parkı(Sinop Merkez), Sinop Demirciköy limanı(Sinop Merkez).

Milli Park vb. Sahalar: Erfelek Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı, Boyabat Topalçam Tabiat Parkı, Boyabat Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı, Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı(Sinop Merkez İlçe), Hamsilos Tabiat Parkı(Sinop Merkez İlçe).

Kış Sporları Potansiyeli: Ayancık İlçesi'nde Fındıklı,Aktepe, Zindan Ormanları, Çangal Ormanları ve Yemişli Yaylası'nda kar yürüyüşü yapılabilir. Ayancık İlçesinde Akgöl, İnaltı, Karlık, Arka Yumacık mevkilerinde de kızaklı yürüyüş yapılabilir. Saraydüzü Aksu Yaylası'nda, Sinop Merkez İlçe'ye bağlı Soğuksu Mevkiinde Hacıağaç, Atsökü (Türkeli), Dıranaz-Bürnük (Boyabat) kar yürüyüşü yapılabilir.

Estetik Şelale Bulunan Yerler: Gerze Saklıkent Şelaleleri, Gerze Tatlıcak Şelaleleri, Gerze Kirencukuru altı, Ayancık Oluza, Ayancık Örense Köyü, Ayancık Sekecek Köyü(Aksu Şelaleleri), Ayancık Köse Yakası Köyü Hacıyakası Mevkii Şelaleleri, Ayancık Zindan Mevkii(kanyonda), Erfelek Tatlıca Takım Şelaleleri, Erfelek Hasandere Köyü(2 adet şelale), Erfelek Deli Kızın Şelalesi, Türkeli 101 adet şelale, Türkeli Çatak Örencik, Türkeli Gökçealan, Türkeli Satı Köyü, Türkeli Yeşiloba Mevkii, Durağan Karataş Şelalesi, Durağan Gölalan Şelalesi, Boyabat Bazalt Kayalıkları, Boyabat Kılıçlı Köyü Şelaleleri, Boyabat Çukuran Köyü Şelaleleri.

Gerze-Karlı Kelebek Vadisi Şelalesi

(Foto: Mehmet BAKIRCI)

Estetik Göl/Baraj Olan Yerler: Ayancık Akgöl, Ayancık Saraygöl(Karlık Mağarasının altı), Ayancık Kuru Yaylası Gölü, Erfelek Muhsinli Göleti, Erfelek Taşmanlı Göleti, Erfelek Gümüşsuyu Göleti, Saraydüzü Boyabat Barajı, Saraydüzü Asarcık Barajı, Durağan İkiz Gölet (ilçe merkezinde), Durağan Karaca Ören Köyü Karaca Ören Göleti, Durağan Altinkaya Barajı(Gökdoğan Köyü), Durağan Yassı Alan Köyü Yassı Alan Göleti, Boyabat Dudulga Barajı, Boyabat Barajı, Boyabat Asarcık Barajı, Sarıkum Gölü(Sinop Merkez İlçe), Nisi Göleti(Sinop Merkez İlçe).

Botanik Gezilerine Uygun Saha: Gerze Saklıkent Şelaleleri, Gerze Tatlıcak Şelaleleri, Gerze Kirençukuru altı, Ayancık Sekecik Köyü, Ayancık Karlık yaylası, Ayancık İstefan ve Harzana Mevkii, Erfelek Isırganlık Tepesi etekleri, Durağan Buzluk Mevkii, Boyabat Bürnük Yaylası, Boyabat Döme Yaylası, Boyabat Kovaçayır Mevkii(Akyörük Köyü devamı), Dikmen Saray Köyü Geniş Mevkii, Dikmen Görümcek Yaylası, Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı(Sinop Merkez İlçe), Hamsilos Tabiat Parkı(Sinop Merkez İlçe), Sinop Merkez İlçe Abalı Köyü çevresi. Hacıağaç, Çatak, Gölet Tepesi (Türkeli)

Tescilli Avlak Sahası: Göve Örnek Avlağı(Saraydüzü-Boyabat-Durağan), Zindan Örnek Avlağı(Türkeli, Ayancık), Dıranaz Devlet Avlağı(Erfelek), Suludüz Devlet Avlağı(Gerze).

Yaban Hayatı Geliştirme Sahası: Bozburun Yaban Hayatı Geliştirme Sahası(Sinop Merkez İlçe).

Garantili Yaban Hayatı Gözlemi: Ayı, karaca, yaban domuzu gibi hayvanların belirlenen zaman aralığında tatmin edici şekilde gösterilmesini kapsar.

Ayancık Karlık Yaylası Orman Kulesi Saray Gölü çevresi, Ayancık Karakavak Mevkii, Ayancık Ömerdüz Köyü Büyükobruk Mahallesi, Ayancık Çangal Ormanı, Ayancık Zaviye Tahtalık Mevkii, Erfelek Isırganlık Tepesi Kıran Köyü çevresi, Türkeli İlçesi'nde Atsöku Yaylası, Satı Köyü, Yeşiloba Kuz Köyü, Taçahmet, Yapraklı Mevkileri başta olmak üzere tüm türkeli ormanları, Saraydüzü İlçesi'nde Avluca ve Gölet köyleri civarı, Durağan Ada Dağı çevresi, Boyabat İlçesi'nde Kovaçayır, Sakız Dağı, Kurusaray Köyü civarları.

İzole İlginç Ekosistemler: Gerze Kirencükuru Köyü Oluklar Mevkii, Gerze Sökü Yaylası-Çakallı Köyü arası, Gerze Saklıkent Şelaleleri, Gerze Tatlıcak Şelaleleri, Ayancık Gelincik Burnu(Kaya ekosistemi), Ayancık Fındıklı Köyü(falezler ve sünger taşı), Ayancık Karlık Yaylası(semender, karınca yuvası), Ayancık İnaltı Kanyonu(kaya ekosistemi), Erfelek Isırganlık Tepesi ve Göldağ Kızılcaelma Köyü(kayın ormanları), Erfelek Tatlıca Şelaleleri, Erfelek Himmetoğlu Köyü Zıpkın Mahallesi, Türkeli İlçesi'nde bulunan şelalelerin çevresi, Sarıkum Gölü ve kumul alanları(Sinop Merkez İlçe), Akliman sahil kıyı kumulları(Sinop Merkez İlçe), Bozburun Yarımadası Yalıyar Kayalık ve Fundalıkları(Sinop Merkez İlçe).

Suda Garantili Balık İzleme İmkânı: Gerze Gebeçayı Mevkii, Gerze Çıraburnu Mevkii, Gerze Topal Hasan Çekeği Mevkii, Gerze Yelkenkayalar Mevkii, Gerze limanı anafener çevresi, Gerze Değirmenler Mevkii, Gerze Kargaşa Mevkii, Gerze Karataş Mevkii, Gerze İdemlialtı Mevkii, Gerze Gürzüvet Burnu ve Koyu, Ayancık Kepez(Kırmızı Alabalık), Ayancık Sahilleri, Erfelek Karasu Çayı, Türkeli Kırtöz ve Gündoğdu köyleri, Türkeli Gökçealan Çayı, Türkeli sahilleri, Saraydüzü Kızılırmak boyu, Saraydüzü Asarcık ve Boyabat Barajları, Durağan Gökırmak boyu, Boyabat Gazideresi Çayı(Gökırmak kolu), Dikmen Kanlıçay boyunca, Sinop Merkez İlçe'de Sarıkum Gölü kanalları-Hamsilos Tabiat Parkı-Sinop liman içi.

Sualtı Yaşamı Gözleme İmkânı: Sinop Merkez İlçe'ye bağlı Demirciköy limanı civarı, Karakum Mevkii, Hamsilos Tabiat Parkı başta olmak üzere Merkez kıyıları. Ayancık, Türkeli, Gerze İlçeleri kıyılarında gözlem yapılabilir.

Yüksek Falezler: Gerze Hacısellı Mevkii, Gerze Yelkenkayalar, Gerze Şenkayası, Gerze Sazaklı Köyü, Ayancık Çamurcu-Helaldi arası, Ayancık Kapıkayası, Ayancık Aktepe, Ayancık Akkaya(Kepez), Bozburun Yarımadası(Sinop Merkez İlçe), Karakum Mevkii(Sinop Merkez İlçe). Türkeli İlçesi sahili

Bakir Küçük Kovlar: Gerze Bedre Mevkii, Türkeli Güllüsü-Helaldi, Sinop kıyıları. Çamurcu, Gebelit (Ayancık)

Ormanaltı Florası Tanımına Gezi İmkânı(mantar vb) : Gerze ormanlık alanlarda kanlıca mantarı, halısaçağı mantarı, geyiksırası mantarı ve kuzugöbeği mantarı görülebilir. Ayancık ormanlık alanlarda dılbıran, fesleğen, yumurta, içikızıl, tefteli,

teltel, gürgen, gayikavurdu, çarık mantarları görülebilir. Erfelek Değirmencili, Şerefiye, Hamidiye, Hasandere köyleri ve Tatlıca Şelaleleri boyunca mantar çeşitleri(sarı mantar, fesleğen, dovaklıca, kanlıca, geyik, dılbıran, saçaklıca, kestane mantarı, cücüle) görülebilir. Tüm Türkeli İlçesi Köyleri'nde ormanlık alanlarda mantar çeşitleri(fesleğen, teltel, cicile, dildirse, geyik mantarı, kayın mantarı, kanlıca, dılbıran) görülebilir. Saraydüzü İlçesi'nde Gölet, Avluca, Bahçeli, Karatepe, Çalca ve Asarcık köyleri çevresinde mantar çeşitleri görülebilir. Durağan İlçesi'nde Ada Dağı, Soyuk Ormanları, Buzluk yaylası, Karataş Ormanları, Tekir Yaylası, Gömlek Ormanları ve Kökler Köyü civarlarında mantar çeşitleri görülebilir. Boyabat İlçesi'nde Bürnük, Döme yaylaları ve Kurusaray mevkiinde mantar çeşitleri görülebilir. Dikmen İlçesi'nde tüm ormanlık alanlarda mantar çeşitleri görülebilir. Sinop Merkez İlçe'ye bağlı Hamsilos Tabiat Parkı, Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı, Abalı-İncirpınarı Mevkiinde mantar çeşitleri görülebilir.

Endemik Bitkilerin Gözlemi:Türkeli Hacıağaç Mevkiinde, Türkeli Gölet Tepesi'nde, Ayancık Karlık, Akgöl, Boyabat Bürnük, Dıranaz, Gerze Göladağ yaylası. Hamsilos Tabiat Parkı ve Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı.

85

Köy Pazarları (dağ meyvelerinden reçel, marmelat, kurutulmuş meyve satılması kaydıyla) : Gerze Cuma Pazarı, Gerze Pazartesi Pazarı, Ayancık Kumluk Pazarı, Ayancık Doğanlı Pazarı, Ayancık Pazartesi, Çarşamba, Cuma Pazarları, Erfelek Cuma Pazarı, Türkeli Pazartesi, Perşembe Pazarları, Saraydüzü tüm pazarları, Durağan Tekir Yaylası Pazarı, Durağan Göl Yeri Pazarı(Bafra-Alaçam yolu üzeri), Durağan Kuyu Cuması Pazarı(Ortaköy'de), Boyabat Ekin Pazarı(İlçe merkezinde), Boyabat Yeni Hal Pazarı, Dikmen Cuma Pazarı, Sinop Kadınlar Pazarı.

Çavır Şeklinde Gruplanmış Dağ Çiçekleri Gezisi : Gerze orman içi açıklıklarda gözlenebilir, Ayancık Sekecek'te okulun arkasında salep türleri görülebilir, Ayancık Aktepe Mevkiinde civan perçemi görülebilir, Ayancık Karlık Göl etrafında görülebilir, Erfelek Isırganlık Tepesi, Erfelek Tatlıca ve Sorgun köyleri başta olmak üzere ilçenin tüm köylerinde, Saraydüzü Aksu-Karatepe-Uluköy-Asarcık-Bahçeköy yaylaları, Durağan İlçesi'nde Buzluk-Tekir-Alınca yaylalarında, Boyabat İlçesi'nde Bürnük ve Döme yaylalarında, Dikmen İlçesi'nde Kadı-Bucak-Saray-Küplüce-Büyükdağ köyleri

çevresinde, Dikmen Bozarmut-Guzfindık yaylalarında dağ çiçekleri gezisi yapılabilir. Türkeli Hacıağaç, Çatak.

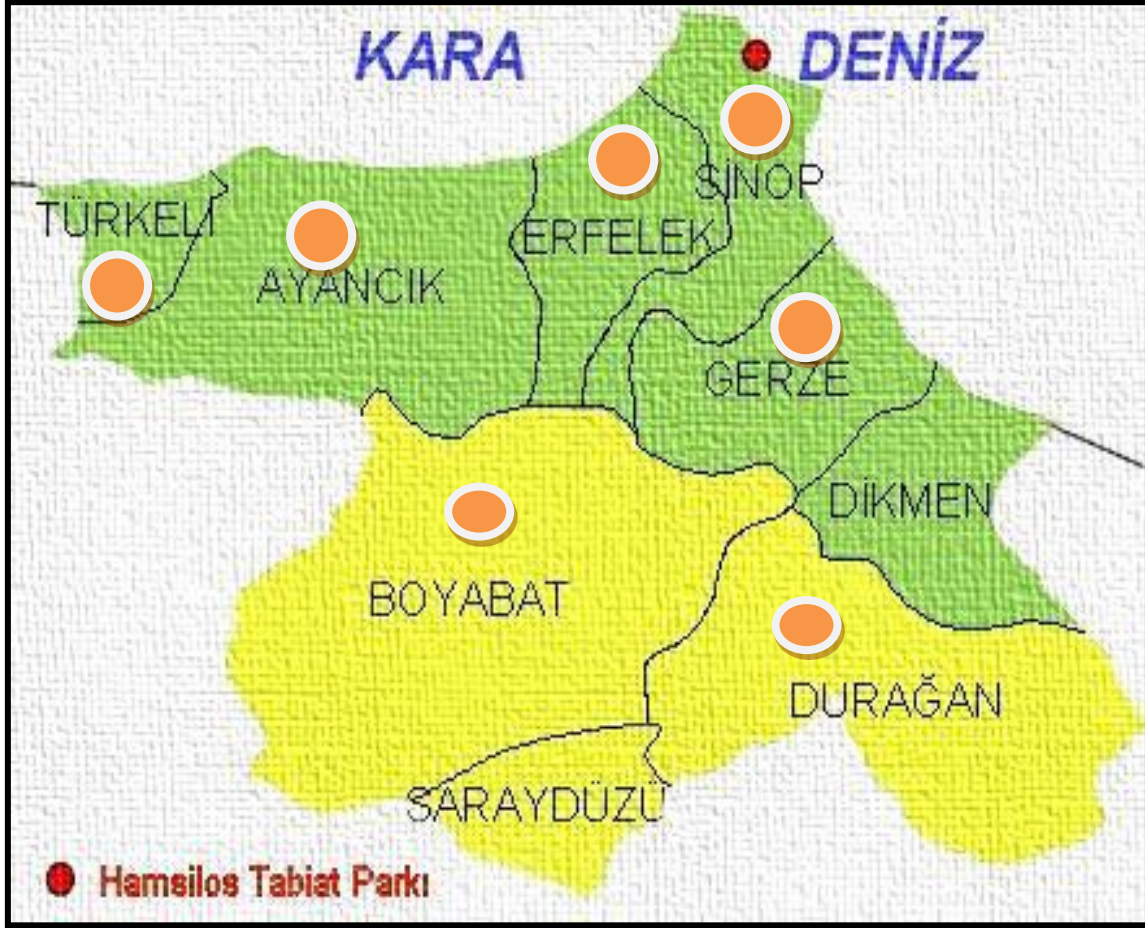
Doğal Taşlardan Tabiat Tarihi Gezisi : Durağan Köklen Köyü Kemer Mahallesi Terelek Kral Kaya Mezarlığı çevresi, Boyabat Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı.

Gastronomi Gezisi : Ayancık İlçesi'nde keşkek, mısır ekmeği, tirit, kabak böreği, nokul, lokma tatlısı, mamalika, istet, Erfelek İlçesi'nde mantı, mısır çorbası, kara lahana çorbası, kara lahana sarması, ısırgan çorbası, ıslama, köy kahvaltısı(Erfelek Merkez'de Öztürk Restaurant), Türkeli İlçesi'nde düğün çorbası, et yemeği, keşkek, sarma, yoğurtlu patates, lokma tatlısı, sütlaç, piriç böreği, tirit, düğün helvası, kestane böreği, kabak böreği, mamalik, mısır ekmeği, cevizli mantı, tarhana çorbası, keş, balık, Dikmen İlçesi'nde mantı, keşkek, mısır çorbası, tarhana çorbası, sarma, cevizli çörek, üzümlü çörek, ıspanaklı çörek, yumurtalı çörek, tirit, Sinop Merkez İlçe'de mantı türleri, nokul, mamalika, tirit, ıslama, kesme çorbası, tarhana çorbası, balık çeşitleri. Diğer ilçelerde de yöresel yemekler yapılmaktadır.

Dokusu Bozulmamış Kırsal Miras Gezisi(Köyler): Ayancık İlçesi'nde Bakırlı Zaviye, Armutlu Yazı, Ömerdüz köyleri, Türkeli İlçesi'nde Gökçealan Ekze Mah., Satıköyü Satı Mah., Satıköyü Usva Mah., Sarmaşık Köyü, Çatak Güney Gergü Mah., Çatak Örencik Taciroğlu Mah., Erfelek Sorgun Köyü, Himmetoğlu Köyü,Avluğa Sökü, Sarıboğa köyü, Öküz Köyü.

Doğada Yapılan Festivaller-Şenlikler-Güreşler: Ayancık İlçesi'nde 15 Temmuz'da Ayçed Derneği tarafından Ömerdüz'de şenlik düzenlenmektedir. Erfelek İlçesi Abdurrahmanpaşa Köyü'nde Hıdırellez şenlikleri düzenlenmektedir. Türkeli İlçesi'nde Tavacı Köyü Tıgna Festivali, Yusufçu Güreşleri, Satı Köyü'nde Yağmur Duası Şenlikleri yapılmaktadır. Saraydüzü İlçesi'nde Yağmur Duası Şenlikleri yapılmaktadır. Durağan İlçesi'nde Tekir Yaylası Festivali(Alpuan Köyü), Durağan Çerçiler ve Çevre Köyleri Yardımlaşma Derneğince Karakucak Güreşleri, Geleneksel Durağan panayırı(İlçe Merkezi), Yağmur Duası Şenlikleri(Çerçiler Çorak Yüzü Göllü Yaylası ana merkez olmak üzere hemen hemen her köyde yapılmakta) yapılmaktadır. Boyabat İlçesi'nde Boyabat Panayırı(Ekim ayının 3. Haftası), Kalebağı Bahar Şenlikleri(Mayıs ayı içerisinde), Kara Musallı Yayla Şenlikleri yapılmaktadır. Dikmen İlçesi'nde Dikmen

İlçe Güreşleri(İlçe Merkezi ve Saray Köyü'nde), İlbahar yayla şenlikleri, Sinop Merkez İlçe'de Güreş Şenlikleri(Stadyumda) ve Hıdırellez Şenliği(Bektaşğa Mevkii). Merkez Sazlı ve Akbaş Köyü Yağlı Güreşleri, Çakıldak Köyü Karakucak Güreşleri, Bektaşğa Köyü Muhtarlığı Karakucak Güreşleri, Gerze Yakadibi, Yenikent keşkek ve güreş şenlikleri yapılmaktadır. Dikmen Belediyesince düzenlenen yağlı güreşler.

Sinop'nun doğa turizmi değerleri öne çıkan ilçeleri

Sinop'un doğa turizmi yönünden öne çıkan ilçeleri;

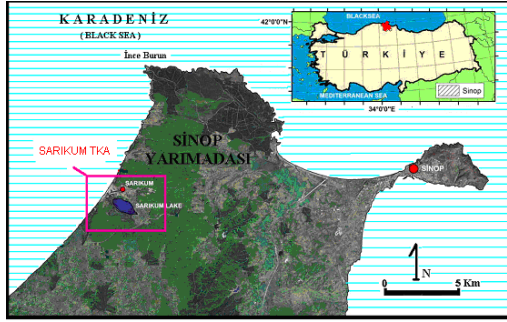
- Merkez ilçe, (Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı,Hamsilos Tabiat Parkı)
- Boyabat İlçesi,(Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı)
- Erfelek İlçesi,(Tatlıca Şelalesi Tabiat Parkı)
- Ayancık İlçesi,(Akgöl-Çangal ormanları ve yerleşkeleri, İnaltı mağarası ve Kanyonları, Kepez Çayı Vadisi)
- Türkeli İlçesi (Çatak Şelaleleri ve kanyonları, Hacıağaç vb yaylalar, Mağaralar)

- Gerze ilçesi (Sorgun Şelaleleri)olmaktadır.
- Durağan İlçesi: Baraj, dağ ekosistemleri ve otantik doku.

Bu ilçelerde turizm odaklanması ve gelişimi için yapılması gerekenlere geçmeden önce Milletlerarası seviyede önemli olan sahaların özellikleri incelenerek doğa turizmi konusunda bu sahalardaki deneyimlerin neler olduğu, geliştirilebilmesi için gerekenler, diğer bölgelere yaygınlaştırılması imkanları irdelenecektir.

1.3 SARIKUM TABİATİ KORUMA ALANI

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı Sinop iline 21 km uzaklıkta Sinop-Ayancık Devlet karayolunun üzerindeki Sarıkum köyü sınırları içinde 785 hektarlık bir sahadır.

88

Bu alan ; deniz, kıyı, ve orman çok ekosistemi bir bu ekosistemlerdeki çeşitlilik ve kaynak 1987 yılında Tabiatı tefrik edilmiştir.

kumul, göl, sulak alan ekosistemleri gibi pek arada bulundurması ve zengin biyolojik değerlerinden dolayı Koruma Alanı olarak Alan aynı zamanda

1991 yılında I.Derecede Doğal Sit Alanı, söz konusu alan içindeki Araba durağı Mahallesi ise III. Derecede Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir

Tabiatı Koruma alanına ismini veren Sarıkum gölü eski bir körfez ve bu körfeze akan derelerin önünün uzun yıllar boyunca karayel rüzgarlarının hareketlendirdiği kıyı

kumullarıyla kapanması sonucu oluşmuş bir lagün gölüdür. Gölün halen 25-30 m'lik bir boğazla denize bağlantısı vardır. Ancak bu bağlantı yıl içinde kıyı kumullarının hareketine bağlı olarak zaman zaman kapanmaktadır.

Göl alanı suların alçalıp yükselmesi sonucu değişmekle birlikte ortalama 102 hektar genişlikte sahayı kaplamaktadır. Alanın 82 hektarı bataklık, 385 hektarı orman ve 216 hektar alanı ise açık alandır. Toplam 184 hektar sulak alana sahip olması Sarıkum TKA'nın bölgedeki önemini daha da arttırmaktadır.

Sarıkum gölünün bulunduğu çukurluk tektonik hareketlerin sonucunda oluşmuş bir çukurluktur. Bu çukurluğun batı ve güneyinde Kuaterner depoları çok yaygındır. Çok ince taneli, zayıf çimentolu, sarı renkli kumlardan oluşan depolar çevrenin adlandırılmasında da etkin olmuşlardır.

Kumların çok ince taneli ve çimentolaşmanın da zayıf oluşu Sarıkum gölü çukurluğu ve çevresinde özel bir morfolojik ünitenin oluşmasına nedendir. Kumların özellikle rüzgarlarla kolaylıkla taşınabilmesi, kıyı ile temas alanlarında dalgalar tarafından sürüklenebilmeleri, her şeyden önce eski körfezin önünün kıyı kordonları ile kısa sürede kapanmasını sağlamıştır. Böylece Sarıkum Gölü bir lagün gölü olarak belirmiştir.

Sinop yarımadasının genellikle bitki örtüsünce zengin yeşil görünümü içersinde Sarıkum çevresi bir tezat teşkil etmektedir. Burası edafik şartların hazırladığı kum topografyasının geliştiği bir alan görünümü kazanmıştır. Özellikle diğerlerine oranla çok daha yağışlı bir bölgede olmasına karşın, bu kadar yaygın ve belirgin bir kum topografyasının oluşu Sarıkum Gölünün morfolojik yapısını özellikli kılar ve araştırma ve inceleme çalışmaları için oldukça cazip bir alan haline getirir.

Bölgede etkin rüzgarın batıdan yani deniz tarafından oluşu çevrenin kumullarını doğuya doğru sürmektedir. Rüzgarın etkinliği sadece kumulların değil aynı zamanda ağaçların da doğuya doğru meyilli olarak yatık olmalarına sebebiyet verir ve alanda görsel etkiyi artırır. Batıdan esen rüzgar kuşların konumunu da etkilemektedir. Rüzgarlı havalarda kuşlar batı kıyısındaki sazlar önüne birikerek rüzgardan korunurlar.

SARIKUM Tabiatı Koruma Alanının Ekoturizm Potansiyelinin öne çıktığı ve sunduğu aktiviteler;

- Kuş Gözlemciliği
- Yürüyüş ve Sırt Çantalı Geziler
- Bisiklet Gezileri,
- Atlı geziler,
- Yaban Hayatı Gözlemciliği (fauna gezileri),
- Doğa Gezileri,
- Bakir Orman Gezileri,
- Fotosafariler,
- Botanik gezileri,
- Ekosistem Tabanlı Doğa Eğitimi Programları,
- Bilimsel turizm,
- Aile/Yerli Turistler,
- Deniz-Kum-Güneş Turisti,
- Enteresan Peyzajlara geziler (jeoturizm),
- Köy ortamında ev pansiyonu konaklaması, çitlik turizmi,
- Köy ürünleri satın alma,

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı'nın Ekoturizm Yönetimi Amaçları:

- **Yüksek kalitede küçük ölçekli hizmetler**, yerli ve yabancı konuklara iyi bilgi ve açıklamalar içeren, iyi yönetilen ekoturizm köyleri ağı oluşturmak;
- **Nitelikli Alan Kılavuzları** yetiştirmek,
- **Nitelikli konaklama yerlerinin** oluşmasını teşvik etmek;
- **Rotalar**: Yürüyüş ve dağ bisikleti patikalarından oluşan bölgesel bir ağ kurmak, Doğa ve kültür gezileri için önemli **rotalar** ve noktalar belirleme ve bunlara ulaşım ve **bilgilendirme planı** geliştirme.
- **Ulaşım**: İl merkezinde ile bağlantılı servislerin olması;

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanının Turizm Talebi Değerleri

Halihazırdaki ziyaretçi sayısı	50.000 kişi, Sarıkum Gölünü görüp gezmek ve kuş gözlemlemek maksatlı gelen
Para harcama	Alanda para harcayacak tesis ve hizmet yok

Ziyaretçi Profili	Bireysel gezginler: % 10 Eşler: %10Aileler: %30 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde): %40 Diğerleri: %10
Gelişlerinin ilk on sebebi:	1- Kuş Gözlemciliği 2- Doğa Gezileri, 3- Fotosafariler, 4- Kırsal Miras Gezileri, 5- Botanik gezileri, 6- Yaban Hayatı Gözlemciliği (fauna gezileri), 7- Bakir Orman Gezileri, 8- Doğa Eğitimi Programları 9- Deniz Aktiviteleri
Kıyaslanabileceği bir saha	Acarlar Longozu ile kıyaslanabilir özelliklere sahiptir.

Sarıkm Tabiatı Koruma Alanının Turizm Arzı Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Uluslararası havaalanına yakınlığı	Orta derecede yakın; 2 saat (2-4 saat arasında)	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x) Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	Ziyaretçinin Genel ulaşım kanaati: Alana ulaşım kolaydır
Ulaşım için problemler: Gölün karşı kıyısındaki toprak yol bozulduğu için sadece yaz aylarında arazi araçları ile gidilebilmektedir. Kışın bu alanda yürüyüş parkuru da zorludur.		

91

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı			X	
Yerel ağ(toprak, asfalt)			X	
Anayollara bağlantı			X	
Yerel genel taşımacılık		X		Sinop-Ayancık arasında yarım saatte bir minibüsler var
Programlar	X			Alanın Sulak Alan Yönetim Planı yapılmamış
Ücretler				Giriş ücreti yok
Ring patikaları		X		Var ve yenileri oluşturuluyor
İşaret levhaları	X	X		Yapılıyor, yer yer tamam,
Genel yer işaret levhaları	X			Yapılmakta
Bilgi panoları	X			Yapılmakta,
Araçlar için park kapasitesi		X		

Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			Yeterli değil,
Restoran sayısı				Bölgede tesis yok

Restoranların durumu	Kategori	Sayısı	Açıklama
Yemek standartları			

Barınma imkanları	Kategori	Kuruluş sayısı	Yatak Sayısı
Oteller			
Hosteller			
Yatak&kahvaltı oteli			
Rota üstü kulübeler			
Bungalov tarzı			
Kamp alanı			
Diğerleri: Pansiyon			

Sahanın kendine has özellikleri;			
Sunduğu değerlerden	Tek-eşsiz olanlar var mı?	Var	Farklı ekosistemlerin birarada dar bir alanda bulunması, Subasar dışbudak ormanları
	Biraz farklı ama değerli olanlar	Var	Kuş habitatları, Kumullar
	Diğer ilgi çeken yerlere benzer olanlar	Var	Kumsalları
Alan turist ziyaret döngüsüne girecek şekilde turistlerin ilgisini çekecek diğer alanlara yakın mı?	Evet	Bafra: Kızılırmak Deltası : Kuş Gözlem turizmi	<i>Kuş gözlemciliği ve fotosafari etkinlikleri ile Kızılırmak Deltasına benzer.</i>
Alandaki yabanıl varlıklar	Bayrak türler	Dikkuyruk Ördek	Dikkuyruk'un kışın barındığı alandır.
	Diğer ilginç yaban hayatı	Karaca, yaban domuzu	Yaban hayatı varlığı özel bir zenginlik içerir.
	Endemik bitkiler,		17 tür

	Kelebekler		30'den fazla tür
--	------------	--	------------------

Tatmin edici yaban hayatı izleme imkanı	Memeliler	Kuşlar	Açıklama
Garanti edilen türler var mı?	X	X	Karaca, Ördek, Balıkçıl, Yırtıcı ve ötücü orman kuşları
Genellikle rastlanma ihtimali	X	X	Yaban domuzu ve kartal türleri
Şans veya mevsime bağlı olanlar	X	X	Ayıve kış göçmeni ördekler türleri ile gececiler
Alanda bulunan tesisler			
Sahadaki tesisler	Yetersiz	yeterli	İyi
Rekreasyonel tesisler	X		
Spor tesisleri	X		
Diğerleri	X		
			Durum açıklaması
			Yönetim planına göre yapılabilir.

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar	X		X				Peyzaj, Jeomorfoloji,
Ormanlar	X	X					Peyzaj değeri, ekolojik değeri
İzole alanlar	X		X				
Şelaleler	-						
Göller	X	X					
Nehirler	-						
Yaylalar	-						
Mağaralar	-						
Yaban hayatı	X	X					
Memeli	X			X			
Kuşlar	X	X					
Kelebekler	X			X			
İklim	X				X		
Peyzaj dokusu	X	X					Çeşitlilik öne çıkar
Kanyonlar	-						
Tabiatla uyumlu kültürel miras					X		Tabiata uyum için yapılan kumul ağaçlandırması
1-5 arası değerlendirme şekli;							
1) İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür,							
2) Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir,							
3) Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar,							
4) Herhangi bir farklı şey sunmaz,							
5) Turizm için ilginç değil,							

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi Değerlendirme şekli: 1- Tamamen sağlanabiliyor, 2- genel olarak sağlanıyor, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla sağlanamıyor 5- Hiç sağlanamıyor					
Göstergeler	1	2	3	4	5
Tüm ilgi grupları turizmden elde edilen gelirden eşit pay alırlar				X	
Tüm ilgi grupları turizm gelişimine oranlı bir miktar para yatırımı yapabilir				X	
Yerel ekonomi için turizm faydaları açıktır				X	
Turizm gelişimiyle ilgili paydaşların ihtiyaç, istek ve önerileri ele alınıyor		X			
Tüm ilgi gruplarına önem veriliyor		X			
İlgi gruplarının birbiriyle olan ilişkileri iyi		X			
Beraber çalışmanın önemi biliniyor		X			
İyi bir işbirliği içindeler		X			
Belirli kararların alınma amacı saklanmıyor			X		
Yerel ilgi grupları karar almada söz sahibi		X			
Bölgesel ilgi grupları karar almada söz sahibi		X			
Diğer sektörler de turizm gelişimine fayda sağlıyor			X		
Turizm kırsal ekonomiye destek veriyor				X	
Geleneksel faaliyetler ve üretim türleri turizm gelişiminden sonra gelişme gösterdi			X		
Turizm gelişimi istihdamı artırma beklentilerini karşılıyor				X	
Yerel halk, özellikle gençler için yeni iş imkanı ortaya çıktı					X
Kendi turizm işini kurmak isteyenlere yeterli destek veriliyor					X
Turizm işi kurmak için eğitim ve öğretim veriliyor				X	
Planlı turizm uygulaması yapılıyor		X			
Yerel köyler ve kamusal alanın özelliği turizmden sonra zarar görmemiştir.			X		
Turizm temel olarak yerel mal ve hizmetlerden faydalanır				X	
Bölgemizi ziyaret eden turist sayısı yeterlidir			X		
Turizm kültürel mirasın devamına yardımcı oluyor			X		
Turizm endüstriyel mirasın sürdürülmesi için yardımcı oluyor			X		
Turizm gelişimi peyzaj dokusuna zarar vermiyor		X			
Turizm doğanın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm kültürel manzaranın korunmasına yardımcı oluyor		X			
Turizm hayat kalitesini artırıyor				X	

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi yönünden bir problem yaşamamaktadır.
- 2- Ekonomik beklentiler ve turizme hazırlıklar mevcuttur, bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir,

- 3- Ekonomik kaynak ayrılmalı, kaynakların turizm gelişimi için yerinde kullanımı sağlanmalıdır.
- 4- Turizm sosyal hayata etkisi olmadığından yerel halkın planlama içine sokulması gerekmektedir.

Ekolojik taşıma kapasitesi analizi					
Faaliyet	Genel etkiler	Korunan alan üzerindeki etki	Etki		
			Kabul edilebilir	Kabul edilemez	Kabul edilebilir ancak;
Kamping&piknik	Menfi	Katı atıklar			Katı atıklara ait çözümler gerekir.
Ahşap Hediyelik eşyaların satılması,	Müspet				Planlı ve yasal üretime dayanmalı
Su sporları	Menfi	Tehlike içermekte	X		Deniz akıntısı nedeniyle gerekli güvenlik tedbirleri alındığı takdirde
Olta balıkçılığı	Müspet	Balık türleri yeterli (özellikle Sazan Balığı) sayıdadır	X		TKA içinde balıkçılık yapılamaz.Ancak olta balıkçılığı alan için uygun görüldüğünden gerekli yasal izinler ile yapılabilir
Normal spor etkinlikleri	Müspet				Sadece belirtilen yerlerde yapılırsa
Yeme içme	Müspet		X		Yöre yemekleri öne çıkmalı
Doğa yürüyüşü	Müspet		X		Patikalar dışına çıkılmamalıdır
Yaban hayatı gözlemi	Müspet		X		Belirtilen yerlerde ve kurallara uygun olarak
Bilimsel geziler	Müspet		X		Alan kılavuzu eşliğinde,

Ekolojik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Sarıkum Tabiatı Koruma Alanında özellikle katı atık sorunu görülmektedir.
- 2- Kuş Gözlemciliğini daha etkin kılmak için doğa okulları açılmalı, alanda sürekli bir rehber bulunmalıdır.
- 3- Orman içi güzergahlar oluşturulmalı bu güzergahlar dışına çıkılmamalı, kumulların bulunduğu bölge rehbersiz gezilmemelidir. Ayrıca bölümleri ziyarete tamamen kapatılmalıdır.
- 4- Müspet olarak ele alınan faaliyetler taşıma kapasitesinin altında olduğundan artırılması ve izlenmesi alakalı tedbirler alınacaktır.

İzlemeye esas olan **Ekolojik Göstergeler** aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok

Ekolojik taşıma kapasitesinin etkileri;

Ekolojik göstergeler	1	2	3	4	5
Bitkiler turizm artışından etkilenmemektedir			X		
Yürüyüş yollarından yürümeyen turistler bitkilere çok zarar veriyor		X			
Turizmden dolayı daha fazla toprak erozyonu meydana gelmektedir				.	X
Korunan alanımızın suları gözle görünür şekilde kirlenmektedir		X			
Turizm gelişimi sebebi ile balık miktarı azalmıştır				X	
Korunan alanın yer altı suları içme suyu olarak kullanılabilir			X		
Turistler yaban hayatı için rahatsız edici bir faktördür				X	
Turizmden dolayı flora ve faunada ölümler artmıştır				X	

Ekolojik göstergelerin değerlendirmesiyle;

- 1- Flora ve faunanın henüz turizmden etkilenmediği,
- 2- Özellikle kumul alanlarda patika dışına çıkan turistlerin olduğu, bunların zararlara sebep olabileceği, uyarı, işaretlemeler ve alan kılavuzu sistemi ile bunların çözülebileceği,
- 3- Turistlerin yaban hayatını rahatsız az da olsa ettikleri, onun da etkin denetim, alan kılavuzu, uyarılar, otokontrol gibi mekanizmalar ile çözülebileceği düşünülmektedir.
- 4- Netice olarak, Sarıkum TKA' da henüz ekolojik göstergeler henüz önemli bir tehlike işareti vermemektedir. Ancak, alan kılavuzu, saha görevlisi, işaretleri tabelalar, bilgilendirme ve uyarmalar ile *bir ziyaretçi yönetim programı* yapılarak bu olumsuzluklar önlenilebilecektir.

96

Fiziki/idari taşıma kapasitesi incelemesi ve değerlendirmesi aşağıya alınmıştır;

1-Akıcı,yeterli2- iyi, 3- fena değil, 4- kötü, 5- çok kötü

Fiziki/idari taşıma kapasitesi							
	Yer	Kapasite	1	2	3	4	5
Altyapı	Korunan alana giriş yolları		x				
	Korunan alandaki yol ağı			X			
	Korunan alan içindeki toplu taşıma araçları						X
Park girişi	Park etme				X		
	Akış				X		
Park yeri imkanları	Yer sayısı				X		
	Biletleme						
	Yönlendirme					X	
Bilgi imkanları	İşaret levhaları				X		

	Yetkililer					X	
	Ziyaretçi merkezi						
	Ofisler						
Yiyecek içecek temini	Tedarik						X
Ticaret	Seçenekler						X
Kolaylık tesisleri	Tuvaletler						X
	Atıkların toplanması					X	
Patika ağı	Yeterlilik durumu				X		
Yaban hayatı izleme noktaları	Sayısı ve uygunluğu			X			
Aktiviteler	Seçenekler			X			
	Paket doğa turları					X	
	Bisiklet kiralama						X
	Araç kiralama					X	
	At-katır kiralama						X
Çalışanlar	Yeterli sayıda						X
	Donanımlı				X		

Fiziki/idari taşıma kapasitesi yönünden yapıla değerlendirme;

- 1- İdaremiz personel yönünden yeterli donanımına sahip değildir, takviye edilmelidir,
- 2- TKA'nın yönetim planının olmaması yatırım yapma ve ziyaretçi ihtiyaçlarını karşılamada problemlere sebep olmaktadır,
- 3- Saha içindeki geziler için paket turlar oluşturulmalıdır, özel sektörün teşviki lüzumludur,
- 4- Alan kılavuzlarının sahada görev alması bilgi ihtiyacını da çözecektir,
- 5- Tabela, bilgi panosu, ikaz vb. işaretlemeler lüzumludur,
- 6- Sahada tuvalet vb. temel ihtiyaçların karşılanması için altyapı çalışmalarına ağırlık verilmelidir,
- 7- Ziyaretçi merkezi acilen açılmalıdır.
- 8- Personelin donanımı arttırılmalıdır.
- 9- Yöre halkı teşvik edilmelidir.

97

Psikolojik taşıma kapasitesi ile alakalı değerlendirmede ise alandaki köy halkının alana gelen ve köy içini kullanan ziyaretçilerden rahatsız oldukları görülmektedir. Bunun sebebi alanın TKA olarak yüksek koruma gerektiren bir yapıya sokulduktan sonra alanda balıkçılık faaliyetlerinin ve gölden faydalanımların ortadan kaldırılması, özel mülkiyetteki arazilerin kullanımında kısıtlamalar olması önemli bir husus olarak görülmektedir. Tapulu arazilerin alan tescili dışına çıkarılması ve köylünün gölden yararlanabileceği bir balıkçılık modelinin bulunması bu etkiyi yumuşatabilir.

Taşıma kapasitesinin tüm yönleri ile incelenmesini müteakip genel değerlendirmesi şu şekilde yapılabilir;

- 1- Taşıma kapasitesine ulaşılmamıştır, ekosistem ve korunan alan turizmden kısa vadede zarar görecektir, durumda değildir,
- 2- Toplum Milli Parkla ilgili beklentilere sahiptir, bu beklentilerin turizmin artışı ile bir bölümünün gerçekleşmesi mümkündür,
- 3- İnsanların beklentilerinin yönetilmesi gereklidir, bazı beklentiler uygulanamaz özellikler taşımaktadır,
- 4- Sinop ili Kuş Gözlemciliği ve doğa eğitim tabanlı turizm aktivitelerinin gelişerek ilin turizm potansiyelini arttırmasını ve turizm 12 aya yayılmasını beklemektedir.

1.4 HAMSİLOS TABİAT PARKI

Karadeniz'in oldukça düzgün olan kıyıları, Sinop Yarımadası gibi önemli burunların meydana getirdiği çıkıntılarla bozulmaktadır. Sinop Yarımadası, aynı zamanda Türkiye'nin en kuzey ucunu da oluşturan İnceburun ile yarımada'nın kuzeydoğusunda Sinop Şehir Merkezinin yer aldığı Boztepe(Ada) olmak üzere iki uzantıdan (yarımada'dan) oluşmaktadır. Hamsilos Tabiat Parkı bu uzantılardan İnceburun uzantısında yer almaktadır.

98

Hamsilos Tabiat Parkı -SİNOP

Hamsilos Tabiat Parkı; parka adını veren denizin bir nehir gibi kara içine girdiği Karadeniz'deki ria tipi kıyı oluşumunun en güzel örneklerinden biri olan Hamsilos Koyu (Hamsaroz) ile Aklıman Koyu gibi iki eşsiz güzellikteki doğal limanı, bataklık-

kumul-deniz ve ormanlık alanları ile zengin biyoçeşitliliği bir arada barındıran doğa harikası bir alan olup İl Merkezine 14 Km. uzaklıktadır.

Aynı zamanda 1.Derece Doğal Sit Alanı da olan Hamsilos Tabiat Parkı,Türkiye'nin 22. Tabiat Parkı olup, Sinop'un da en özel alanlarından biridir. Sinop'un diğer cazibe merkezlerinden olan İnceburun ve Sarıkum Gölü dışında şehre gelen ziyaretçilerin en az %85'inin mutlaka uğradığı bir alandır. Oksijen yoğunluğu açısından bakıldığında ülke genelinde birinci sırada değerlendirilmektedir.

Hamsilos Tabiat Parkı'na oluşumu

1987 yılında mesire yeri olarak tescil edilmiş olan ve sahip olduğu peyzaj güzellikleri yanında bu güzelliklerinden rekreatif anlamda faydalanılmasına olanak veren gününbirlik tesislerin yer aldığı Akliman Mesire Yeri de Tabiat Parkının bir başka cazibe noktasıdır. Alanın Tabiat Parkı ilan edilmesi ile mesire yeri statüsü kaldırılarak Tabiat Parkı sınırlarına dahil edilmiş ve Akliman Gününbirlik Kullanım Alanı adını almıştır.

Bu mevki aynı zamanda; arkeolojik döneme tarihlendirilen liman içindeki keramik parçaları ile eski denizcilerin mezarlarının, resmi kaynaklara dayanmamakla birlikte yöre halkı tarafından fosil kalıntısı olduğu belirtilen deniz kıyısındaki buluntuların ve de Amazon Kadınlarının yıkandığı alan olarak inanılan Kadınlar Hamamı'nın yer aldığı kültürel kaynak değerleri açısından da zengin bir alandır.

Hamsilos Mevkii ise İskandinavya'daki fiyortlara benzerliğinden yola çıkılarak birçok yayında fiyort olduğu belirtilen bir doğal liman olan Hamsilos Limanı ve yakın çevresini kapsamaktadır. Hamsilos; görünüş itibariyle bir fiyort'a benzemekle birlikte, aslında Deveci Deresi Vadisi'nin daha derin kazılmış bölümlerinin denizin yükselmesi sonucunda boğularak limana dönüşmesiyle oluşmuş bir yer şeklidir. HamsilosFiyort'u olarak anılan bu oluşum, ziyaretçilerine; deniz, koy ve yeşilin bir arada yer aldığı eşsiz ve doyumsuz bir görsel peyzaj zenginliği sunmaktadır.

Birçok faktörün etkisi altında çeşitlenen Tabiat Parkı'nın bitki örtüsü de zengin bir biyoçeşitliliğe ev sahipliği yapmaktadır. Alanda, yabani karanfil(*Dianthus carmelitarum*), kastamonu soğanı (*Alliumkastambulense*), deve diken (*Cirsiumpseudopersonatasp.pseudopersonata*), teke sakalı (*Tragopogonaureus*), sütleşen(*Euphorbiacardiophylla*), sinop çiğdemi(*Crocusspeciosusssp.xantholaimos*) gibi 6 endemik ve bir çok tehlike kategorisi sınıfı içerisinde değerlendirilen korunmaya değer bitki türü bulunmaktadır. Kuşlar açısından bakıldığında da yaban hayatı özellikli bir alandır ve 150den fazla sayıda kuş türünün barınmak, konaklamak ya da göç amaçlı tercih ettikleri bir alandır.

100

Alandaki Rekreatsyonel KullanımlarHamsilos Tabiat Parkı ziyaretçilerin botanik gezileri, doğa yürüyüşleri, bisiklet turları, koşu, fotoğraf çekimi, böcek ve hayvanları inceleme, kuş gözlemciliği, piknik, deniz aktiviteleri gibi rekreatsyonel ihtiyaçlarına cevap verebilecek potansiyele sahiptir.

Zengin orman altı bitki varlığı,akdeniz bitki örtüsü ve defne ormanları ve jeolojik yapısı nedeniyle bölgeye gelen grupların her mevsim mutlaka ziyaret ettiği bir alandır.

Günübirlik Sahalar ve Rotalar: Hamsilos Tabiat Parkı, gelen ziyaretçilerin günübirlik kullanım alanlarından faydalanarak hem yaz aylarında hem de kış aylarında güzel vakit geçirmelerini sağlamaktadır. Tabiat Parkı içerisinde, ziyaretçilerin günübirlik ihtiyaçlarını karşılamaları için, Akliman Günübirlik Kullanım Alanı mevcut olup; bu alanda yemek hizmeti de veren Kırkahvesi, Büfe, WC ve piknik üniteleri mevcuttur. Bu alanlar dışında alanda balıkçı barınağı mevkii ve plajlar mevkii(yangın merkezi karşısı) inde yeni günübirlik alanlar ile HamsilosKoyu mevkisinde kır kahvesi ve dinlence alanları yapımı planlanmış olup; tesislerin yapımına başlanılacaktır.

Tabiat Parkının içinde yürüyüş amacı ile düzenlenmiş dört adet parkur bulunmaktadır.

1-Akliman Günübirlik Alanı - Kadınhamamı mevkii :Akliman Giriş Kontrol Noktasından başlayıp Kadınlar Hamamı mevkisine kadar uzanan patika yol alandaki en kısa parkurdur.. Bu güzergâh üzerinde taşıtla dolaşım mümkün değildir. Görsel Peyzaj değerleri açısından önemli olan ve Kadınlar Hamamı'nda son bulan bu güzergâh, arazinin topografik yapısı nedeniyle zorluk derecesi oldukça düşüğe seviyede olan bir güzergâhtır. Bu güzergahın sonunda yer alacak Manzara Seyir Noktasından, Sarı Ada, Karaada, Kadınlar Hamamı, Sinop Kenti görülebilmektedir.

2-Hamsilos Tabiat Parkı Giriş Noktası Karaada Feneri :Yaklaşık 1,5 Km uzunluğunda olup Tabiat Parkı Giriş Kontrol Noktasından başlayıp Karaada Deniz Feneri'ne kadar uzanan güzergâhtır. Karayolunun güzergâh olarak belirlendiği bu güzergâh üzerinde taşıtla da dolaşım olanağı bulunmaktadır. Güzergah üzerinde inşa edilecek olan İdari-Ziyaretçi ve Tanıtım Merkezinde alana özgü flora örnekleri ile fauna türlerinin tahnitlerini, sucul flora ve fauna örneklerinin görülebileceği Tongasuyu Mervii sulak alanını, geleneksel olarak kullanılmakta olan plajları, nihai nokta olan Karaada Feneri'nden de eşsiz silueti ile tüm Akliman Koyunu ve Sarı Ada'yı görmek mümkündür.

3-Hamsilos Burnu-Hamsilos Mervii :Yaklaşık 2 km uzunluğundaki bu güzergâh, Akliman Yolu üzerinde araçların gidebileceği son nokta olan Hamsilos Burnu'ndan başlamaktadır. Güzergah, Hamsilos Koyunu da çevreleyerek Tabiat Parkı sınırında (Hamsilos Koyu Karşı Burnu) son bulmaktadır. Hamsilos Burnu Sapağı'ndan itibaren araç girişinin yasak olduğu ve bu noktadan sonra tamamıyla yaya dolaşımına ayrılmış olan bu güzergah, Hamsilos Patikasının sonlandığı noktadan itibaren orman içi açıklık alanlardan ilerleyerek sonlanır. Zorluk derecesi orta seviyededir. Güzergah üzerinde Hamsilos Kıyı Mağaralarını, Karadeniz'de Ria tipi kıyı oluşumunun en güzel örneklerinden olan Hamsilos Koyunu ve Sinop siluetini görebilmek, bunun yanında da endemik bitki türlerini ve alana özgü su kuşlarını gözlemleyebilmek mümkündür.

4-Karaada Feneri- Hamsilos Burnu: Yaklaşık 1 km uzunluğunda olan bu güzergah tamamen orman ve kıyı fundalıkları arasından geçmekte olup; güzergah boyunca flora ve deniz manzaralarının görülebileceği bu güzergah sonunda kıyı oluşumlarının en

güzel örneklerinden biri olan Hamsilos Burnu ve olta balıkçılığı yapan balıkçıları görmek mümkündür.

Flora

Avrupa-Sibiryaya fitocoğrafik bölgesinde yer alan Hamsilos Tabiat Parkı'nda, bitki türlerinin Fitocoğrafik Bölgelere göre yüzde dağılımına bakıldığında % 30 Euro-Siberian (Avrupa-Sibiryaya), % 15 Mediterian (Akdeniz), % 0,4 İran-Turan(İran-Turan) bölgesine ait türler olduğu, % 2 sinin Cosmopolitan, % 50 sinin ise bilinmeyen türler olduğu görülmüştür. Bu türler içinde % 2,6'sı da endemiktir (Tablo 7). Toplam 232 tür ve tür altı takson, 66 familya, 175 cinse sınıflandırılmaktadır.

Fitocoğrafik Bölgelerin % dağılımı				Fam:66		Cins:175	
Taxon	Euro-Siberian	Mediterranean	İran-Turan	Cosmopolitan	Bilinmeyen	Endemik	
232	(Eux.21) 69	34	1	5	117	6	
%	30,0	15,0	0,4	2,0	50,0	2,6	

102

Tablo 7. Türlerinlerin fitocoğrafik bölgelere dağılımı

Tabiat Parkında 6 adet endemik 12 adet de tıbbi amaçlı kullanılabilen bitki türü mevcut bulunmaktadır.

Hamsilos Tabiat Parkı Turizm Talebi Değerleri

Hali hazırdaki ziyaretçi sayısı	Ziyaretçi(konaklamayanlar) : 100.000 kişi (yaklaşık)
Para harcama	Günübirlik gelenler günde ortalama 20 TL harcıyorlar.
Ziyaretçi Profili	Bireysel gezginler : %5 Eşler: % 10 Aileler : % 50 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde) : % 30 Diğerleri : %5

Gelişlerinin ilk on sebebi:	1- Günübirlik piknik, deniz aktiviteleri 2- Doğa gezileri, 3- Manzara seyir, Fotoğraf Çekimi 4- Doğa Eğitimi Programları (çok nadir) 5- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (çok nadir)
Kıyaslanabileceği bir saha	

Hamsilos Tabiat Parkı Turizm Arzı Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Uluslararası havaalanına yakınlığı	Ankara'ya 428 km, İstanbul'a 691 km uzaklıkta.	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma (x) Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	Ziyaretçinin Genel ulaşım kanaati:Şehre yakın yeni yol hizmete girecek ancak havaalanı tesisleri yetersiz bulunuyor.
Ulaşım için problemler:		

103

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı		X		
Yerel ağ(toprak, asfalt)		X		
Anayollara bağlantı		X		
Yerel genel taşımacılık		X		
Programlar				
Ücretler		X		
Ring patikaları				

İşaret levhaları		X		Yapılmakta
Genel yer işaret levhaları				
Bilgi panoları	X			Panolar yapılmakta.
Araçlar için park kapasitesi	X			Düzenleniyor
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			
Restoran sayısı		X		Yeni kırkahvesi planlanmış yapılacak
Restoranların durumu	Kategori		Sayısı	Açıklama
	Turistik		1	Günübirlik alan içinde
	Yerel			
Yemek standartları	Yüksek standartlı yemek sunanlar : Yeterli standartta yemek sunanlar: 1 adet Kötü standartta yemek sunanlar :			
Barınma imkanları	Kategori	Kuruluş sayısı		Yatak Sayısı
Oteller				
Hosteller				
Yatak&kahvaltı oteli				
Rota üstü kulübeler				
Bungalov tarzı	--			
Kamp alanı	--	--		--
Diğerleri: Pansiyon	--	--		--

Sahanın kendine has özellikleri;

	Nitelik	Durum	Açıklama
Sunduğu değerlerden	Tek-eşsiz olanlar var mı?	Hamsilos Koyu	Karadenizdeki tek koy ve Türkiye'nin en kuzey noktasında, güneşin denizden

			doğup denizden battığı ender coğrafyalardan olması
	Biraz farklı ama değerli olanlar	Akdeniz bitki örtüsü enklavlarının bulunması	
	Diğer ilgi çeken yerlere benzer olanlar		
Alan turist ziyaret döngüsüne girecek şekilde turistlerin ilgisini çekecek diğer alanlara yakın mı?			Kastamonu, İnebolu, Cide ve Samsun gibi turistik yerlere yakınlığı bulunmaktadır.
Alandaki yabancı varlıklar	Bayrak türler	Su Samuru,	
	Diğer ilginç yaban hayatı	Akdeniz Fokunun Karadenizde en son görüldüğü nokta olması	
	Endemik bitkiler,	Var	
	Kelebekler	Var	

Tatmin edici yaban hayatı izleme imkanı	Memeliler	Kuşlar	Açıklama
Garanti edilen türler var mı?	Var	Var	Karaca, Sincap, Sülün, şahin, ağaçkakan ve ötücü kuşlar ile kış mevsiminde ördek ve balıkçıl kuşları, kara gerdenli dalgıç ve bahriler, batağanlar
Genellikle rastlanma ihtimali	Var	Var	Karaca, Sincap, Şahin, ile ötücü kuşlar
Şans veya mevsime bağlı olanlar			Su samuru, dalgıç, batağan, balıkçıl kuşlar ve ördekler
Alanda bulunan tesisler			
Sahadaki tesisler	Yetersiz	Yeterli	İyi
			Durum açıklaması

Rekreasyonel tesisler		X		Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
Diğerleri				

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar	Yok						
Ormanlar	Var	X					
İzole alanlar	Yok						
Şelaleler	Yok						
Göller	Yok						
Nehirler	Yok						
Yaylalar	Yok						
Mağaralar	Yok						
Koylar	Var	X	X				
Yaban hayatı	Var						
Memeli				X			
Kuşlar				X			
Kelebekler				X			
İklim		X					
Peyzaj dokusu		X					
Kanyonlar	Yok						
Tabiatla uyumlu kültürel miras							
1-5 arası değerlendirme şekli; 1) İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür, 2) Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir, 3) Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar, 4) Herhangi bir farklı şey sunmaz, 5) Turizm için ilginç değil,							

Hamsilos Tabiat Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

İlgaz Dağı Milli Parkı ve Çevresindeki paydaş ve ilgi grupları ile yapılan birebir görüşmeler, çalıştaylar ve yönetici gözlemleri neticesinde aşağıdaki veri grupları elde edilmiştir.

Değerlendirme şekli: 1- Tamamen sağlanabiliyor, 2- genel olarak sağlanıyor, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla sağlanamıyor 5- Hiç sağlanamıyor

IDMP Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi					
Göstergeler	1	2	3	4	5
Tüm ilgi grupları turizmden elde edilen gelirden eşit pay alırlar				X	
Tüm ilgi grupları turizm gelişimine oranlı bir miktar para yatırımı yapabilir				X	

Yerel ekonomi için turizm faydaları açıktır		X			
Turizm gelişimiyle ilgili paydaşların ihtiyaç, istek ve önerileri ele alınıyor		X			
Tüm ilgi gruplarına önem veriliyor		X			
İlgi gruplarının birbiriyle olan ilişkileri iyi		X			
Beraber çalışmanın önemi biliniyor				X	
İyi bir işbirliği içindeler				X	
Belirli kararların alınma amacı saklanmıyor		X			
Yerel ilgi grupları karar almada söz sahibi				X	
Bölgesel ilgi grupları karar almada söz sahibi				X	
Diğer sektörler de turizm gelişimine fayda sağlıyor		X			
Turizm kırsal ekonomiye destek veriyor			X		
Geleneksel faaliyetler ve üretim türleri turizm gelişiminden sonra gelişme gösterdi				X	
Turizm gelişimi istihdamı artırma beklentilerini karşılıyor				X	
Yerel halk, özellikle gençler için yeni iş imkanı ortaya çıktı					X
Kendi turizm işini kurmak isteyenlere yeterli destek veriliyor					X
Turizm işi kurmak için eğitim ve öğretim veriliyor				X	
Planlı turizm uygulaması yapılıyor		X			
Yerel köyler ve kamusal alanın özelliği turizmden sonra zarar görmemiştir.				X	
Turizm temel olarak yerel mal ve hizmetlerden faydalanır				X	
Bölgemizi ziyaret eden turist sayısı yeterlidir		X			
Turizm kültürel mirasın devamına yardımcı oluyor				X	
Turizm endüstriyel mirasın sürdürülmesi için yardımcı oluyor				X	
Turizm gelişimi peyzaj dokusuna zarar vermiyor				X	
Turizm doğanın korunmasına yardımcı oluyor				X	
Turizm kültürel manzaranın korunmasına yardımcı oluyor				X	
Turizm hayat kalitesini artırıyor				X	

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Hamsilos Tabiat Parkı'nın sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi yönünden bir problem yaşamamaktadır.
- 2- Ekonomik beklentiler mevcuttur, bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir,
- 3- Ekonomik kaynak ayrılmakta ve alt yapı yatırımları yapılmakta, kaynakların saha koruma ve turizm gelişimi için yerinde kullanımı sağlanmaktadır.
- 4- Turizm Sinop için müspet etkiler yapmış, kültür ve tabiatın korunmasına imkan sağlanmıştır.

Ekolojik taşıma kapasitesi analizi

Faaliyet	Genel etkiler	Korunan alan üzerindeki etki	Etki		
			Kabul edilebilir	Kabul edilemez	Kabul edilebilir ancak;
Kamping&piknik			X		Alanda bazı

					düzenlemeler yapılması gerekir.
Ahşap Hediyelik eşyaların satılması,	Yok		X		
Dağcılık,trekking	Yok		X		
Su sporları			X		
Rafting	Yok				
Olta balıkçılığı			X		
Normal spor etkinlikleri	Yok		X		
Yeme içme			X		Günübirlik ziyaretçiler yemek ihtiyaçlarını genelde yanlarında getirdikleri yiyecek ve içeceklerden karşılamaktadırlar. Bu konuda alanda düzenli rekreasyonel alanlarının oluşturulması gerekmektedir.
Doğa yürüyüşü			X		
Mağaracılık	Yok				
Kanyoning	Yok				
Yaban hayatı gözlemi	Yok		X		
Bilimsel geziler			X		

Ekolojik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- 1- Hamsilos Tabiat Parkı'nda özellikle kışın katı atık sorunu görülmektedir.
- 2- Günübirlik ziyaretçiler taşıma kapasitesinin üstünde olduğundan sayının sınırlandırılması, yeni sahaların açılarak talebin karşılanması gerekir, bu meyanda çalışmalar devam etmektedir.

İzlemeye esas olan **Ekolojik Göstergeler** aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok

Ekolojik taşıma kapasitesinin etkileri; 1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok					
<i>Ekolojik göstergeler</i>	1	2	3	4	5
Bitkiler turizm artışından etkilenmemektedir			X		
Yürüyüş yollarından yürümeyen turistler bitkilere çok zarar veriyor				X	
Turizmden dolayı daha fazla toprak erozyonu meydana		X			

gelmektedir					
Korunan alanımızın suları gözle görünür şekilde kirlenmektedir			X		
Turizm gelişimi sebebi ile balık miktarı azalmıştır					X
Korunan alanın yer altı suları içme suyu olarak kullanılabilir			X		
Turistler yaban hayatı için rahatsız edici bir faktördür		X			
Turizmden dolayı flora ve faunada ölümler artmıştır					X

Ekolojik göstergelerin değerlendirmesiyle;

- 1- Flora ve faunanın turizmden fazla etkilenmediği,
- 2- Patika dışına çıkan turistlerin olduğu, bunların zararlara sebep olabileceği, uyarı, işaretlemeler ve alan kılavuzu sistemi ile bunların çözülebileceği,
- 3- Turistlerin yaban hayatını az da olsa rahatsız ettikleri, bunun da etkin denetim, uyarılar, otokontrol gibi mekanizmalar ile çözülebileceği düşünülmektedir.
- 4- Netice olarak, henüz ekolojik göstergeler henüz önemli bir tehlike işareti vermemektedir. Ancak, saha görevlisi, işaretleri tabelalar, bilgilendirme ve uyarılar ile *iyi bir ziyaretçi yönetim programı ile* olumsuzluklar önlenilecektir.

109

Fiziki/idari taşıma kapasitesi incelemesi ve değerlendirmesi aşağıya alınmıştır;

1-Akıcı,yeterli2- iyi, 3- fena değil, 4- kötü, 5- çok kötü

Fiziki/idari taşıma kapasitesi							
	Yer	Kapasite	1	2	3	4	5
Altyapı	Korunan alana giriş yolları			X			
	Korunan alandaki yol ağı				X		
	Korunan alan içindeki toplu taşıma araçları			X			
Park girişi	Park etme					X	
	Akış					X	
Park yeri imkanları	Yer sayısı					X	
	Biletleme					X	
	Yönlendirme					X	
Bilgi imkanları	İşaret levhaları				X		
	Yetkililer				X		
	Ziyaretçi merkezi	Yok					
	Ofisler	Yok					
Yiyecek içecek temini	Tedarik		X				
Ticaret	Seçenekler					X	

Olanaklar	Tuvaletler			X			
	Atıkların toplanması					X	
Patika ağı	Yeterlilik durumu			X			
Yaban hayatı izleme noktaları	Sayısı ve uygunluğu	Yok					
Aktiviteler	Seçenekler						
	Paket doğa turları	Yok					
	Bisiklet kiralama	Yok					
	Araç kiralama			X			
	At-katır kiralama			X			
Çalışanlar	Yeterli sayıda						X
	Donanımlı				X		

Fiziki/idari taşıma kapasitesi yönünden yapıla değerlendirme;

- İdaremiz personel yönünden yeterli donanımına sahip değildir, takviye edilmelidir,
- Tabiat Parkının yönetim planı mevcuttur. İmar Planı onaylandıktan sonra gerekli tesislerle ilgili yatırımlar yapılacak ve ziyaretçi ihtiyaçları karşılanacaktır.
- Tabela, bilgi panosu, ikaz vb. işaretlemeler lüzumludur, yapılmaktadır,
- Sahada tuvalet, otopark, plaj düzenlemeleri vb. temel ihtiyaçların karşılanması için altyapı çalışmalarına ağırlık verilmektedir,
- Ziyaretçi merkezi açılacaktır, çalışmaları devam etmektedir.
- Personelin donanımı arttırılmalıdır.

110

Psikolojik taşıma kapasitesi ile alakalı değerlendirmede ise kayda değer herhangi bir problem yaşanmadığı görülmektedir.

Taşıma kapasitesinin tüm yönleri ile incelenmesini müteakip genel değerlendirmesi şu şekilde yapılabilir;

- Taşıma kapasitesine ulaşılmamıştır, ekosistem ve korunan alan turizmden kısa vadede zarar görecektir durumda değildir,
- Kurumlar özellikle Tabiat Parkı ile ilgili beklentilere sahiptir, bu beklentilerin turizmin artışı ile bir bölümünün gerçekleşmesi mümkündür,
- İnsanların beklentilerinin yönetilmesi gereklidir, bazı beklentiler uygulanamaz özellikler taşımaktadır.

4.4.TATLICA ŞELELERİ TABİAT PARKI

Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı Sinop ilinin Erfelek ilçesi Tatlıca Köyü sınırları içinde kalmaktadır. Tabiat Parkı Gürleyik deresinin şelaleler şeklinde döküldüğü alan üzerinde 4 hektar bir alana sahip bir parktır. Ancak tabiat parkının şelalelerin başlangıç noktası ve gürleyik deresinin olduğu kaynağa kadar genişletilmesi için çalışmalar Genel Müdürlükçe devam etmektedir.

Alanın ana kaynak değeri 28 adet peş peşe irili ufaklı takım şelalelerinden oluşmasıdır. Aynı zamanda alan yağmur ormanları özelliğine sahip zengin biyoçeşitlilik ve peyzaj değerlerini de taşımaktadır.

Alanın ayrıntılı bir biyoçeşitlilik araştırması yapılmadığından endemik türler hakkında yeterli bir bilgi yoktur.

Alandaki Rekreatif Kullanımlar Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı ziyaretçilerin botanik gezileri, doğa yürüyüşleri, trekking, şelale tırmanışı, koşu, fotoğraf çekimi, böcek ve hayvanları inceleme, kuş gözlemciliği, piknik, gibi rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilecek potansiyele sahiptir.

111

Zengin orman altı bitki varlığı, ve jeolojik yapısı (takım şelaleleri) nedeniyle alan Sinop ilinin en gözde turizm alanıdır.

Günübirlik Sahalar ve Rotalar: Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı, gelen ziyaretçilerin günübirlik kullanım alanlarından faydalanarak hem yaz aylarında hem de bahar aylarında güzel vakit geçirmelerini sağlamaktadır. Kış dönemi alana ulaşım riskli ve şelaleler kar altında olduğundan bölge halkı ve profesyonel trekkingciler dışında kullanılmamaktadır. Tabiat Parkı içerisinde, ziyaretçilerin günübirlik ihtiyaçlarını karşılamaları için alanda yemek hizmeti de veren Kırkahvesi, Büfe, WC ve piknik üniteleri mevcuttur. Bu hizmetlerin dışında bölgedeki iki su değirmeninde ayran, mısır unu, gözleme gibi hizmetler ile yöre halkı tarafından işletilen iki adet gözlemci ve ayranıcı da mevcuttur. Tabiat Parkının sınırlarının genişletilmesi sonrasında hazırlanacak yönetim planı ile dağınık olan bu tesis ve hizmetler planlanacak ve etkin bir ziyaretçi yönetimi oluşturulacaktır.

Tabiat Parkının içinde yürüyüş amacı ile düzenlenmiş üç adet parkur bulunmaktadır.

1-Günübirlik Alan-Şelale: Tabiat Parkında Günübirlik alandan merdivenlerden başlayan yürüyüş 2. Şelaleden sonra tümüyle şelale yatağı boyunca devam eder ve şelaleleri oluşturan suyun kayadan çıktığı kaynağa kadar devam eder. Bu hat boyunca 28 adet irili ufaklı şelaler ve zengin bitki örtüsü tırmanıcılar tarafından görülür. Kaynaktan sonra geri dönüş için kullanılan patika tümüyle orman içinden geçer. Bu güzergah üzerinde bulunan Su Değirmeninin bahçesinde dinlenilebilir, yan şelale kollarında üç adedi gezilebilir. Güzergah tekrar aşağıya doğru devam ederek başlangıç noktasına ulaşır. Şelale boyunca olan güzergah zorlu bir parkur olduğundan yaşlı ve çocukların dönüş parkuru olan orman içindeki parkuru kullanmaları gerekmektedir.

2-Günübirlik alan –Tatlıca Köyü : Günübirlik alan yanındaki köy yolundan başlayan güzergah Tatlıca Köyü yerleşkesine kadar devam eder. Yaklaşık 6 km olan bu güzergah üzerinde doğal peyzaj ve otantik yerleşkeler görülebilir.

Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı Turizm Talebi Değerleri

Hali hazırdaki ziyaretçi sayısı	Ziyaretçi(konaklamayanlar) : 60.000 kişi (yaklaşık)
Para harcama	Günübirlik gelenler günde ortalama 20 TL harcıyorlar.
Ziyaretçi Profili	Bireysel gezginler : %5 Eşler: % 10 Aileler : % 30 Tur grupları (tanıdık ve benzer talepteki kişilerin bir araya gelmesi şeklinde) : % 50 Diğerleri : %5
Gelişlerinin ilk on sebebi:	1-Günübirlik piknik, 2- Doğa gezileri, 3-Treking 1- Manzara seyir, Fotoğraf Çekimi 2- Doğa Eğitimi Programları (çok nadir) 3- Yaban Hayatı ve Kuş Gözlemciliği (çok nadir)
Kıyaslanabileceği bir saha	

112

Tatlıca Şelaleleri Parkı Turizm Arzu Değerleri

Ulaşılabilirlik		
Sahanın Uluslararası havaalanına yakınlığı	Ankara'ya 428 km, İstanbul'a 691 km uzaklıkta.	
Alana Ulaşım	Özel taşıt (x) Toplu taşıma ()	Ziyaretçinin Genel ulaşım kanaati: İlçe merkezine uzak

	Diğerleri (x) (Bisiklet, motosiklet, yürüyüş, atlı vb.)	olan Tabiat Parkının yolu çok kötüdür.
Ulaşım için problemler: Yeni yol ve arıtma tesisi inşaatı nedeniyle yol küçük araçlar için zaman zaman sorunlar yaratmaktadır. Ancak yapımı hızla devam eden yolun önümüzdeki sezon tamamlanması planlanmaktadır.		

Altyapı	Yetersiz	Yeterli	İyi	Açıklama
Taşımacılık ağı	x			
Yerel ağ(toprak, asfalt)		X		Yeni yol yapımı bitene kadar sıkıntılı
Anayollara bağlantı		X		
Yerel genel taşımacılık	x			
Programlar				
Ücretler		X		
Ring patikaları				
İşaret levhaları		X		Yapılmakta
Genel yer işaret levhaları				
Bilgi panoları	X			Panolar yapılmakta.
Araçlar için park kapasitesi	X			Düzenleniyor
Bilgi alma ve tercüme kolaylıkları	X			
Restoran sayısı		X		Alan genişletilmesi ile birlikte yeni tesislerin devreye girmesi bekleniyor.
Restoranların durumu	Kategori			Sayısı
	Turistik			
	Yerel			1
				Günübirlik alan içinde
Yemek standartları	Yüksek standartlı yemek sunanlar : Yeterli standartta yemek sunanlar: 1 adet Kötü standartta yemek sunanlar :			
Barınma imkanları	Kategori		Kuruluş sayısı	Yatak Sayısı
Oteller				
Hosteller				
Yatak&kahvaltı oteli				
Rota üstü kulübeler				
Bungalov tarzı	--			
Kamp alanı	--		--	--
Diğerleri: Pansiyon	--		--	--

Sahanın kendine has özellikleri;			
	Nitelik	Durum	Açıklama
Sunduğu değerlerden	Tek-eşsiz olanlar var mı?	Takım Şelaleleri	28 adet şelalenin peş peşe olması
	Biraz farklı ama değerli olanlar	Alandaki çalışır durumdaki su değirmenleri	
	Diğer ilgi çeken yerlere benzer olanlar		
Alan turist ziyaret döngüsüne girecek şekilde turistlerin ilgisini çekecek diğer alanlara yakın mı?			Kastamonu, İnebolu, Cide ve Samsun gibi turistik yerlere yakınlığı bulunmaktadır.
Alandaki yabanıl varlıklar	Bayrak türler		
	Diğer ilginç yaban hayatı	Dere Kuşu ve Kızböcekleri	Yaz aylarında şelale hattı boyunca çok renkli kızböcekleri görülebilir.
	Endemik bitkiler,	Var	
	Kelebekler	Var	

Tatmin edici yaban hayatı izleme imkanı	Memeliler		Kuşlar	Açıklama
Garanti edilen türler var mı?	Var		Var	Karaca, Sincap, şahin, ağaçkakan ve ötücü kuşlar
Genellikle rastlanma ihtimali	Var		Var	Karaca, Sincap, Şahin, ile ötücü kuşlar
Şans veya mevsime bağlı olanlar				Su Samuru, Dere kuşu
Alanda bulunan tesisler				
Sahadaki tesisler	Yetersiz	Yeterli	İyi	Durum açıklaması
Rekreasyonel tesisler	X			Alan genişletildiğinde Uzun devreli gelişme planına göre yapılabilir.
Spor tesisleri	X			
diğerleri				

Doğal Kaynakların Potansiyeli							
Kaynak adı	Var	1	2	3	4	5	Açıklama
Dağlar	Yok						
Ormanlar	Var	X					
İzole alanlar	Yok						
Şelaleler	Var						
Göller	Yok						
Nehirler	Var						
Yaylalar	Yok						
Mağaralar	Yok						
Koylar	Yok	X	X				
Yaban hayatı	Var						
Memeli				X			
Kuşlar				X			
Kelebekler				X			
İklim		X					
Peyzaj dokusu		X					
Kanyonlar	Yok						
Tabiatla uyumlu kültürel miras	Var		X				
1-5 arası değerlendirme şekli; 1-İnsanlar sahayı özellikle bu kaynak için ziyaret ederler, çekirdek üründür, 2-Kaynak alanı ziyaretçiler tarafından mutlaka ziyaret edilir, 3- Alanda kaynağın olması ziyaretçi deneyimine katkı sağlar, 4- Herhangi bir farklı şey sunmaz, 5- Turizm için ilginç değil							

Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı, Onardığımız değirmen.

(Foto: Özlem GÜLNAR)

Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı: Birbiri arkasına 29 sıra şelaleden ibarettir. (Foto: Funda GÜRLEYEN KURU)

Tatlıca Şelaleleri Parkı'nın Taşıma Kapasitesi Analizi

Değerlendirme şekli: 1- Tamamen sağlanabiliyor, 2- genel olarak sağlanıyor, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla sağlanamıyor 5- Hiç sağlanamıyor

IDMP Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi					
Göstergeler	1	2	3	4	5
Tüm ilgi grupları turizmden elde edilen gelirden eşit pay alırlar					X
Tüm ilgi grupları turizm gelişimine oranlı bir miktar para yatırımı yapabilir				X	
Yerel ekonomi için turizm faydaları açıktır				X	
Turizm gelişimiyle ilgili paydaşların ihtiyaç,istek ve önerileri ele alınıyor				X	
Tüm ilgi gruplarına önem veriliyor		X			
İlgi gruplarının birbiriyle olan ilişkileri iyi		X			
Beraber çalışmanın önemi biliniyor				X	
İyi bir işbirliği içindeler				X	
Belirli kararların alınma amacı saklanmıyor		X			
Yerel ilgi grupları karar almada söz sahibi				X	
Bölgesel ilgi grupları karar almada söz sahibi				X	
Diğer sektörler de turizm gelişimine fayda sağlıyor		X			
Turizm kırsal ekonomiye destek veriyor			X		
Geleneksel faaliyetler ve üretim türleri turizm gelişiminden sonra gelişme gösterdi				X	
Turizm gelişimi istihdamı artırma beklentilerini karşılıyor				X	
Yerel halk, özellikle gençler için yeni iş imkanı ortaya çıktı					X
Kendi turizm işini kurmak isteyenlere yeterli destek veriliyor					X
Turizm işi kurmak için eğitim ve öğretim veriliyor				X	
Planlı turizm uygulaması yapılıyor		X			
Yerel köyler ve kamusal alanın özelliği turizmden sonra zarar görmemiştir.				X	
Turizm temel olarak yerel mal ve hizmetlerden faydalanır				X	
Bölgemizi ziyaret eden turist sayısı yeterlidir		X			
Turizm kültürel mirasın devamına yardımcı oluyor				X	
Turizm endüstriyel mirasın sürdürülmesi için yardımcı oluyor				X	
Turizm gelişimi peyzaj dokusuna zarar vermiyor				X	
Turizm doğanın korunmasına yardımcı oluyor				X	
Turizm kültürel manzaranın korunmasına yardımcı oluyor				X	
Turizm hayat kalitesini artırıyor				X	

Sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı'nın sosyal ve ekonomik taşıma kapasitesi yönünden bir problem yaşamamaktadır.
- Ekonomik beklentiler mevcuttur, bu sürecin iyi yönetilmesi gerekir,
- Ekonomik kaynak ayrılmakta ve alt yapı yatırımları yapılmakta, kaynakların saha koruma ve turizm gelişimi için yerinde kullanımı sağlanmaktadır.

- Turizm Sinop için müspet etkiler yapmış, kültür ve tabiatın korunmasına imkan sağlanmıştır.

Ekolojik taşıma kapasitesi analizi					
Faaliyet	Genel etkiler	Korunan alan üzerindeki etki	Etki		
			Kabul edilebilir	Kabul edilemez	Kabul edilebilir ancak;
Kamping&piknik			X		Alanda bazı düzenlemeler yapılması gerekir.
Ahşap Hediyelik eşyaların satılması,	Yok		X		
Dağcılık,trekking	Var		X		
Su sporları	Yok		X		
Rafting	Yok				
Olta balıkçılığı	Yok		X		
Normal spor etkinlikleri	Yok		X		
Yeme içme			X		Günübirlik ziyaretçiler yemek ihtiyaçlarını genelde yanlarında getirdikleri yiyecek ve içeceklerden karşılamaktadırlar. Bu konuda alanda düzenli rekreasyonel alanlarının oluşturulması gerekmektedir.
Doğa yürüyüşü			X		
Mağaracılık	Yok				
Kanyoning	Yok				
Yaban hayatı gözlemi	Yok		X		
Bilimsel geziler			X		

Ekolojik taşıma kapasitesi verilerini değerlendirme sonuçları;

- Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı'nda katı atık sorunu görülmektedir.
- Günübirlik ziyaretçiler taşıma kapasitesinin üstünde olduğundan şelalelere çıkan kişi sayının sınırlanması gerekir, alana gelenler için yeni aktiviteler koyulması şelalelere baskıyı azaltabilir.

İzlemeye esas olan **Ekolojik Göstergeler** aşağıdaki şekilde incelenmiştir.

1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok

Ekolojik taşıma kapasitesinin etkileri;					
1- tamamen doğru , 2- genel olarak doğru, 3- veri yok,, 4- çoğunlukla yanlış 5- Hiç yok					
Ekolojik göstergeler	1	2	3	4	5
Bitkiler turizm artışından etkilenmemektedir			X		
Yürüyüş yollarından yürümeyen turistler bitkilere çok zarar veriyor				X	
Turizmden dolayı daha fazla toprak erozyonu meydana gelmektedir		X			
Korunan alanımızın suları gözle görünür şekilde kirlenmektedir			X		
Turizm gelişimi sebebi ile balık miktarı azalmıştır					X
Korunan alanın yer altı suları içme suyu olarak kullanılabilir			X		
Turistler yaban hayatı için rahatsız edici bir faktördür		X			
Turizmden dolayı flora ve faunada ölümler artmıştır					X

Ekolojik göstergelerin değerlendirilmesiyle;

- Flora ve faunanın turizmden fazla etkilenmediği,
- Patika dışına çıkan turistlerin olduğu, bunların zararlara sebep olabileceği, uyarı, işaretlemeler ve alan kılavuzu sistemi ile bunların çözülebileceği,
- Turistlerin yaban hayatını az da olsa rahatsız ettikleri, bunun da etkin denetim, uyarılar, otokontrol gibi mekanizmalar ile çözülebileceği düşünülmektedir.
- Netice olarak, henüz ekolojik göstergeler henüz önemli bir tehlike işareti vermemektedir. Ancak, saha görevlisi, işaretleri tabelalar, bilgilendirme ve uyarılar ile *iyi bir ziyaretçi yönetim programı ile* olumsuzluklar önlenilecektir.

119

Fiziki/idari taşıma kapasitesi incelemesi ve değerlendirmesi aşağıya alınmıştır;

1-Akıcı,yeterli2- iyi, 3- fena değil, 4- kötü, 5- çok kötü

Fiziki/İdari taşıma kapasitesi							
	Yer	Kapasite	1	2	3	4	5
Altyapı	Korunan alana giriş yolları					x	
	Korunan alandaki yol ağı				x		
	Korunan alan içindeki toplu taşıma araçları						
Park girişi	Park etme					x	
	akış					x	

Park yeri imkanları	Yer sayısı					X	
	Biletleme					X	
	yönlendirme					X	
Bilgi imkanları	İşaret levhaları				X		
	Yetkililer				X		
	Ziyaretçi merkezi	Yok					
	Ofisler	Yok					
Yiyecek içecek temini	Tedarik		X				
Ticaret	Seçenekler					X	
Olanaklar	Tuvaletler					X	
	Atıkların toplanması			X			
Patika ağı	Yeterlilik durumu			X			
Yaban hayatı izleme noktaları	Sayısı ve uygunluğu	Yok					
Aktiviteler	seçenekler						
	Paket doğa turları	Yok					
	Bisiklet kiralama	Yok					
	Araç kiralama	Yok					
	At-katır kiralama			X			
Çalışanlar	Yeterli sayıda						X
	Donanımlı					X	

Fiziki/idari taşıma kapasitesi yönünden yapıla değerlendirme;

120

- İdaremiz personel yönünden yeterli donanımına sahip değildir, takviye edilmelidir,
- Tabiat Parkının gelişme planı vardır. Sınır genişletilerek yönetim planı yapılmalıdır.
- Tabela, bilgi panosu, ikaz vb. işaretlemeler lüzumludur, yapılmaktadır,
- Sahada tuvalet, otopark düzenlemeleri vb. temel ihtiyaçların karşılanması için altyapı çalışmalarına ağırlık verilmektedir,
- Bilgilendirme merkezi olmalıdır.
- Personelin donanımı artırılmalıdır.

Psikolojik taşıma kapasitesi ile alakalı değerlendirmede ise kayda değer herhangi bir problem yaşanmadığı görülmektedir.

Taşıma kapasitesinin tüm yönleri ile incelenmesini müteakip genel değerlendirmesi şu şekilde yapılabilir;

- Taşıma kapasitesine ulaşılmıştır, ekosistem ve korunan alan turizmden zarar görebilir,

- Kurumlar özellikle Tabiat Parkı ile ilgili beklentilere sahiptir, bu beklentilerin turizmin artışı ile bir bölümünün gerçekleşmesi mümkündür,
- İnsanların beklentilerinin yönetilmesi gereklidir, bazı beklentiler uygulanamaz özellikler taşımaktadır,

4.6. SİNOP İLİ VE İLÇELERİNİN KIYASLAMA YÖNTEMİ İLE KISA DEĞERLENDİRMESİ (BENCHMARKING ÇALIŞMASI)

Karşılaştırma yöntemi, kapsam dahilindeki unsurun benzerleri ve rakipleri ile arasındaki farkı görmesi ve daha ilerlemesine itici güç olması amaç edinilerek verimlilik artırma yöntemidir.

Karşılıklı bilgi alışverişi olarak değerlendirilen bu yöntemde, kopyalama değil, kendi ürünlerimize yönelik ilham almak, uyarlamak hedeftir. Gelecek eğilimlerini şimdiden görüp, müşterinin isteklerini şimdiden karşılamaya hazırlıklı olmayı gerektirir.

Karşılaştırma yapılan ilçenin/ilin başarılı oluşu hususta takip ettiği yolun ilçemizde/ilimizde alınabilirliği araştırılmaktadır.

BENCHMARKING YÖNTEMİ İLE DOĞA TURİZMİ POTANSİYELİ YÜKSEK OLAN BAZI İLÇELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ			
İlçe	Kıyaslanan İl/ilçe	Kıyaslama sebebi,	Örnek Alınacak Deneyim
Merkez	Akçakoca	İklim, doğa ve şehir yapısı	Sinop deniz ve orman kültürünün orijinallliği ile gelişebilir, bu hali ile Akçakoca'ya benzerliği fazladır, burasının gelişme deneyimlerini kullanmalıdır.
Erfelek	Manavgat	İklim, doğa	Manavgat şelalesi ve etrafındaki ekoturizm faaliyetleri erfelek için örnek olabilir.
Boyabat	Safranbolu,	İklim, doğa ve şehir yapısı	Tarihi şehir kültürü ve otantik kırsal yerleşimler konusundaki deneyimleri Boyabat için örnek olabilir.

Sonraki bölümde verilecek doğa turizmi stratejilerinde yapılan detaylı karşılaştırmaların sonuçlarına göre stratejik faaliyetler oluşturulmuştur.

BÖLÜM 5

5.1SİNOP'TA SÜRDÜRÜLEBİLİR DOĞA TURİZMİ STRATEJİLERİ

Gelişme Stratejileri

<u>STRATEJİ:1</u>
“Doğa turizmi yatırım projelerine uygulanmak için teşviklerin sağlanması ile Sinop'ta turizm sektöründe yatırımların artırılması”
<u>STRATEJİ:2</u>
“Sürdürülebilir doğa turizmi ürünlerinin, turistik kalkınma sürecinde zarar görmek yerine, faydalı olan yerel çevre, toplum ve yöre kültürüyle uyum içinde işlenmesi”
<u>STRATEJİ:3</u>
“Yüksek potansiyele sahip ilçelerde yerel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak öne çıkarılması”
<u>STRATEJİ:4</u>
“Ürün çeşitliliğini artırma yoluyla, gelirlerin artırılmasının sağlanması”

122

Pazarlama Stratejisi

<u>STRATEJİ:1</u>
“Milletler arası, ülke geneli, bölgesel ve yerel ölçekte markalaşmanın hedeflenmesi, ülke çapında tanıtım ve pazarlamaya ek olarak varış noktaları bazında tanıtım ve pazarlama faaliyetlerine başlanması”
<u>STRATEJİ:2</u>
“Doğa turizmi ürünlerinin her bileşeninde toplam kalite yönetiminin, sertifikasyonun etkin kılınması”
<u>STRATEJİ: 3</u>
“Toplumun farklı kesimlerine uygun fiyatta, kaliteli turistik ürün alternatiflerinin sunulması, faydalandırmada yüksek ekonomik güç sahibi olmanın gerekmemesi ”

Ziyaretçi Yönetimi Stratejisi

STRATEJİ: 1

“Koruma ilkeleri ve ziyaretçi yönetim kriterlerinin ile yaygınlaştırılması, bunun yanında, müşteri beklentilerine de dayalı sürdürülebilir ziyaretçi yönetiminin sağlanması”

İzleme ve Değerlendirme Stratejisi (Turizmin etkilerinin ve sürdürülebilirliğin izlenmesi)

STRATEJİ:

“Turizmin etkilerinin izlenmesi için, izleme birimlerince göstergelerden yararlanılması”

5.2 STRATEJİK UYGULAMA İLKELERİ:

1. Doğa Turizmini geliştirme politikalarının; doğayı ekonomik rant kaynağı olarak görmemesi,
2. Doğa Turizminden beklentilerin net, uygulanabilir, sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi,
3. Doğanın doğası ile oynanmaması ve karşılıklı zarar görme sonucunun çıkmaması için herkesin doğanın içinde sorumluluklarını bilmesi, başkalarına hatırlatması (otokontrol) ve kamu duyarlılığının gelişmesi,
4. Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması,
5. “Ekoturizm; Doğa Turizminin alt kümesidir” bu sebeple doğaya yönelik turizm söylemlerinde Ekoturizmden ziyade Doğa Turizmi kavramının kullanılması,
6. Doğa Turizminin değerlerinin garanti edilmesi açısından, doğayı etkileyen yatırımlarda ekosistemin değeri, ekosistem servislerinin değeri, yatırımın maliyeti ve sürdürülebilirliğin maliyeti unsurları kıyaslamasının yapılması, kıyaslamada doğadan yana hareket edilmesi (doğaya pozitif ayrımcılık yapılması),
7. Doğa turizmine konu alanların bu planın (Sinop Doğa Turizm Master Planı) alt planları mahiyetinde alan bazında hazırlanacak Doğa Turizmi Yönetim Planlarıyla yönetilmesi,
8. Doğa turizminin de içinde yer aldığı alternatif turizm arayışları gün geçtikçe önem kazanmakta, daha aktif ve eğitici tatiller tercih edilmekte, milli parklar ve diğer

- korunan alanlara duyulan ilgi artmakta, daha kısa süreli ve küçük gruplar halinde seyahat eğilimleri gözlemlenmektedir. Bu sebeple turizm endüstrisinin sürdürülebilir kalkınma konusunda daha çok sorumluluk alıcı politikalar üretmesi,*
9. *Turizmin emek sektörü olduğu ve son ürünün yalnızca insan tarafından sağlanabildiğine dikkat edilerek bu konuda kalifiyeliğin eğitim vb. mekanizmalarla geliştirilmesi,*
10. *Doğa Turizmine yönelik Kongre, Konferans, Sempozyum ve Çalıştayların sıklıkla yapılması, problemlerin ve çözümlerinin tartışılması,*
11. *Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının destekleyeceği öncelikli konular içerisinde kırsal kalkınma boyutu sebebiyle doğa turizminin de yer alması,*
12. *Her türlü doğa turizm aktivitelerin gerçekleştirilmesinde kadınlara önemli rol verilmesi doğa turizmi uygulamalarında kadınların öncelikli olması ve yüksek oranda kadın aktivitelerinin desteklenmesi, gerekli olup; kadın için ön görülen rolün kadının iş yükünü artırıcı ek yük mahiyetinde olmaması,*
13. *Doğa turizmi işletmelerinin kendilerine tarımsal ya da üretim girdisi sağlayan işletmelerin sürekli gelir paylaşımı açısından koordine ve işbirliği içinde olmalarının desteklenmesi, tedarik zinciri geniş istihdamı sağladığı için gelir paylaşımının geniş kitlelere yaygınlaştırılmasının esas alınması,*
14. *Bir alanın sahip olduğu kaynaklar, o alanın kalkınması için bir sermaye veya potansiyel oluşturmaktadır. Bu kaynakların analizi de önemli veri ve bilgi oluşturulmasını temin etmektedir. Gelişme planı ve stratejisi için öncelikle kaynak analizi yapılması,*
15. *Doğa Turizminin doğal kaynaklara sürdürülebilir ekonomik değer kazandırmanın bir yolu olarak değerlendirilmesi, doğa etkinliklerinde çok fazla turist fazla gelir anlayışının yerine taşıma kapasitesine uygun sayıda turist, maksimum doğa deneyimi ve yüksek gelir hedeflenmesi,*
16. *Doğal ortamlarda karşılaşılan sorunlara doğal çözümler bulunması,*
17. *Turist için yolda geçen zamanlar istenmeyen ve kayıp süreler olarak görüldüğünden sahanın çekiciliğine rağmen ziyaretçi sayısını düşürebilir. Bu sebeple kolay ve kısa zamanda ulaşılabilirlik, yol üzerinde yeterli yönlendirme ve bilgilendirme imkanlarının olması ve bu hizmetin sürekliliğinin sağlanması,*

18. Kıyılardaki koylara karadan patika yollarla ulaşım temin edilmeli aynı zamanda bu sahalarla günübirlik olarak kayak, bot, tekne vb ile de ulaşım imkanının sağlanması, bu ulaşımın paket gezi formatında dizayn edilmesi,
19. Otantik ve geleneksel dokunun mimaride korunması,
20. Yeni yapıların ekolojik mimari yaklaşımıyla taş, ahşap, kerpiç vb. ağırlıklı geleneksel yapı malzemeleri kullanılarak yapı kültürümüze uygun yapıların doğa turizmi uygulamalarında öne çıkarılması ve bu konudaki iyi uygulamaların örnek alınması,
21. Doğa turizm uygulamalarında tesislerin doğa teması, bitki teması, hayvan teması gibi donatılmalıdır. Örneğin tesislerde kullanılan çarşaf, örtü gibi ürünlerin doğadan esinlenerek oluşturulan bitki, hayvan, doğa figürleri ile dizayn edilmesi,
22. Doğal ve kültürel varlıklar o bölgenin imajıyla bütünleşen özel anlamlara sahiptirler. İmaj, sembolik bir hatırlatıcıdır. Örneğin, Sinop İli şelaleleri, tekne modelleri gibi yöreyi hatırlatıcı bir imajların öne çıkarılması,
23. Doğa turizminde markalaşmanın önemli ve öncelikli hedefler arasında yer alması,
24. Büyük şehirlere göç etmiş fakat yazları memleketine dönerek tatil yapan, yurt dışında çalışan/yaşayan hemşerilerimizin de önemli ve öncelikli turist hedef kitlesi olarak seçilmesi,
25. Üniversite bünyesindeki kulüpler, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar nezdinde yapılacak kamplarda Sinop'u anlatan ve sembolize eden sinemadan tiyatroya, müzikten karikatüre, heykelden teknolojiye yöresel el sanatlarının (gemi modelciliği ve dokuma işleri) atölye uygulamalarıyla zenginleştirilerek doğal alanların çekim merkezi haline getirilmesi,
26. Yapılarda yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş enerjisi, rüzgar enerjisi gibi) kullanımının sağlanması, küresel ısınma tehdidine, doğanın kirlenmesine, ekolojik ayak izinin büyümesine ve benzeri sorunlara karşı yenilenebilir enerjinin kullanımı, geri dönüşümlü ürünler kullanımı doğa turizmi uygulamalarında ve turizm desteklemelerinde temel uygulama politikası olması,
27. Kente göç sebebiyle köylerde boş bulunan konaklamaya müsait köy evlerindeki kapasitenin ev pansiyonculuğu, apart şekilde kiralama, devre mülk olarak satış veya kiralama modellerinden biriyle değerlendirilmesi,

28. Pansiyonculuk uygulamalarını desteklemek maksadıyla pansiyonculuk yapılan yerlerde organik tarım uygulamalarında yöresel ürünlerin geleneksel yöntemlerle üretilmesi,
29. Kente göç olgusu sebebiyle; kırsal alanda doğa turizmi aktörü olarak görev alacak insan kaynağı azdır. Planlamalarda bu hususun dikkate alınması önemli olup; köylünün alışık olmadığı fabrikalarda vasıfsız eleman olarak çalışmak yerine doğa turizmi faaliyetleri kapsamında aktif rol alarak, misafir ev sahibi ilişkisi ile üretimde yer alması ve gelir elde etmesi sağlanmalıdır. Bu sebeple Sinop'tan İstanbul ve diğer şehirlere göç eden veya halen Sinop'ta olup gelecek planlarını Sinop dışında yapan kişiler için de uygulanabilir girişim alternatiflerinin oluşturulması,
30. Uygulama deneyimi kazanmak ve yöre halkına örnek olması bakımından kamu veya özel girişimci yatırımlarıyla pilot uygulamaların yapılması,
31. Tur operatörlüğünün turist gelmesindeki önemli rolü dikkate alınarak Sinop'ta(İl ve İlçelerde) tur operatörlerinin sayısının artırılması için tur operatörlüğüne başlangıç manasında maddi teşviklerin sağlanması,
32. Doğa Turizmin değerlerinin yüksek olduğu sahalara endüstriyel baskının kontrolü için karar alma mekanizmalarının (Üniversiteler, STK'lar dahil edilerek) eşgüdümün sağlanması,
33. Doğa Turizminde yönetim mekanizması oluşturulmasında otorite paylaşımının esas olması,
34. Biyolojik çeşitlilik değerlerinin belirlenmesi doğa turizmi açısından kullanılabilecek alanların ortaya konulması ve haritalandırılması,
35. Kuşları, bitkileri ve diğer yabani canlıları gözlem turizminin en büyük eksikliği bu canlıların yerlerini bulup tanıyacak uzman rehber eksikliği olduğundan bu konuda rehber yetiştirilmesi,
36. Doğa Turizmine uygun olup; talebin aşırı artabileceği hassas sahalarda öncelikli olarak ele alınmalı ve hassas sahalarda doğa turizmi bilincinin gelişmesine bağlı olarak sonraki yıllarda kontrollü olarak faaliyete açılması,
37. Sürdürülebilir Doğa Turizmi; Sinop kırsalında, henüz toprakları kirlenmemiş, kentsel dönüşüme uğrayıp betonlaşmamış, doğal çevresi ve kırsal kültürel

- dokusunu koruyan yörelerde, sertifikalı organik tarım üretimi yaparak, otantik mimari ve yerel kültür değerleri ile yaşayan bir anlayışı içermesi,*
38. *Doğa Turizminin temel kaynağı olan çevrenin korunması için yerel yönetimlerce yöre insanına doğa korumaya yönelik çevre bilincini geliştirici eğitim programlarının düzenlenmesi,*
39. *Doğa turizmi planlamalarında ve plan uygulamalarında hayvan ve bitkilerin dönemsel ve genel hassasiyetleri temel önemli ilke olarak göz önüne alınacaktır.*
40. *Katılımcılık Uygulama Modelinin, özellikle doğa turizminde daha da fazla öne çıkan temel başarı faktörü olarak ele alınması,*
41. *Doğa turizmi uygulamalarında duyarlılığın yaygınlaştırılması ve sorumluluğun paylaşılması için ilgili tüm kurumlar ve yöre halkının birlikte hareket edebileceği ve etkin görev alacağı otokontrol sisteminin oluşturulması lüzumludur.*
42. *Doğa Turizmi uygulamalarının sosyal yapının korunması kaydıyla yöre halkına ekonomik fayda, ekolojik sürdürülebilirlik faydası ve sosyal fayda sağlaması halinde hayata geçirilmesi,*
43. *Doğa Turizmi etkinliklerinin doğayı tanıma ve tecrübe etme üzerinde odaklanması,*
44. *Doğa Turizmi etkinliklerinin sürdürülebilirliği ve zenginleştirilmesi için İl düzeyinde kamu, dernekler, üniversitede konu ile ilgili çalışan akademisyenler ve sektör paydaşlarının danışma organı olarak bir çatı altında yer alması,*
45. *Doğa Turizmi etkinlikleri çerçevesinde insanda iyilik hali (wellness) programlarının (sağlığın korunması ve geliştirilmesine yönelik egzersiz ve fiziksel aktivite, doğal beslenme, psikolojik yaklaşımlar, yoga vb) geliştirilmesi ve uygulanması,*
46. *Engelliler daha çok imkandan mahrum olduklarından dolayı engellilerle ilgili pozitif ayrımcılık içeren tesisler yapılmalı ve özel doğa etkileşim mekanizmaları kurulması sağlanması,*
47. *Günümüzde doğa yürüyüşü, doğa fotoğrafçılığı ve kampçılık en talep gören turizm çeşitleri olup; doğa turizmi arzının orta ve uzun vadede diğer etkinlikleri de içerecek şekilde zenginleştirilmesi,*
48. *Mevcut Doğa Turizmi uygulamalarının kırsal kalkınmayı sağlaması ve ekolojik turizm ilkelerine uygunluk yönünden incelenmesi, mümkün olan dönüşüm modellerinin geliştirilerek uygulanması,*

49. Sürdürülebilir turizm gelişimi stratejisi (STGS) belirlenirken, bir bölgenin geleceğine ilişkin sürdürülebilir bir dayanak ortaya konulmalı ve yerel halkın katılımının yanı sıra bölgenin kalkınma potansiyelini oluşturan özgün kaynak değerlerinin korunmasına dayalı bir yöntem izlenmeli,
50. Doğa turizminde mutlu turist, mutlu turizm işletmecisi ve mutlu yöre halkı, temiz korunmuş ve kaliteli bir çevrenin hedeflenmesi,
51. Hizmet kalitesinin arttırılması maksadıyla turizm işletmecilerinin periyodik olarak geliştirme (oryantasyon) eğitimlerine tabi tutulması,
52. Sahanın ziyaretçiye sunumunu ve algılanmasını sağlamak üzere tabela, bilgi panosu, broşür, web sitesi gibi kolaylıkların önceden hazırlanması, bunların sahanın doğal dokusunu yansıtan orijinalliğine uygun malzeme, görsel ve metinlerden oluşması,
53. Hediyelik eşya sektörü yörenin tanıtımında ve yöreye gelir bırakmada öncelikli olarak planlanıp seçkin çok tercih edilen tüm doğal değerlerin bulunduğu yerlerde hediyelik eşya satış stantlarının oluşturulması,
54. Hediyelik eşyaların yöresel dokuya uygun ve yöresel doğal değerleri, doğaya dayalı kırsal mirası yansıtıcı özellikler içermesi,
55. İlin tanıtımı amaçlı Doğa Film Festivalleri düzenlenmesi,
56. Sinop'ta bulunan kuş ve kelebek türlerin korunmasına yönelik olmak üzere gönüllük esasına dayalı olarak yerel dernekler ve yerel yönetimlerce etkin çalışmaların yapılması,
57. Yatırım planlamalarında çevresel etkiler yönünden titizlik göstermeleri önemli olduğu gibi turizme etkileri yönünden de değerlendirmenin yapılması, ülkemizde Turizm Etki Değerlendirmesi kavramı gündeme getirilmesi ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yönetmelik çalışmalarının yapılması,
58. Son yıllarda ilimizi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken kruvaziyer (yolcu gemileri) turizminin doğa turizm ile zenginleştirilmesi mümkündür. İlimizi kruvaziyer yolcu gemileri ile ziyaret eden turistlerin oluşturulacak programlarla doğa turizmine katılımlarının sağlanması,
59. İlimizde yapılan adrenalin grubu sporlarının; yarasa uçuş pisti, adrenalin balkonları, doğa spor performans yarışları, doğa spor festivalleri, milletler arası kaya tırmanışları ve inişlerinden oluşan eylemler grubundan oluşturulması,

60. Turizm toplam gelirlerinin arttırılması maksadıyla Sinop'ta yapılmakta olan kitle turizmi uygulamalarıyla doğa turizmi uygulamalarının kombine edilmek suretiyle turistlerin İlimizde kalma sürelerinin arttırılmasını sağlamak için kitle turizmi-doğa turizmi etkinliklerini içeren turizm destinasyon paketlerini ivedilikle oluşturulması,
61. Sinop İlinin turizm potansiyeli yeterince değerlendirilememektedir. Bunun en büyük sebeplerinden biri ise konaklama imkanlarının kısıtlı olmasıdır. Konaklama sürelerinin az olması, ildeki konaklama imkanlarının dengesiz dağılımı ve aktivitelerin azlığı sebebiyle destinasyonlarının zenginleştirilememesi yüzündendir. Turizm faaliyetlerini geliştirme de öncelikli olarak konaklama imkanlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Daha fazla konaklamanın yapılması, kalış gün sayısının arttırılması için aktivitelerin arttırılması, destinasyonların zenginleştirilmesi ve tanıtımın arttırılmasının yanında ev pansiyonculuğu, butik otel, hostel tarzı konaklama imkânlarının da arttırılması gerekmektedir.
62. Doğa eğitimlerinde ekolojik döngüyü ve geri dönüşüm faktörlerini canlı olarak tanıtan simülasyonlar yoluyla anlatılması uygun olacaktır.
63. Acil durum çağrılarına cevap verecek ekipler ve ekipmanlar hazır olarak bulundurulmalı, plan dahilinde kontroller yapılmalı, görülen olumsuzlukların giderilmesi için caydırıcı cezalar uygulanmalıdır.
64. Doğa ile iç içe olan köylerde doğal ürünlerin üretimi özendirilmeli, doğal ürünlerin sunumuna yönelik olarak gerekirse ambalaj, etiket, pazarlama konusunda destek için projeler üretilerek uygulanması sağlanmalıdır.
65. Doğa turizmi yaparken bireysel değil bölgesel kalkınmayı da hedeflemektir, Dolayısıyla bölgenin kalkınması anlamını taşır.
66. Sahip olunan bu değerlerin şekil değiştirmemiş olmaları; yani kimliklerini ve doğallığını kaybetmemiş olması esas teşkil eder.
67. Mimari açıdan; bölge mimarisinin özelliklerine sadık kalarak restore edildiği ve modern dünya mimarisinin de kullanım kolaylığı imkanlarını taşıyabildiği, gelen turisti sadece konaklama amaçlı değil konfor imkanlarının da sunulabildiği uluslararası turizm standartlarını yakalayabilmiş buna karşın ekolojik ayak izi önemsiz seviyede olan tesis. otel. ev pansiyonculuğun geliştirildiği bir eko turizmin sunulabilmesidir.

68. Bölgenin iklim şartları; mevsimsel turizme yönelik faaliyetlerin geliştirilmesini sağlar. Kış mevsiminin yoğun geçtiği bölgelerde kış turizmine yönelik, yaz aylarının yoğun geçtiği bölgelerde de yaz şartlarına yönelik faaliyetler için gerekli şartların oluşturulması önemlidir. Bölge 4 mevsim yaşama imkanı veriyorsa bu açıdan çok daha şanslıdır.
69. Turizm yapılacak olan bölgeye ulaşımın kolaylığı; önemli unsurlardan bir tanesidir. Dünya turizmine de açılmak isteniyorsa bağlı olunan şehirde havaalanının olması, turizm bölgesine kolaylıkla ulaşılacak yol taşımacılığın mevcut olması öncelikli tercih nedenlerindendir.
70. Turizm konusunda bölgede eğitilmiş ve deneyimli kişi ve kuruluşların önderliğinde; eğitilmiş ve bilinçli kişilerce uygulanıyor olması, uluslararası en az 1 yabancı dilin bölgede kullanılabiliyor olması gerekli turizm değerlerini yakalayabilmekte çok önemlidir.
71. Turizm bölgesinin şehir ya da bir ilçe merkezine yakınlığı; ihtiyaç duyulduğunda sağlık ve sosyal imkanlara sahip olunabilmesi açısından çok önemlidir.
72. Doğru yapılacak bir turizm planlaması; öncelikli olarak bu unsurları içinde barındırabilen ve henüz kimliğini kaybetmemiş bölgelerin tespitiyle başlamalı ve “bölge-bağlı olduğu ilçe-bağlı olduğu şehir-Türkiye kalkınması” anlayışı içerisinde biran evvel devlet, belediye, üniversite, STK ve ilgili özel ve kamu kuruluşları tarafından, herkesin kendi üzerine düşen görevleri biran evvel yerine getirerek elbirliğiyle bölgesel kalkınmayı ve doğayı korumayı hedeflemelidir.

Ek. Uygulama eylem planı

1. KAPASİTE GELİŞTİRME Amaç: ilgili paydaşların turizm(doğa turizm) açısından kapasitelerini geliştirmek

Eylem no	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi								Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2	2	2	2	2	2	2	2		
							0	0	0	0	0	0	0	0		
							1	1	1	1	1	2	2	2		
							3	4	5	7	9	1	3	3		
1	1	Doğa Turizmi geliştirme politikalarının belirlenmesi,	Doğa Turizmini geliştirme politikaları doğayı ekonomik rant kaynağı olarak görmemesi sağlanmış olacaktır. Doğa Turizminden beklentilerin net, uygulanabilir, sürdürülebilir seviyeden daha fazla yükseltilmemesi sağlanacaktır.	Valilik, Ky, İTM, OSİ, Üni.,	Yöre insanı, turizm paydaşları,	2013										
2	1	Doğa turizminde doğanın korunmasının sağlanması için kamu duyarlılığının geliştirilmesi,	Kamu duyarlılığının geliştirilmesi ile doğanın doğası ile oynanmaması sağlanacaktır.	OSİ, MEM,	Üni.	2013										
3	1	Doğada yapılan tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması	Doğada yapıla tüm turizm etkinliklerinin gözetlenebilir şeffaflıkta uygulanması ile turizm kalitesi sağlanacak ve turistlerin kaliteli turizm beklentileri karşılanmış olacaktır.	OSİ, İşletmeler, KTM, Acentalar	Üni.	2013										
4	2	Doğa Turizm Master Planının alt planlarının yapılması,	Gelişim planında alınan kararların detaylandırılıp alt planları oluşturacak olan Doğa Turizm Yönetim Planlarının yapılması ile alan yönetimleri sağlanacaktır.	OSİ, Yerel Yönetimler, İTM,	Üni.	2013										

[illegible]

10	2	Uygulamaları Kontrol ve Geribildirim Alt Planı yapılması	Uygulamaların planlara uygunluğu ve zamanında yapılmasının raporlanmasına ait çalışma planının içerir.	OSİ, İTM, Ky, Konsey,	ÇŞ,STK'lar, Turizm İşletmecileri(Ti)	2014												
11	1	Ürün Geliştirilmesi ve Tasarımı Alt Planı yapılması	Doğa turizmüne sunulacak ürünlerin kırsal kalkınma hedefi doğru kaynak kullanımı, gelir getiricilik ve marka yaratma açısından geliştirilmesi planıdır.	İTM, OSİ,Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası, Ün., TO, SA, Halk Eğitim Müdürlüğü(HEM), Turizm İşletmecileri(Ti)	Tanıtım Ajansları, Panpark Yönetimi, yöre halkı,STK'lar	2013												
12	1	Kapasite Geliştirme Alt Planı yapılması	Doğa turizminde rol alacak tüm paydaşların sundukları mal ve hizmet üretiminde kullandıkları; bilgi, donanım, makine teçhizat, hammadde, üretim süreci, tanıtım ve pazarlama mekanizmaları vb. nin geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu gelişme büyüme olarak değerlendirilebilir.	İTM, OSİ,Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odası, Ün., TO, SA, Halk Eğitim Müdürlüğü(HEM), Turizm İşletmecileri(Ti)	Tanıtım Ajansları, Panpark Yönetimi, yöre halkı,STK'lar	2013												133
13	2	İletişim Alt Planı yapılması	Gerek ziyaretçilerin zamanının iyi yönetilmesi ve algılamaların artması gerekse yönetim işleyişinin süratli ve doğru olarak yapılmasını, potansiyel ziyaretçilere ulaşılmasını temin edecektir.	OSİ, İTM, M, Ky, BB, STK'lar, Turizm İşletmecileri(Ti)	Ün., Bilim Sanayi Müdürlüğü, HEM, ASHİM,GHS,	2014												

14	1	Güvenlik Alt Planı yapılması	Doğa tehlikelerle dolu olduğundan güvenliğin geniş sahalarda yüksek seviyede sağlanması amaçlanacaktır.	J, Ky, Oİ, OSİ, AFAD, EM, Sağlık Müdürlüğü(SM), Turizm İşletmecileri(Tİ)	AKUT gibi profesyonelleşmiş STK'lar,	2013											
15	2	Finans Temini Alt Planı yapılması	Sürdürülebilirliğin temel şartlarından biri finansın temini ve uygun yerlerde kullanımıdır. Sahaya dışarıdan finansın girmesini temin edecek bir plan yapılacaktır.	OSİ, Ün., İÖİ, Ky, Turizm İşletmecileri(Tİ)	Kalkınma Ajansları(KA), KOSGEB, Bankalar,	2014											
16	1	Kaynak Kullanımı Alt Planı yapılması	Kaynaklar; insan kaynağı, doğanın sunduğu işlenmemiş hammadde ve aynı olarak ifade edilebilecek doğa turizmi hizmetlerine sunulmak üzere kullanılacak değerlerin planlanmasını içerir.	Orman Bölge Müdürlüğü(OBM), OSİ, yöre halkı, İÖİ, BB, Ky,	Ün, STK'lar,	2013											
17	2	Maliyetleri İzleme Alt Planı yapılması	Mal ve hizmet üretimi sürecinde karlılık, tasarruf, verim, kaynak kullanımında etkinlik hususlarının maliyet/fayda analizlerine tabi tutularak sürekli izlenmesine yönelik planlardır.	İTM, Turizm İşletmecileri(Tİ)	Serbest Mali Müşavirler Odası(SMMO)	2014											
18	2	Rekabet Edebilmenin Geliştirilmesi Alt Planı yapılması	Üretilen mal ve hizmetlerin rekabet edebilirliği, rekabet stratejileri, fiyat politikaları gibi uygulamaları içerir.	Tİ, İTM, Ky, BB, Ticaret ve Sanayi Odası(TSO),	Ün.,	2014											
19	2	Yenilikçilik/ İnovasyon Alt Planı yapılması	Üretilen mal ve hizmetlerin yeni bir anlayış, yaratıcı, pratik, farklılık yaratan şekilde sunulması, bunların üretim sürecinin de aynı şekilde yaratıcı, pratik, farklılık yaratan yeni bir süreçle yönetilmesidir.	TSO, BSTM, Tİ, OSİ, İTM,	Ün.	2014											

20	1	Girişimciliği Geliştirme Alt Planı yapılması	Plan kapasitenin kullanımı için lüzumlu olan girişimcilerin sahaya gelmesini ve saha içerisindeki insanlara iş fikri ortaya konmasını sağlayacaktır. Aynı zamanda finans kaynaklarını saha lehine Harekete geçirecektir.	KA,TSO,TM,BSTM, Tİ, Yöre halkı, KOSGEB, HEM,	Ün. , Bankalar	2013											
21	2	Ortaklar Arasında Otokontrol ve Hizmet Kalitesini Geliştirme Alt Planı yapılması	Otokontrolün bir araç olarak mal ve hizmet üretiminde kalitenin korunması ve yükseltilmesi için kullanımına yönelik plandır.	Yöre halkı, BB, Ky, M, Tİ,SA, TO, STK'lar,	OSİ,İTM,	2014											
22	2	Toplam Kalite Yönetimi Alt Planı yapılması	Mal ve hizmetlerin çeşitlenmesine müteakip kalitede meydana gelebilecek sapmaların önlenmesi ve kabul görmüş sertifika programlarından kalite sertifikasının sağlanmasına yönelik plandır.	BSTM, TSO, Tİ, Meslek Odaları(MO),OSİ,	Ün.,TURSAB	2014											
23	1	Engelli Grupların Hizmete Erişimi Alt Planı yapılması	Engellilerin de sunulan hizmetlerden eşit şekilde yararlanmasını kolaylaştıracak her türlü uygulamaların ortaya konmasına yönelik plandır.	STK'lar, ASHİM, Tİ, BB, İÖİ, OSİ,	Ün.,	2013											
24	1	Kadın Emeğini Geliştirme ve Kadının Turizm Gelirinden Daha Yüksek Oranda Pay Almasının Sağlanması Alt Planı yapılması	Kadınların doğa turizminde aktif rol alması, gelir yönetiminde söz sahibi olması, bireysel gelirlerin artması, buna karşılık sosyal, aile ve kişisel hayatını etkileyecek ek iş yükü altına sokulmamasını temin etmek maksadıyla sürdürülebilir gelir ve iş imkanlarına kavuşturulmasına yönelik bir plandır.	Yöre halkı, Tİ,BSTM, ASHİM, STK'lar, KOSGEB, KA,Ky, BB,	Ün.,Kadın Dernekleri,	2013											
25	1	Özel Gruplara çocuk/yaşlı/genç Pozitif	Engelliler dışında kalan özel grupların(genç, çocuk, yaşlı) sunulan hizmetlerden	GSM,MEM,ASHİM	Ün.	2013											

		Ayrımcılık Uygulamaları Alt Planı yapılması	pozitif ayrımcılık sağlanacak şekilde yararlanmasını kolaylaştıracak her türlü uygulamaların ortaya konmasına yönelik plandır	,BB,Tİ,OSİ,İÖİ															
26	1	Av Koruma ve Kontrol Planı yapılması	Av turizmine sunulan veya doğa turizmi sebebiyle hayatları etkilenebilecek av varlığının sürekliliğinin garanti edilmesi için koruma ve kontrolüne yönelik plandır.	OSİ,Oİ,J,Avcı Dernekleri(AD), Fahri Av Müfettişleri(FAM)	EM, Yöre halkı,	2013													
27	1	Biyogüvenlik Alt Planı yapılması	Genlerin korunmasına, saha dışına çıkarılmasının önlenmesine yönelik her türlü tedbirin yer alacağı plandır.	OSİ, J, Ün, Gümrük Muhafaza Müdürlükleri(GM M)	STK'lar, yöre halkı, Alan Kılavuzları (AK), Rehberler(R), Tİ,	2013													
28	2	Çevresel Etkilerin İzlenmesi Alt Planı yapılması	Turizm uygulamalarının doğadaki çevresel etkilerinin izlenmesine ve alınacak acil tedbirlere yönelik plandır.	ÇŞ,OSİ,Tİ,BB,İÖİ,K y,	STK'lar, yöre halkı, AK, R,Tİ,	2013													
29	1	Sorumluluk alıcı politikalar üretilmesi	Doğanın sorumlu kullanımı, taşıma kapasitesinin gözetilmesi, doğaya pozitif ayırım yapılması yönünde ilke, strateji ve kararların oluşturulması	OSİ, Valilikler,Üni. Dernekler, işletmeciler		2013													
30	1	Kalifiyeliğin eğitim vb. mekanizmalarla geliştirilmesi,	Turizmin emek sektörü olduğu ve son ürünün yalnızca insan tarafından sağlanabildiğine dikkat edilerek bu konuda yapılacak olan eğitimlerle kalifiyeliğin	OSİ, HEM, Üni		2013													

			geliştirilmesi sağlanacaktır.																
31	1	Doğa Turizmne yönelik Kongre, Konferans, Sempozyum vb. bilgi aktarım ve tartışma mekanizmalarının işletilmesi.	Doğa Turizmne yönelik Kongre, Konferans, Sempozyum ve Çalıştayların sıklıkla yapılması ile problemlerin ve çözümlerinin tartışılması sağlanacaktır.	OSİ, İTM, Üni.	İşletmeciler	2013													
32	1	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının önceliklerinde doğa turizminin de yer almasının temini,	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansının destekleyeceği öncelikli konular içerisinde kırsal kalkınma boyutu sebebiyle doğa turizminin de yer almasının temini,	KUZKA; OSİ; İTM, Valilik Makamı		2013													
33	1	Doğa Turizm eğitimi	Yerel halkının doğa turizmi hakkında eğitimi, Doğa turizme sunulabilecek ürünlerin geliştirilmesi konusunda eğitilmesi. Bu konuda plan süresince en az 25 kurs açılarak toplam 450 kişinin eğitilmesi	İTM, OSİ,	Belediyeler, muhtarlıklar, S TK'lar	2013													
34	1	Doğa turizmi Konseyi ve Doğa Turizm-Ekoturizm Dernekleri Kurulması	Doğa turizm hedef birliğinin sağlanması, İşbirliği için sözleşme imzalanması	İTM, Kişiler, Özel girişim	Muhtarlıklar, belediyeler, KY	2013													
35	1	Hizmet ve Ürün kalitesinin geliştirilmesi, işletmecilerin oryantasyon eğitimine tabi	Doğa turizmi hizmetlerinin kademeli olarak geliştirilmesi için bir yerel nitelikler standardı oluşturulması, Geleneksel köy evlerinin pansiyona dönüştürülmesi	KY, İTM, OSİ, İÖİ, B	Belediyeler, muhtarlıklar,	2013													

		tutulması,	projelerinin yapılması, Geleneksel düğün kompozisyonunun canlandırılması /yaygınlaştırılması, Plan dönemi sonunda standartlara uygun en az 130 adet ev pansiyonu oluşturulması	Özel girişimciler,															
36	1	Doğa koruma eğitimcileri yetiştirmek	Doğa eğitimi için görev alacak eğitimcilerin eğitilmesi, plan dönemi içinde 30 adet eğitici eğitmek,	OSİ, ÜNİVERSİTELER	TUBİTAK, WWF-Türkiye, TEMA Vakfı, DKMPGM	2013													
37	1	Doğa Turizminde aktif rol alacak insan kaynağının artırılması ve geliştirilmesi	Göç sebebiyle genç insanların şehirde olması, doğa turizmi için gerekli insan kaynağını öncelikle şehirlere göç etmiş olan yöre insanlarından temin edilmesi gerekir. Bu maksatla girişim fikirleri, finans destekler ve tanıtım politikaları uygulanacaktır.	BŞD, İTM, Ky, BB, OSİ, Yöre halkı, KA, KOSGEB, Tİ,M,	STK'lar	2013													
38	1	Yöre halkının doğa eğitimi	Doğayı anlatmak için yöre halkın eğitilmesi, ayrıca çocukların eğitimi, Plan dönemi boyunca 3500 yetişkin, 4000 çocuğa doğa eğitimi verilmesi,	OSİ; ÜN, KY, HEM	Muhtarlıklar, belde belediyeleri,	2013													
39	2	Gönüllülük sisteminin oluşturulması	Doğa gönüllülerinin seçimi Plan dönemi boyunca her ilçede 15 er adet gönüllü seçilmesi	OSİ, ÜN, KY, B	WWF, TEMA	2013													
40	3	Deneyim paylaşımı	Deneyim paylaşım programları oluşturulacaktır, kıyaslama bölgeleri ile ve ülke düzeyinde deneyim paylaşımı için 10	Yöre halkı, KY, İTM, İÖİ, Özel		2014													

[illegible]

47	1	Kurtarma Timlerinin kurulması	Dağ, kanyon ve mağara kurtarma Timlerinin kurulması sonucunda ziyaretçilerin güvenliği sağlanacaktır.	OSİ, AFAD, Kaymakamlıklar		2013											
48	1	İlimiz Türkeli ilçesinde Çatak kanyonu, Hacıağaç Yaylası tabiat parkı-milli park olarak tescil edilmesi,	Türkeli ilçesinde Çatak kanyonu adrenelin etkinlikleri maksadıyla Tabiat Parkı olarak tescil edilmesi ile hizmete açılmış olacaktır. Ayrıca yine	OSİ,	Üni.	2013											
49	1	Mevcut tescilli ve gelişme planları olan sahaların plan değişikliklerinin yapılması,	Sarıkum Tabiat Parkının alanının genişletilmesi ve konaklama imkanının sağlanması gerekmektedir. Bu saha sağlık turizm hava değişimi için çok uygundur. yürüyüş ve doğa sporları ve doğa eğitimi öne çıkarır şekilde uzun devreli gelişme planı revizyonu gereklidir.	OSİ, yerel yönetimler, girişimciler, Dernekler	Üni.	2013											
50		Biyosfer rezervleri oluşturulması,	Doğa korumada etkin bir yönetim modeli olan biyosfer rezervi yönetiminin Hamsilos Tabiat Parkı, Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı, Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı ve Bozburun Yaban Hayatı Geliştirme Sahası Koruma alanlarını kapsayacak şekilde bir sahada uygulamak üzere Hamsilos-Sarıkum-Bozburun-Tatlıca Biyosfer Rezervi adı altında ilan edilmesi sağlanacaktır.	OSİ, OBM, Kamu Kurumları, Yöre halkı, UNESCO Türkiye Temsilciliği, Yerel Yönetimler	STK'lar	2014											140
51	1	Yeni tescil edilecek olan tabiat parkı, millî park gibi sahaların uzun devreli gelişme planlarının ve yönetim planlarının yapılması,	Bu master planda tescil edilmesi ön görülen tabiat parkı, tabiat anıtı, millî park, biyosfer rezervi gibi sahaların gerekli planları, uzun devreli gelişme planları ve yönetim planları ile alt planlarının yapılmasıdır.	OSİ, OBM, Yerel yönetimler	Üni. Dernekler	2014											

52	1	Tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış tüm sahaların doğa yürüyüşü trekkinglerle birbirine bağlanması,	Doğa yürüyüşü meraklılarına tüm tescil edilmiş ya da tescili yapılmamış sahaların tanıtımının yapılması ve bu alanların güzelliklerinin ziyaretçilerle paylaşımı sağlanmış olacaktır.	OSİ, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü,		2013										
2.FİZİKSEL ALTYAPININ OLUŞTURULMASI Amaç; altyapıyı geliştirmek,																
Faaliyet no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi							Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler	
							2	2	2	2	2	2	2			
							0	0	0	0	0	0	0			
							1	1	1	1	1	2	2			
							3	4	5	7	9	1	3			
53	1	Atık yönetimi	Katı atık vahşi depolama engellenecektir. Ayrıca özellikle belediyeler ve atıksu oluşturan tüm evsel ve endüstriyel atıksular arıtılacak ve turizm alanları korunmuş olacaktır.	Muhtarlıkla (M) belediyeler,(B)İl özel idaresi (İÖİ)	Dernekler D Çevre ve Şehircilik md ÇŞM	2014										
54	1	Alan düzenleme	Kamping alanlarının ve günübirlik alanların düzenlenmesi, uygun yerlerde, ilçe planına uygun olmak üzere en az 3 motokaravan yeri düzenlenecektir.	İl Turizm Md.(İTM) Kaymakamlıklar, (KY) İÖİ	D, ÇŞM	2014										
55	1	Hizmet üniteleri geliştirme	Favori seçilen ilçelerde alan içinde kalan, atıl binaların onarımı ve turizmde kullanımı sağlanacaktır.	KY, İÖİ, orman ve su işler md OSİ Özel girişim ÖG	D;	2014										

56	1	Turizm Bilgilendirme Merkezleri kurulması	Favori ilçelerde bilgilendirme merkezleri kurulacaktır. Bu merkezlerin atıl okul binaları veya köy evlerinin kiralanması veya restorasyonu ile oluşturulması. 2019 q kadar 9 ayrı yerde bilgilendirme merkezi kurulacaktır.	İTM, OSİ, KY, B, İÖİ	Dernekler WWF	2014														
57	1	Patika düzenlemeleri (trekking yol ağı oluşturma ve düzenleme)	3.Bölümde Trekking güzergahı olarak tespiti edilen tüm sahalarda patika düzenlemeleri ve her türlü tanıtıcı, bilgilendirici elemanların yapımı ve yerine konması 2017 yılına kadar tamamlanacaktır.	İTM, OSİ, Ky, B, İÖİ,	Dernekler	2013														
58	2	Doğa Müzesi kurulması	Favori ilçelerde Doğa Müzesi ve Ekolojik Yorum Merkezleri kurulması için çalışmalar yapılacaktır.	OSİ, İTMKy B İÖİ	Dernekler, Üniversiteler	2014														
59	3	Mağaraların Ziyarete Açılması	3.bölümde bilgileri verilen mağaraların ekoturistlerin ziyaretine açılması için gerekli düzenlemeler yapılması	İTM, PSİ Ky İÖİ	Dernekler, Üniversiteler	2014														
60	2	Ziyaretçi merkezleri kurulması	Ziyaretçi merkezi vizyonunun katılımcılıkla oluşturulması, favorii ilçelerde ziyaretçi merkezlerinin kurulması için çalışmalara başlanacaktır.	İTM OSİ Ky B İÖİ	Dernekler, KTM, Belediyeler, Muhtarlıklar	2015														
61	2	Karavan&mobil ev kamp yeri	Favori ilçelerde Karavan ve taşınabilir ev organize kamp yerleri oluşturulması	OSİ; İTM, Ky, B, İÖİ	Dernekler	2015														
62	2	Dağ bisikleti parkurları	Favori ilçelerde Dağ bisikleti patikası ağı için altyapı, araştırma ve organizasyonun tamamlanması,	OSİ; İTM, Ky, İÖİ; B	Dernekler	2014														

63	2	Ulaştırma imkanlarının artırılması	Havaalanı ve her türlü ulaşım seferlerinin artırılmasıyla ziyaretçilere kolay ulaşım imkanı sağlanacaktır.	Valilik, İÖİ, THK, UB		2013												
64	1	Çekim noktası olan sahalara düzenli ulaşım servislerinin konulması,	Hamsilos Tabiat Parkı, Erfelek Tatlıca Şelaleleri, Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı ve Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtı'na düzenli ulaşım servisleri konulmasıyla ziyaretçilere ulaşım kolaylığı sağlanacak ve gelen turistler gelir bırakabilecektir.	BB, Ky, İÖİ, Tİ, Müstecir(M),		2013												
65	2	Hamsilos Tabiat Parkı Akliman Koyunda marina ve yüzen evler yapılması	Korunan alanlarda yeni çekim değerleri oluşturulmuş olacaktır. Bu sayede Sinop'a gelen turist profili daha üst gelirli grubu ve yabancı turistleri de kapsayacaktır.	OSİ, İÖİ,		2014												
66	2	Hamsilos'ta Olimpik Deniz Yarışma Parkurları yapılması	Hamsilos'ta deniz etkinliklerinin öne çıkarılması amacıyla Olimpik Deniz Yarışma Parkurları yapılması da ayrı bir çekim noktası olacaktır.	OSİ, Gençlik Spor		2014												
67	2	Hamsilosria oluşumunda en az 1000m2 taban alanlı su altında bulunacak tamamen CAM FANUS deniz altı doğal eğitim merkezinin kurulması	Özellikle Hamsilos ria oluşumunda yüksek deniz altı değerlerinin gözlenebilirliği sağlanmak üzere su altında bulunacak tamamen camdan deniz altı doğal eğitim merkezi kurulması doğa turizmi açısından yeni çekim noktası oluşturacaktır. Bu eğitim merkezinde hizmet tesisleri yapılacaktır.	OSİ,		2014												
68	1	Hamsilos sırtında restaurant,	Hamsilos'ta ziyaretçilerin yeme içme	OSİ		2013												

		cafe gibi kolaylık tesisleri yapılması	gezinme imkanları temin edilmiş olacaktır.																
69	2	Sarıkum Tabiatı Koruma Alanının Tabiat Parkı olarak statü değişikliği ile Açık Hava Doğa Eğitim Merkezi olarak planlanması,	Bu merkezde sertifikalı doğa eğitim programlarının oluşturulması TATİL+DOĞA EĞİTİMİ temasıyla insanların tatil yapması ve aynı zamanda doğa eğitimi almaları sağlanacaktır. Doğa eğitimlerinin uygulanması doğa turizminde ek hareketlilik getirecektir.	OSİ,		2014													
70	2	Boyabat İlçesinde Bazalt Kayalıkları Tabiat Anıtında TAŞ MÜZESİ yapılması,	Boyabat ilçesinde doğa turizminde yeni çekim alanı oluşturulmuş olacaktır. Türkiye’de ilk kez yapılacaktır.	OSİ,	Üni	2014													144
71	2	Hacıağaç yaylasına dağ evleri kompleksi ve kış turizmi tesisleri yapılması.	Türkeli İlçesi Hacıağaç Yaylası kış turizm teması ve yaz aylarında yaylada konaklama teması öne çıkacağı bir planlama ile yaylalarda konaklama imkanı sağlanmış olacaktır. Bu şekilde özellikle yabancı(Arap ülkeleri) turistlerin gelmesi sağlanacaktır.	Girişimciler, İTM, Ky, Yöre halkı, Dernekler	Üni.	2014													
72	2	Ayancık ilçesinde özellikle Çangal’da tabiat parkı tescili, yaz-kış konaklamaları ve doğaya yönelik her türlü etkinliklere imkan sağlayan	Çangal ormanlarında, gençlik kamplarına ve yaz okullarına vb. aktivitelere yaz-kış konaklama imkanı sağlanmış olacaktır. Miadını doldurmuş eski tesislerin yıkılıp	OSİ; Öİ: OBM, Ky.	Girişimciler, Üni.	2014													

		çok fonksiyonlu doğayla uyumlu yeni tesislerin yapılması	yeni tesislerin yapılması sağlanacaktır.																
73	1	Butik otel ve pansiyonların arttırılması	İl ve ilçelerde butik otel ve pansiyonculuğun arttırılması ile ziyaretçilerin konaklama ihtiyaçları en üst seviyeye getirilecektir.	Ky, Turizm İşletmeleri, İKTM, Kaymakamlıklar Belediyeler, Muhtarlıklar		2013													
74	2	Kırsal kesimlerdeki yol kalitesinin arttırılması	Köy ulaşım yollarının ve orman yangın yollarının iyileştirilmesiyle ziyaretçilere kaliteli ulaşım imkanı sağlanacaktır.	Valilik, İÖİ, OGM, OSİ		2013													
75	1	Yürüyüş platformlarının yapılması	Kanyonlara yürüyüş için yürüyüş platformlarının ve işaretlemelerin yapılması ziyaretçi güvenliğini sağlayacaktır.	OSİ, Kaymakamlıklar		2013													145
76	1	Kanyonlarda yürüyüş platformlarının yapılması	Kanyonlara yürüyüş için yürüyüş platformlarının ve işaretlemelerin yapılması ziyaretçi güvenliğini sağlayacaktır.	OSİ, Kaymakamlıklar		2013													
77	1	Sportif olta balıkçılığına uygun iskelelerin yapılması	Sportif olta balıkçılığı meraklılarına ve sportif olta balıkçılığı turizmüne altyapı oluşturulmuş olacaktır.	OSİ, İl Gıda Tarım Hayvancılık Müd., İl Kültür ve Turizm Müd.		2013													
78	1	Altinkaya Barajı ve Boyabat Barajı sportif olta balıkçılık yönünden değerlendirilmesi,	Yeni çekim noktası oluşturulmuş olacaktır.	OSİ, İl Gıda Tarım Hayvancılık Müd., İl Kültür ve Turizm Müd.		2013													

79	2	Altinkaya Barajı ve Boyabat Barajında kürekle ve yelken yarışları için ring şeklinde gezilerin oluşturulması,	Ankara'daki Çayırhan Barajı örneğinde olduğu gibi ziyaretçiler için baraj gölünde rink şeklinde geziler oluşturulması ile yeni çekim noktası oluşturulacaktır.			2014														
80	1	Kuş gözlem kulelerinin yapılması	Uygun sulak alanlara kuş gözlem kuleleri yapılarak kuş gözlemciliği ve kuş gözlemciliğine dayalı turizm altyapısı oluşturulmuş olacaktır.	OSİ		2013														
81		Aksaz ve Karagöl'de Su Kuşları Tanıtım ve Sergi Merkezi ve kafeterya, Av Köşkü gibi yapılmaması,	Aksaz ve Karagöl'de Su Kuşları Tanıtım ve Sergi Merkezi ve kafeterya, Av Köşkü gibi kolaylık tesisleri yapılması ile avcılarının ve diğer ilgi duyanların aileleriyle birlikte vakit geçirebilecekler, yaban hayatını tanıma imkanı bulabileceklerdir.	OSİ, Avcı Dernekleri	ÇŞ,BB	2014														
82	1	Tekne turları	Sinop merkez kalkışlı Ada etrafı-Hamsilos-Kuzey noktası-Sarıkum rotasını takip edecek fotoğraf çekme, kahvaltı, su altı dalgı ve yüzme etkinliklerinin yer aldığı tekne turları organize edilecektir.	Tİ,TO,Liman Başkanlığı (LB),	BB,Sahil Güvenlik(SG)	2013														
83	1	Turizm alanlarına manzara seyir noktası ve seyir terasları yapılması	Turizm alanlarında seyir noktası ve seyir terasları yapılarak cazibe arttırılacaktır.	Özel İdareler, Belediyeler, Kaymakamlıklar, Muhtarlıklar, OSİ		2013														
84	2	Turizm alanlarına kuru tuvalet yapılması	Yaya, atlı ve bisikletli doğa gezi güzergahları üzerinde uygun yerlere kuru tuvaletler yapılarak gezi parkurlarında atık yönetimi sorununa çözüm getirilmiş olacaktır.	OSİ, İl Özel İdaresi, Kaymakamlıklar		2013														

[illegible]

88	2	Havayolu şirketleri, otobüs firmaları gibi ulaşım araçlarında sunulan dergilerde makale, yazı ve görsellerle ilimizden bahsedilmesi,	Sinop ili ve ilçeleri doğa turizmi değerlerinin milli ve milletlerarası alanda tanıtılması sağlanmış olacaktır.	OSİ, THY, İTM, Valilik		2014													
89	1	Ekolojik ürün satış merkezleri	Favori ilçelerde yöre insanının ürettiği ekolojik ve doğadan toplanan ürünlerin satışına yönelik her ilçede en az 1 tane olmak üzere 10 adet satış yerlerinin oluşturulması, vatandaşların üretim ve satış için yönlendirilmesi.	İTM, Oİ, Tarım Md. İÖİ B	WWF ÇEKÜL TATUTA	2014													
90	1	Ev pansiyonculuğu	Favori ilçelerde aynı kalite standardındaki Pansiyonların pazarlama ağı içine alınması sağlanacak,	İTM; B, Ky, İÖİ, Özel Gr.		2014													
91	2	Kalış süresinin arttırılması	Konaklama imkanlarının yetersizliği ve aktivite eksikliği kalış süresini kısaltmaktadır. Bu eksikliklerin giderilerek tanıtım politikalarıyla kalış süresi arttırılacaktır.	İTM, Tİ, Yöre halkı,	KOSGEB, KA,	2015													148
92	1	Yöredeki tur operatörlerinin sayısının arttırılması,	Yöreden olan tur operatörleri sayesinde tüm destinasyonlar canlılık kazanır ve çok sayıda turistin gelmesi, doğru yönetimi, yönlendirilmesi, kaynağı iyi bilmesi iyi bir pazarlama ve tanıtım yapma imkanı sağlanır.	İTM, TURSAB, TSO, BŞD	Ün, OSİ,,	2013													
93	1	Tur operatörlerine saha tanıtımı ve Ekotur destinasyonları	Tur operatörlerine sahanın gezdirilerek tanıtımı, görüşlerinin alınması, isteklerinin değerlendirilmesi, destinasyon şekillendirmelerinin yapılması, bu destinasyonlar üzerinde hizmet kalitesi ağı kurulması, destinasyonları destekleyici, olumlu	İTM, OSİ; Valilik, K, B, İÖİ,	Dernekler, KTM	2014													

			etkileyici eklerin tespiti. Yıl içinde tur operatörleri kanalı ile gelen turist sayısının 250.000 kişiye çıkarılması sağlanacaktır.																
94	2	Müşteri beklenti ve memnuniyet anketleri	Ziyaretçilerin beklentileri ve verilen hizmetlerden memnuniyetinin periyodik olarak ölçülmesi, her yıl 250 şer kişi ile sezon başı, ortası ve sonunda toplam 3 anket yapılacaktır.	İTM OSİ KY	ÜNİV	2013													
95	3	Fuar sempozyumlar, festivaller Doğa film festivallerinin yapılması,	Fuar ve sempozyumlara aktif katılımlarla stand oluşturma, Sinop konulu sempozyum düzenleme, festivallerin kültürel değerleri öne çıkaran hale getirilmesi, her yıl en az 2 milli fuara katılacaktır.	İTM, OSİ, tarım d. HEM,	Belediyeler, Dernekler ÜN	2014													
96	1	Ortaklıklar oluşturma	Park dışından hizmet sunucularıyla park yönetimi ve park içinden hizmet üreticileri arasında daha kaliteli ve düzenli hizmet sunumu amacıyla ortaklıklar oluşturma, Dış paydaş oluşturmak için arayışlar sürdürülecektir.	İTM, OSİ, Tic. Ve San Odası, Valilik Makamı, Ky B Özel Gr.	Dernekler, Pansiyoncular ,	2014													149
97	2	Eko köy ve Eko beldeler	Saha içinde doğal ve kültürel değerleri bozulmamış veya küçük bir çaba ile bu değerlerinin sunumu ve korunması kolayca başarılabilecek ve ekolojik uygulamaların sürdürülebilirliği söz konusu olan Kastamonu ilindeki ZÜMRÜT Köyü'ne benzer olarak her ilçede 1 olmak üzere ayrıca 9 köyün Ekoköy olarak dizaynı ve sunulması, bu konuda diğer koruma alanlarına örnek olacak pilot uygulama yapılması,	İTM, OSİ, Ky, İÖİ,	Muhtarlıklar WWF TATUTA	2014													

98	1	Gastronomik değerler	Doğa turizm değerlerine ek olarak gastronomi değerlerinin ilave edilerek ziyaretçilerin daha fazla yöre halkına gelir bırakması sağlanacak turizme ilave değer katılacak ve üretimin sürekliliği sağlandığı gibi yöre yemekleri de kaybolmayacaktır.	Tİ, Yöre halkı, İTM, MEM, GTH, SA, TO	Ün, STK'lar,OBM													
99	2	Satış-Tutundurma çalışmaları	Doğa Turizm değerleri dağıtım programı yapılacaktır. Doğa Turizm tutundurma programı hazırlanacaktır. Bu amaçla, gerekli kişisel satış, reklam, tanıtım ve satış geliştirme etkinlikleri belirlenecektir.	İTM, OSİ, Tic. Ve San Odası, Özel Gr.,	Dernekler, Belediyeler	2013												
100	1	Yerel standardı koruma	Eko-turizm hizmetlerinin kademeli olarak geliştirilmesi için bir yerel nitelikler standardı oluşturulması, bu şekilde orijinalliğin korunması ile bozulma ve kültürel melezleşmenin önüne geçilmesi	İTM OSİ Ky	Dernekler	2013												
101	2	Yeni ürünler ve Ürün geliştirme	Yeni ürünlerin geliştirilmesi, yeni dizaynlar, yerel kültür elemanlarının figüre edilmesi, bilinmeyen veya kaybolmaya yüz tutmuş, yöresel yemeklerin sunulabilir hale getirilmesi bunların kataloglar halinde basımının sağlanması,	İTM ÜNİV OSİ Ky HEM	Dernekler, Üniversiteler,	2015												
102		Hediyelik eşya sunumu,	Hediyelik eşya sektörü yörenin tanıtımında ve yöreye gelir bırakmada öncelikli olarak planlanıp seçkin çok tercih edilen tüm doğal değerlerin bulunduğu yerlerde hediyelik eşya satış stantlarının oluşturulması. Hediyelik eşyaların yöresel dokuya uygun ve yöresel doğal değerleri, doğaya dayalı kırsal mirası	Ün., Tİ, BSTM, HEM, Cezaevi,	Yöre halkı	2014												

[illegible]

109	2	Kurallar sistemi	Tur operatörlüğü, Rota kılavuzluğu, pansiyonculuk ve yerel ürünlerin satışı konusunda halkın da benimsediği bir iş düzenini ve kurallar sistemini ortaya koyan mekanizma geliştirmek,	İTM OSİ Ky B Tur operatörleri, Hizmet üretkenler		2014													
110	1	Organik tarım	Korunan alanlarda organik tarımla üretim prensiplerinin yerleştirilmesi, plan dönemi sonunda sahaların yüzde 30 unda organik tarımın yapılıyor olmasının sağlanması,	İTM, OSİ, İl tarım Md.	Muhtarlıklar, Dernekler,	2014													
111	1	Yapı sistemi	Favori ilçelerde, köy, belde ve ilçelerde yeni yapılacak yapıların tamamen yerel mimariye uygun olmasının zorunlu hale getirilmesi	B, ÇŞM, M. Ky	Dernekler Mimarlar Odası	2014													
112	1	Devremülk, kiralama sistemi oluşturulması	Köylerde atıl vaziyette bulunan köy evlerinin devremülk olarak satışı, kiralama sistemi ile apart tarzda turizm hizmete kazandırılması,	STK'lar, Yöre halkı, emlakçılar, TO, SA,M, TSO, İTM,	İÖİ, Büyük Şehirlerdeki Dernekler(BŞD)	2013													
113	2	"Yeşil evler" teması,	Enerjiyi verimli kullanan, kendisi enerji üreten, atıklarını dönüştüren ev sistemlerinin yaygınlaştırılmasıdır.	Yöre halkı, ÇŞ, İÖİ, BB, OSİ,Tİ	Ün, STK'lar	2014													
114	1	Avlalarda av sayısının artırılması	Avlalarda av potansiyelini artıracak ve av turizminin cazibesini arttıracaktır.	OSİ, Avlak İşletmecileri		2013													
115	1	Avlalarda av kaynağına yem takviyesinin yapılması	Avlalarda av potansiyelini artıracak ve av turizminin cazibesini arttıracaktır.	OSİ,Avlak İşletmecileri, Avcı Dernekleri		2013													
116	1	Avlakların tanıtılması	Avlaklar ve av kaynakları fuarlar, yabancı ve yerli televizyonlar, av dergileri vb. kaynaklarla ya da yerli ve yabancı av turizm acentalarıyla görüşerek tanıtılması sağlanacaktır.	OSİ, Avcı dernekleri, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Avlak işletmecileri		2013													

117	1	Karstik yapıların tanıtılması	Sinop'ta sayıca çok fazla olan karstik yapılarının tanıtımlarının yapılması ile ziyaretçi potansiyeli artacaktır.	OSİ, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Turizm STKları		2013												
118	1	İç sularda sportif olta balıkçılığına uygun yerlerin belirlenmesi	Sportif olta balıkçılığı meraklılarına yeni alanlar belirlenmiş olacaktır.	İl Kültür ve Turizm Müd., Balıkçılık STK, Üniversiteler, OSİ, DSİ, Özel İdasi		2013												
119	1	Sportif olta balıkçılığı alanlarının tanıtılması	Sportif balıkçılık gruplarına ve tüm bu aktiviteyle ilgilenenlere balıkçılık sahalarının tanıtımı yapılmış olacaktır.	OSİ, İl Kültür ve Turizm Müd., Turizm Acentaları		2013												
120	1	Kuş envanterlerinin çıkarılması	Kuş gözlemciliği gruplarından faydalanarak alanların kuş envanterinin çıkarılması sağlanacaktır.	Kuş Gözlemciliği STKları, OSİ, Üniversiteler		2013												
121	2	Yayla Pansiyonluğu ve yayla turizminin geliştirilmesi	Yayla turizmi meraklılarına yeni alanlar oluşturulmuş olacaktır.	Vatandaşlar, Orman Bölge Müdürlüğü, Turizm Acentaları, OSİ		2013												

İZLEME VE DEĞERLENDİRMEYE YÖNELİK EYLEMLERAmaç: Doğa turizm faaliyetlerinin izlenmesine ilişkin kriterlerin belirlenmesi, izlemenin yapılması, raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlerin yapılması.

Eylem no.	Öncelik	Eylem	Açıklama	Yapacak kişi ve kuruluşlar	İşbirliği ortakları	Başlangıç tarihi	Süresi								Bütçesi ve Finans kaynağı	Göstergeler
							2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020		
122	1	Değişimin sınırlarının belirlenmesi	Doğal ve kültürel değerleri etkileyen tüm turizm faaliyetlerinin kabul edilebilir değişimin sınırlarının belirlenmesi, bu çalışmanın hedefi yöresel düzeyde kabul edilebilir sınırların tespitidir.	OSİ, İTM, Üniversiteler	WWF, Dernekler	2014										
123	1	Çevresel etkilerin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir.	ÇŞM OSİ B	Dernekler, KTM	2014										
124	1	Ekonomik etkilerin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir	İTM, Tarım Md Ky B Tic San Od.	Dernekler, Üniv.	2014										154
125	1	Sosyal ve kültürel etkilerin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir	OSİ, İTM Üniv	Dernekler,	2014										
126	1	Sürdürülebilirliğin izlenmesi	indikatörlere göre izlenecektir	OSİ; ÇŞM	Dernekler,	2014										
127	1	Uyumun izlenmesi	Kurallar sistemine uyumun izlenmesi, uyumsuzluğun sözkonusu olduğu hususları inceleme, uzlaşma arayışı, çözüm geliştirme, raporlama ve değerlendirme, yaptırım uygulama,	İTM, OSİ Özel girişimciler, Hizmet üreten herkes,	Dernekler	2014										
128	1	İzlemenin raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlere dönüştürülmesi	Doğal ve kültürel değerlere etki yapan Faaliyetlerin sınırlara göre durumunun izlenmesi ve raporlama, değerlendirme ve geri bildirimlerinin yapılması,	OSİ; İTM ÜNİV	Dernekler	2014										

KAYNAKLAR

- ADALIER Sinem, 2011:** K.K.T.C. Üniversiteleri'ndeki Öğrenci Azalığının Giderilmesine Yönelik Bütünleşik Pazarlama İletişimi, 2011.
- AFYON Ahmet, YAĞIZ Dursun, 2004:** Macrofungi of Sinop Province, Turkish Journal of Botany, 2004.
- AKPINAR Elif, BULUT Yahya, 2010:** Ülkemizde Alternatif Turizm Bir Dalı Olan Ekoturizmi Çeşitlerinin Bölgelere Göre Dağılımı Ve Uygulama Alanları, 20-22 Mayıs 2010.
- Aktas Erkan, AKA Asiye, DEMİR Murat Cem, 2006:** Kinship (Hemsehr) Associations and Rural Transformation in Turkey, 2006.
- Arslan, Neşet, ÖZER Sermin:** Tehdit Altında Bir Bitki Gentiana Lutea, Ekolojik Binalar Ve Yerleşimler: 6.
- ASLAN Arş.Gör. Zeynep, AKTAŞ Arş.Gör. Gürhan, 1994:** Turizm Açısından Çevre Sorunlarına Genel Bir Yaklaşım, Çevre Dergisi Sayı 11, 1994.
- BEKARDEŞ Vedat, KETEN Akif, ARSLANGÜNDÖĞDU Zeynel, 2007:** Karacaların (Capreolus L, 1758) Türkiye'nin Yaban Hayatı Açısından Önemi, 24.07.2007.
- BİLGİN Sabri, ÇELİK Ekrem Şanver, 2004:** Karadeniz'in Sinop Kıyıları (Türkiye) Yengeçleri, F. Ü. Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi, 16(2), 337-345, 2004.
- CEYLAN Doç. Dr. Mehmet Akif, 2010:** Türkiye Kıyılarında Üzerinde Şehir Yerleşmesi Bulunan Tombololara Genel Bir Bakış, Marmara Coğrafya Dergisi Sayı 23, Ocak 2011.
- ÇAĞLAYAN Eray, LİSE Yıldırım, KURT Bahtiyar, 2009:** Enhancing Conservation in the West Lesser Caucasus through Trans-boundary Cooperation and Establishing a Training Program on KBA Conservation, 2009.
- ÇAKMAK Dr. N. Münci, 2008:** Biyolojik Çeşitliliğin Hukuken Korunması Ve Kamu Yararı, 2008.
- ÇALI Hasan Hüseyin, 2011:** Türkiye'de Kalkınma Ajanslarında Denetim Sorunsalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 15, Sayı 2, 2011.
- ÇETİN Barbaros, UYAR Güray, 1997:** The Moss Flora of Sinop and Its Environs (Ayancık, Boyabat and Gerze), Turkish Journal of Botany. 1997.
- ÇOLAK H.Ebru:** Uzaktan Algılamada Risk Analizi.

DİNÇER SEN Saadet, 2010: Turizmin Çevresel Etkileri Ve Bir Çözüm Olarak Ekoturizm, 2010.

ENGİN İsmail: Sinop'ta Maket Kotra Yapımcılığı.

ESENGÜN Prof. Dr. Kemal, AKÇA Arş. Gör. Hasan, SAYILI Dr. Murat: Dağlık Ve Ormanlık Alanlarda Kırsal Turizm Faaliyeti Ve Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma.

GÖNLÜGÜR DEMİRCİ Gamze, 2005: Sinop Yarımadasının (Orta Karadeniz) Mollusca Faunası, 16.05.2005.

GÖRER TAMER Nilgün, 2007: Türkiye'nin Gündemindeki Su Sorunları, 2007.

GÜÇLÜ Yüksel, 2010: Sinop-Ordu Kıyı Kuşağında İklim Konforu Ve Deniz Turizmi Mevsiminin İklim Koşullarına Göre Belirlenmesi, Doğu Coğrafya Dergisi, Cilt 15, Sayı 23, 2010.

GÜLBAHAR Onur, 2009: Turizmin Bölgelerarası Gelişmişlik Farklarını Gidermedeki Rolü (Türkiye Örneği), 2009.

GÜVEN Nuray: Türkiye Su Samuru (*Lutra lutra*) Projesi.

Güvenç, Şaban, Öztürk, Şule, Aydın, Seyhan, 2006: Contributions to the lichen flora of Kastamonu and Sinop Provinces in Turkey, 2006.

HANÇERLİOĞULLARI Ömer, AYAN Aybaba, SARIYILDIZ Sezgin, KÜÇÜK Temel, 2013: Sinop-Gerze Termik Santrali Proje'sinin Olası Sonuçları ve Değerlendirmeler, 8-Mar-2013

İbrahim, A. K., KANTAR Faik: Standart Türkiye'de Ekolojik Hayvancılık Potansiyeli ve Geleceği.

İHSAN Ali, ALTIPARMAK Aytakin, 2005: Sosyo-Ekonomik Göstergeler Açısından İllerin Gelişmişlik Düzeyinin Karşılaştırmalı Analizi, Haziran 2005.

İNCEKARA Ümit, MART Abdullah, ERMAN Orhan, 2002: Check list of the Hydrophilidae (Coleoptera) Species of Turkey and a New Record for the Turkish Fauna, TÜBİTAK 03.09.2002.

İZGİ Mehmet Tevfik, 2007: Osmaniye İlinin Turizm Potansiyelinin Bölgesel Kalkınma Politikaları Açısından Değerlendirilmesi Ve Sürdürülebilir Turizmin Gelişimi İçin Bir Model Önerisi, 2007.

KARAÇUHA Ali, GÖNÜLOL Arif, 2007: Sinop-Ayancık Kıyıları Üst-İnfralittoralinin Alg Florası, 2007.

- KARADENİZ Vedat, ÇELİKOĞLU Şaban, ALTINBİLEK M. Samet, 2010:** Turistik Özellikleri Yönünden İnkumu Rekreasyon Alanı Ve Çakraz Tatil Köyü (Bartın), 2010.
- KARAER Fergan, KUTBAY H.Güray, SAĞIROĞLU SAKA Ayla, 2011:** Samsun'un Bitki Biyoçeşitliliği Ve Koruma Alanlarının Ekoturizm Potansiyeli Yönünden Değerlendirilmesi, 2011.
- KARAHALİL Uzay, KÖSE Selahattin, ÇELİK Durmuş Ali, KÜÇÜMEN Ali, 2011:** Köprülü Kanyon Milli Parkı Orman Amenajman Planının Koruma Hedeflerine Göre Modelleme İle Hazırlanması, I. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, 26-28 Ekim 2011.
- KARAKUZULU Zerrin, 2007:** The Relationship Between The Ecological Agriculture And Tourism In Turkey, 2007.
- KILIÇ A. Yavuz, 2005:** New Additions and Errata to the Checklist of Tabanidae (Insecta: Diptera) Fauna of Turkey, TÜBİTAK 21.02.2005.
- KIZILIRMAK İsmail, 2006:** Türkiye'de Düzenlenen Yerel Etkinliklerin Turistik Çekicilik Olarak Kullanılmasına Yönelik Bir İnceleme, Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 15, 2006.
- KORKUT A., ŞİŞMAN E. E., ERDİNÇ L. Yetim, ÖZYAVUZ M., 2008:** Tekirdağ Kıyı Şeridi Alan Kullanımlarının CBS Yardımıyla İrdelenmesi, 2008.
- MENTEŞ İsmail, 2009** http://www.kdmp.gov.tr/PAN_Parks_calismalari.pdf
- MENTES, İ., 2001, Ilgaz Dağı Milli Parkının Korunan Alan Olarak İrdelenmesi ve. Yönetimi Doktora Tezi,** K.T.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- ÖZBEK Hikmet, SZALOKI Dezso, 1996:** A contribution to the knowledge of the Meloidae (Coleoptera) fauna of Turkey along with new records, TÜBİTAK 16.10.1996.
- ÖZCAN Selim, 2011:** XIX. Yüzyılın Ortalarında Sinop'taki Gayrimüslimlerin Sosyal ve Ekonomik Yapısı, 2011.
- ÖZDEMİR Nebi, 2011:** Kent Kültürü, Yerel Medya Ve Kültür Ekonomisi Yerel Medyanın Kent Kültürü Ekonomisi Ve Yönetimi Açısından Önemi, Samsun Sempozyumu 2011.
- ÖZDEMİR Ünal, 2006:** Amasra'da Turizm ve Çevresel Etkileri, DOĞU COĞRAFYA DERGİSİ Cilt 11, Sayı 15, 2006.

- ÖZKUL Emrah, DEMİRER Dilek, 2012:** Şehirlerin Turistik Markalaşmasında Kalkınma Ajanslarının Rolü, Bölge Planları Üzerine Bir Doküman İncelemesi, 12-15 Nisan 2012.
- ÖZTÜRK Türkay, ÖZER Ahmet, 2008:** Sarıkum Lagün'ünde (Sinop) Bulunan Ve Endemik Bir Tür Olan Dişlisazancık *Aphanius danfordii* (Boulenger, 1890), 2008.
- SIVACI E. Rıdvan, YARDIM Öztekin, GÖNÜLOL Arif, BAT Levent, GÜMÜŞ Fatih, 2008:** Sarıkum (Sinop-Türkiye) Lagününün Bentik Algleri, Journal of FisheriesSciences.com, 2008.
- SİPAHİLER Füsün, 2012:** Five New Species Of Trichoptera With The Faunistic List Of Sinop And Samsun Provinces In Turkey (Glossosomatidae, Philopotamidae, Hydropsychidae, Sericostomatidae), Mun. Ent. Zool. Vol. 7, No. 1, January 2012.
- SOYKAN Füsün, 2002:** Kırsal Turizm Ve Türkiye Turizmi İçin Önemi, 2002.
- ŞEREFOĞLU Coşkun, 2009:** Kalkınmada Kırsal Turizmin Rolü- 2007-2013 Yılları Arasında Ülkemizde Uygulanacak Olan İpard Kırsal Kalkınma Programındaki Yeri, Önemi Ve Beklenen Gelişmeler, 2009.
- TANKUT Gönül, 2005:** Doğal ve Tarihi Çevrenin Korunması: Sorunlar ve Olası Çözümler, Tmmob Şehir Plancıları Odası Yayını, SAYI 31, 2005.
- TAŞ Sedat, 2012:** Trabzon Ve Ekoturizm: Yerli Ziyaretçilerin Yöreyi Değerlendirmesine Yönelik Bir Araştırma, 2012.
- TAŞKIN Ergün, 2005:** On the first record of *Seiropsora giraudyi* (Kützing) De Toni (Rhodophyceae, Ceramiales) from Turkey, E.Ü. Su Ürünleri Dergisi 2005.
- TAŞKIN Ergün, ÖZTÜRK Mehmet, KURT Oğuz, AYSEL Veysel, 2001:** Three New Records for the Marine Algal Flora of Turkey, TÜBİTAK 2001.
- TEK Murat, 2009:** Kamu Yatırımlarında Turizmin Yeri, Türkiye Turizm Stratejisi 2023'de Marka Kentler Projesi Eleştirel Bir Değerlendirme, Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi, Cilt 20, Sayı 2, Bahar 169-184, 2009.
- TEZCAN Serdar, KARSAVURAN Yusuf, PEHLİVAN Esat, 2011:** Some Additional Notes On Apioninae (Coleoptera: Apionidae) Fauna Of Turkey, Mun. Ent. Zool. Vol. 6, No. 2, June 2011.
- TIRIL Alpay, 2006:** Bir Turistik Çekicilik Olarak Türkiye'nin Biyolojik Çeşitliliği, 2006.

TİMOR Nur Ayşe: Ayancık'ta Şehirleşmenin Yarattığı Mekansal Değişimler, Coğrafya Dergisi 7, 2012.

UZUN Sebahat, UZUN Ali, YILMAZ Cevdet, ZEYBEK Halil İbrahim, 2005: Erfelek Çağlayanları, Sinop, 2005.

ÜSTÜN DEMİRKAYA Fulya, TULUK Ömer İskender, 2012: Eflatun'un "Kurbağa" Sı Sinope'den Sinop'a: Kaynaklara Göre Sinop Kentinin Fiziksel Gelişimi, 2012.

YENİ Ercan, 2005: Ölü Ağaç Yönetimi, Çevre ve Orman Şurası Tebliği.

YENİ Ercan, 2005: Bizim Mangrovlarımız; Subasar Orman Ekosistemlerinin Karakteristikleri ve Yönetim İlkeleri, Çevre ve Orman Şurası Tebliği.

YENİ Ercan, GÜNEŞ Gül ve ark. 2009: Küre Dağları Milli Parkı Sürdürülebilir Turizm Gelişme Stratejisi (STGS). Biyolojik Çeşitlilik ve Doğal Kaynak Yönetimi Projesi.

YENİ Ercan 2012: Karadeniz Yağmur Ormanları ve Subasar Ormanlarının Ekosistem Yapısı ve Biyolojik Çeşitliliğinin Mukayesesi, Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu bildirgesi.

YENİ Ercan 2012: Biyolojik Çeşitliliğin Değeri Ve Biyolojik Çeşitlilik Kayıplarının Ekonomik İfadesi. Biyolojik Çeşitlilik Sempozyumu bildirgesi.

160

YENİ Ercan 2012: Batı Karadeniz'de Ekoturizmin Biyolojik Çeşitliliğe Bağımlılığının Sebep Olduğu Ekolojik Sürdürülebilirlik Problemlerine Çözümler.

YILMAZ Ali, ŞAHİN Kemalettin, 2009: Samsun Şehri Ve Yakın Çevresinde Turizm Ve Turist Algılaması, 2009.

YILMAZ Cevdet, 2009: Tarihi Sinop Kalesi Cezaevi, Doğu Coğrafya Dergisi Cilt 14, Sayı 22, 2009.

YÜCEOL Hüseyin Mualla, 2011: Türkiye'de İllerarası İşsizlik Oranı Farklılıkları, Göç ve Ekonomik Kalkınma, Sosyo Ekonomi 2011.

Url-1 <www.ceeol.com>, alındığı tarih 2013.

Url-2 <www.ekoturizmgrubu.org>, alındığı tarih 2013.

Url-3 <www.sciencedirect.com>, alındığı tarih 2013.

<http://www.dogadernegi.org/doganin-korunmasi-icin-dogaya-gidiyoruz.aspx> 2013

www.ormansu.gov.tr

www.dkmp.gov.tr

<http://bolge10.ormansu.gov.tr>

www.kdmp.gov.tr

www.kurepanapark.com

www.sinop.gov.tr

www.boyabat.gov.tr

www.duragan.gov.tr

www.ayancik.gov.tr

www.sarayduzu.gov.tr

www.turkeli.gov.tr

www.erfelek.gov.tr

www.gerze.gov.tr

www.dikmen.gov.tr